

ಶನಿವಾರ, ೨೦ನೇ ಆಗಸ್ಟ್, ೧೯೪೮

ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾಸಭೆಯ ನವದೆಹಲಿಯ ಸಂವಿಧಾನ ಸಭಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಬೆಳಗ್ಗೆ ೧೦ ಗಂಟೆಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಗೌರವಾನ್ವಿತ ದಾ. ರಾಜೀಂದ್ರ ಪ್ರಸಾದ್ ಅವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಸಭೆ ಸೇರಿತು.

ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ಮೂರಕ ವರದಿ: (ಮುಂದುವರಿದು)

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಈಗ ನಾವು ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸಮಿತಿಯ ಮೂರಕ ಟಿಪ್ಪಣಿಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕಿದೆ.

ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸದಾರ್ಥ ವಲ್ಲಭಚಾರಿ ಜೆ. ಪಟೇಲ್ : (ಬಾಂಬೆ: ಸಾಮಾನ್ಯ) : ಮಾನ್ಯರೆ, ಸದನ ಈಗಾಗಲೇ ದಿನಾಂಕ ಲಿಖಿನೇ ಏಪ್ರಿಲ್ ಇಂಷಿಟರ ನನ್ನ ಪತ್ರದ ಮೂಲಕ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ಸಲಹಾಸಮಿತಿಯ ವರದಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಬಹುತೇಕ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಸ್ತಾವಗಳು ಸಮೃತಿಯಾಗಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದಿದೆ. ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗೆ ವರದಿ ಅಷಾರ್ ಏಕೆಂದರೆ ನಾವು ನಮಗೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಲಾದ ಹಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕಿತ್ತು. ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಪ್ರಸ್ತಾವಗಳು ನೇರವಾಗಿ ಸ್ವೀಕೃತವಾಗಿವೆ. ಅವನ್ನು ಕೂಡ ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಭಾಗಗಳಿವೆ: ಒಂದು ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡು ಅವು ನ್ಯಾಯೋಚಿತ ಮತ್ತು ವರದಿಯ ಇನ್ಸೂಂದು ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಉಲ್ಲೇಖಿತವಾದುದು ನ್ಯಾಯೋಚಿತವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ದೇಶದ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಹೆಚ್ಚಿಕಡಿಮೆ ನಿದೇಶನಗಳಾಗಿದ್ದವು.* ಈಗ ಸಲಹಾಸಮಿತಿ ಈ ಎರಡೂ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ ತನ್ನ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಸಿದೆ. ನಾನು ಸದನದ ಮುಂದೆ ಇರಿಸಲಾಗುವ ಈ ವರದಿಯ ನ್ಯಾಯೋಚಿತ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ಮೊದಲನೆಯ ಎರಡು ಅಧಿವಾ ಮೂರು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಇವು ಮುಕ್ತಾಯವಾಗಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ನಮಗೆ ಮರಳಿ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಬಂದುದಾಗಿವೆ: ಒಂದು ಬಿಂಡ ಇಂದ ಇನ್ನು ಕುರಿತದ್ದು ಅದು ಹೀಗೆ ಹೀಗಿದೆ :

“ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನಿರ್ಧಿಗಳಿಂದ ನಿರ್ವಹಿತವಾದ ಅಧಿವಾ ನಿರ್ಧ ಸ್ವೀಕರಿಸಿರುವ ಯಾವುದೇ ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರಿರುವ ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗುವ ಧಾರ್ಮಿಕ ಬೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಠ್ಯಭಾಷ್ಯಲು ಅಧಿವಾ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಶಾಲೆ ಅಧಿವಾ ಅಡಕ್ಕೆ ಸೇರಿರುವ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಆರಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಠ್ಯಭಾಷ್ಯಲು ಒತ್ತಾಯಿಸಬಾರದು.”

ಇದರಫ್ರೆ ರಾಜ್ಯ ಅಧಿವಾ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನೇರವು ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿನ ಧಾರ್ಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಒತ್ತಾಯ ಇರಬಾರದು; ಮತ್ತು ಸಮಿತಿ ಇದನ್ನು ಒಟ್ಟಿದೆ ಮತ್ತು ಸದನ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಬೇಕೆಂದು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಬಳಿಕ ಬಿಂಡ ಇಂದ ಇದೆ. ಇದು ಮತಾಂತರವನ್ನು ಕುರಿತಾಗಿದೆ. ಅದು ಹೀಗಿದೆ:

* ಅನುಬಂಧ ೧

ಶ್ರೀ ಆರ್.ಕೆ. ಸಿದ್ದಾದ್ವಾ (ಸಿ.ಪಿ. ಮತ್ತು ಬೇರಾರ್ : ಸಾಮಾನ್ಯ) : ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಈ ಸದನವು ತನ್ನ ಮೊದಲ ಮತ್ತು ಎರಡನೆಯ ಅಧಿವೇಷನಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸೃಜನೀಯ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿತು ಎಂದು ತಾವು ನೇನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿರಿ. ಅದನ್ನು ಉದ್ದೇಶಗಳ ನಿರ್ಣಯ ಎಂದು ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿ ತಿಳಿಯಲಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿರುವ ಹಲವು ಉತ್ತಮ ಕ್ರಮಗಳ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಒಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಮಾನತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದಾಗಿದೆ. ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಂಡಿಸುವ ವಿದ್ಯುಂಸರಾದ ಪಂಡಿತ ಜವಾಹರಲಾಲ್ ನೇಹರು ಒಂದು ಸೃಜನೀಯ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮಾಡಿದರು ಮತ್ತು ಈ ಸದನದ ಮುಂದೆ ಕೆಲವು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಇರಿಸಿದರು. ಆ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ತಮ್ಮ ನೇನು ಬುರುಕುಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಇತರ ವಿಷಯಗಳ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ನಿರ್ಣಯವು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತದೆ :

“ಭಾರತದ ಎಲ್ಲ ಜನರಿಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ದೋರಕಿಸಿಕೊಡುವ ಖಾತರಿಯನ್ನು ಕೊಡಲಾಗುವುದು; ಕಾನೂನಿನ ಮುಂದೆ ಸಮಾನ ಸ್ಥಾನವಾನ ಮತ್ತು ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗುವುದು;....”
ಮತ್ತು ನಿರ್ಣಯ ಮಂಡಿಸುವಾಗ ಅವರು ಹೀಗೆಂದರು:

“ನಾನು ಸಮಾಜವಾದಕ್ಕೆ ಬಧ್ಯ ಮತ್ತು ಭಾರತವು ಸಮಾಜವಾದಕ್ಕೆ ಬಧ್ಯವಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಭಾರತ ಒಂದು ಸಮಾಜವಾದಿ ರಾಜ್ಯದ ಸಂವಿಧಾನದಕ್ತಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ಇಡೀ ವಿಶ್ವ ಅದೇ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಗಬೇಕು ಎಂದು ನಂಬುತ್ತೇನೆ.”

ಮಾನ್ಯರೆ, ಉದ್ದೇಶಗಳು ಈ ಸ್ವಷ್ಟ ಹೇಳಿಕೆಯ ಅನಂತರ ನ್ಯಾಯಸಮೂತ ಹಕ್ಕುಗಳು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಬಂದಾಗ ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ನಾನು ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಮಾನತೆ, ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುವುದನ್ನು ನೋಡಲು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದೆ. ನ್ಯಾಯಾಧೀನ ಹಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಕಾಣಿದೆ, ನಾನು ಇದನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಧೀನವಲ್ಲದ ಹಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಲು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದೆ. ನಾನು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಹುಡುಕಿದೆ, ಆದರೆ ವ್ಯಧವಾಗಿ ಹುಡುಕಿದೆ. ಮಾನ್ಯರೆ, ನಾವು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಂದ ನಗರಗಳವರೆಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಜಿನ್ನ. ಹಾಗಾಗಿ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು ಹೊಂದಾಣಿಕೊಗಿ ಜನ, ಸರಾಸರಿ ಮಂದಿ ಸುಖ ಮತ್ತು ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಮಾನ್ಯರೆ, ನಾವೆಷ್ಟೇ ಪ್ರಯಿತ್ವ ಮಾಡಬಹುದು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೋದ್ಯಾರ ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿತಿಗಳು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮಸುಧಾರಕೆ ಇಂತಹ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಬಹುದು; ಆದರೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ನ್ಯಾಯಯುತವಾಗಿ ಪರಿಗಳಿಸುವವರೆಗೂ ಈ ಕ್ರಮಗಳು ಯಾವುದೇ ಪ್ರಯೋಜನ ಸಾಧಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯರೆ, ಇಂದಿನ ಸ್ಥಿತಿಗಳೇನು? ನಾನು ನನ್ನ ಅನುಭವದಿಂದ ನಿಮಗೆ ಹೇಳಬಹುದು. ನಾನು ಅವಿಲ ಭಾರತ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಗುವ ಗೌರವ ಪಡೆದಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಖಿಂಕ ಮಾಡಲು ಅವರಲ್ಲಿ ಹಣ ಇಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಅವು ತುಸು ಅಸಹಾಯಕವಾಗಿವೆ. ಹಣವಿಲ್ಲದೆ ಅವು ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಾರವು. ಅವುಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಗಳು ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ವಿಧದಲ್ಲಿ ಉಪಯುಕ್ತವಿಲ್ಲ. ಇಂದು ಈ ಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ನರಳುತ್ತಿವೆ.

ನಾನು ಒಕ್ಕೂಟ ಅಧಿಕಾರಗಳ ಸಮಿತಿ ವರದಿ ಮತ್ತು ಇನ್ನೊಂದು ದಿನ ಸದನಕ್ಕೆ ನೀಡಲಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ನಾವು ಮಹತ್ವದ ಆರ್ಥಿಕ ಅಧಿಕಾರಗಳೊಂದಿಗೆ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವ ಬಂಡವಾಳವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗಳು ಎಪ್ಪು ದುರ್ಭಳ ಇವೆ ಎಂದರೆ ಅವು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಆವಶ್ಯಕವಾದ ನೆಲವನ್ನು ಕೊಡುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಒಪ್ಪಬೇಕು. ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಹಣದ ಕೊರತೆಯಿಂದ ನರಳುತ್ತಿವೆ ಮತ್ತು ಅವು ಪ್ರಾಂತೀಯ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕೋರಿದಾಗ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಅವುಗಳಿಗೆ ನೆರವಾಗಲು ಕೇಂದ್ರ ನಮಗೆ ಬಾಕಿ ಇರುವ ಹಣವನ್ನು

ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಹಿನ್ನೆಲೆಯ ಮೇರೆಗೆ ತಮ್ಮ ಅಸಮರ್ಥತೆ ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತವೆ. ಮಾನ್ಯರೆ, ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಕ್ತಿ ತೆರಿಗೆ ಮನರಂಜನಾ ತೆರಿಗೆ ಬಾಜಿ ತೆರಿಗೆಗಳು ಇವು ನ್ಯಾಯಿಯುತವಾಗಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದವು. ಆದರೆ ಅವನ್ನು ಪ್ರಾಂತೀಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಸ್ವಂತಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿವೆ. ಹಲವು ಸರ್ಕಾರಗಳಿಂದ ಒಂದು ವಿಚಾರಕೆ ಏರ್ಪಡಿಸಿ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಂದ ಕೊಡುಗೆಗಳಿರಿದ್ದರೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನಲಾಗಿದೆ.

ಮಾನ್ಯರೆ, ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗಳಿಗೆ ಮೂಲ ಆಧಾರ. ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಪರಿಗಳಿಸುವವರೆಗೆ ಮತ್ತು ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಡುವವರೆಗೂ ಅವು ನಮ್ಮ ಸರಾಸರಿ ಪೌರನನ್ನು ಸುಖಿ ಸಮೃದ್ಧಿಯಿಂದ ಇರಲು ಬಿಡಲಾರವು ಎಂದು ವಿಶ್ವಾಸದೊಂದಿಗೆ ತಮಗೆ ನಾನು ಹೇಳಬಳ್ಳೆ. ನಾವು ಅವರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡಬಹುದು. ನಾವು ಎಲ್ಲ ಅವರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡಲು ಕಾರಣರೇ; ಆದರೆ ತಾವು ಅವುಗಳಿಗೆ ಹಣ ಕೊಡಿದ್ದರೆ ಅವು ಏನು ಮಾಡುತ್ತವೆ? ಅವು ಹೇಗೆ ಮುಂದುವರಿಯುವುದು? ಮಾನ್ಯರೆ, ನಾನು ಕಡೆಪಕ್ಕ ಈ ನ್ಯಾಯಾಧಿಕವಲ್ಲದ ಹಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಅವು ಶ್ರದ್ಧೆ ಉಳ್ಳವು ಎಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದೆ. ಅಂದರೆ ಅವು ಶ್ರದ್ಧಾ ಕ್ರಮಗಳು. ಏಕೆಂದರೆ ನ್ಯಾಯಸಮೃತಿಯೇತರ. ಈ ಶ್ರದ್ಧಾ ಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸಮಾನತೆ ಕುರಿತು ಸ್ವಲ್ಪ ನಮೂದಿಸಿರಬಹುದೆಂದು ನಾನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದೆ. ನಾನು ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಜನತ್ವಿಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಅವುಗಳಾಗಿ ಜಾಗ್ರತೆ ವಹಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಒಂದು ಕ್ಷೇತ್ರ ಸೂಚಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅವು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೆಲವರಂತೆಯೇ ತವಕಿಸುವವರೇ ಇಲ್ಲವೇ ಬಹುತೇಕ ಇಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದುದನ್ನು ಮಾಡಿ ನೋಡುವವರೇ. ಆದರೆ ಹಣದ ತೊಂದರೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಅವರು ಕೂಡ ಎದುರಿಸಬೇಕಿದೆ ಮತ್ತು ನಾನು ಹಣಕಾಸು ಸ್ಥಿತಿಗಳು ಸುಧಾರಿಸುವವರೆಗೂ ಅವು ಯಾವುದೇ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಮುನ್ದುಡೆಯಲು ಸಮರ್ಥವಲ್ಲ ಅಥವಾ ದೇಶದ ಸರಾಸರಿ ಮಾನವನಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಒಳ್ಳೆಯದು ಮಾಡಲಾರವು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ನಾವು ಮಾತ್ರ ಅವನಿಗೆ ಯುಗಳಿಂದ ನಾವು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಗಳಿಸಿದಾಗ ಸರಾಸರಿ ಮಾನವ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಿಜ ಸುಖವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೇ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಮಾನ್ಯರೆ, ನಿರ್ಣಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಪೌರರು, ಮರುಪರು ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀಯರು ಜೀವನೋಪಾಯದ ತಕ್ಷ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಜೀವನೋಪಾಯದ ತಕ್ಷ ಮಾರ್ಗಗಳು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅದು ಎಲ್ಲಿಂದ ಬರುತ್ತವೆ? ನಾವು ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಬರಿಯ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿದರೆ ಗುರಿ ಸಾಧಿಸಲಾಗದು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನೂ ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಏಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಒಂದು ಅವಕಾಶ ಇದ್ದಿತಾದರೆ, ಆದಳಿತಕ್ಕ ಅದನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸುವುದು ಕಷ್ಟ.

ಮಾನ್ಯರೆ, ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಐಶ್ವರ್ಯದ ವಿಶರಣೆ ತುಂಬ ನಿಕ್ಷೇಪ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ನಾವು ಅವನ್ನು ಸಮಾನತೆಯ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತರುವವರೆಗೂ ಸ್ಥಿತಿಗಳು ಸುಧಾರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಎರಡು ನೈಜ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ನಿಮಗೆ ಹೊತ್ತುತ್ತೇನೆ.

ಒಂದು ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಕುಟುಂಬದ ಯಜಮಾನ ಸತ್ಯಾಗ, ಒಬ್ಬನೇ ಮಗ ಸುಖಿಸಲೆಂದು ಸುಮಾರು ೧೧ ಹೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋದನು. ಅದ್ವಷ್ಟವಶಾತ್ ಅಥವಾ ದುರ್ದಷ್ಟವಶಾತ್ ಆ ಮಗನೂ ತಂದೆಯ ಸಾವಿನ ಸುಮಾರು ಒಂದು ವರ್ಷದ ಅನಂತರ ತೀರಿಕೊಂಡನು. ಇದೇ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಶ್ರೀಮಂತ ಕುಟುಂಬದ ಹಲವಾರು ಸದಸ್ಯರ ನಡುವೆ ವಿಶರಣೆಯಾಯಿತು. ಅವರೆಲ್ಲ ಅದಾಗಲೇ ಹೋಟ್ಯಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವರೇ. ಈ ಐಶ್ವರ್ಯದ ಒಂದು ಸರಿಸಮನಾದ ವಿಶರಣೆ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಹಣವು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿತ್ತು.

ನಾನು ಇನ್ನೊಂದು ಕುಟುಂಬವನ್ನು ಬಳ್ಳಿ. ಒಬ್ಬ ತಂಡೆಗೆ ಮೂರು ಮಕ್ಕಳು. ಇವತ್ತು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ

ಬಿಟ್ಟು ಹೋದ. ಅವರ ಇಬ್ಬರು ಮತ್ತೆಳು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪಾಲನ್ನು ಹೋಲು ಮಾಡಿದರು ಮತ್ತು ಮೂರನೆಯ ಮಗ ಒಬ್ಬ ಜಿಪುಣಿ. ಅವನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಾರ ಮತ್ತಿತರ ಮಾರ್ಗಗಳಿಂದ ತನ್ನ ಪಾಲಿನಿಂದ ಎರಡು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಗಳಿಸಿದ. ಇದೆಂಬ ಆರ್ಥಿಕತೆ? ಮಾನ್ಯರೆ, ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೋಟಿಗಳ ಲೇಕ್ಹಾಕುವ ಕೆಲವೇ ನೂರು ಅಡವಾ ಸಾವಿರಗಳಪ್ಪು ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಆಹಾರ ಇಲ್ಲ. ಇದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೆಲವೇ ಜನರಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿರುವ ಐಶ್ವರ್ಯದ ಅಸಮಾನತೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ರದ್ದಾಗುವವರಿಗೆ ನಾವು ಹೇಗೆ ಈ ಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ? ಏವಿಧ ತೆರಿಗೆಗಳಿಂದ ಸರಾಸರಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೆಪ್ಪು ಹೊರೆ ಹೇರದೆ, ಈ ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನು ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ವಿಶರಿಸಿದ್ದೇ ಆದರೆ ರಾಜ್ಯವು ಈ ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯಕರಣಿಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣ ಹೊಂದುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ನನಗೆ ಭರವಸೆ ಇದೆ. ಮಾನ್ಯರೆ, ಸರ್ಕಾರದ ಜನಪ್ರಿಯ ಸದಸ್ಯರು ಜಾಗರೂಕರಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಅವರು ಈ ವಿಷಯದತ್ತ ಗಮನಹರಿಸಿಯೂ ಇರಬಹುದು. ಅವರು ಆ ಬಗ್ಗೆ ವಿಮನಸ್ಕರೂ ಅಥವಾ ಉದಾಸೀನರೂ ಆಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಒಂದು ಕ್ಷಣಿ ನಾನು ಹೇಳಲಾರೆ. ಆದರೆ ಸಂವಿಧಾನದ ಯಾವುದೇ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಈ ಅವಕಾಶಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಸ್ಥಾನ ಕಂಡುಹೊಳ್ಳಬಹುದಿತ್ತು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ನ್ಯಾಯಾಧೀನವಲ್ಲದ ಹಕ್ಕುಗಳು ಸಂವಿಧಾನದ ಮುಟಗಳನ್ನು ಸುಮ್ಮನೆ ಅಲಂಕರಿಸುವುದಕ್ಕಷ್ಟೇ ಮತ್ತು ತುಸು ಸಮಾಧಾನ ಕೊಡಲು ಎಂಬಂತೆ ಆಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅವು ಸಂವಿಧಾನದ ಒಂದು ಭಾಗವೇ ಆಗಿ ಪ್ರತಿ ಹೌರನೂ ‘ಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನು ಭೋಗಿಸುವ ನನ್ನ ಸಮಯ ಈಗ ಒಂದಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ನಾನು ಎಲ್ಲ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಡವನಾಗಿರಬೇಕಿಲ್ಲ’ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ. ಹೆಮ್ಮೆಪಡಬಹುದು ಇದು ನನ್ನ ಅಂಶ. ನಾನು ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯ ಮಂಡಿಸಲು ಯತ್ನಿಸಿದೆ ಮತ್ತು ಇದು ಸೂಕ್ತ ಸ್ಥಳವಲ್ಲ ಎಂದು ನನಗೆ ಹೇಳಲಾಯಿತು. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಕಾಡೆ. ಈಗ ಸೂಕ್ತಸ್ಥಳ ಒಂದಿದೆ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಾಧೀನವಲ್ಲದ ಹಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಮಾಡುವುದನ್ನು ನಾನು ನೋಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ತಾವು ಆರ್ಥಿಕತೆಯ ಸಮಾಜವಾದಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಬಯಸಿದಲ್ಲಿ ಆಗ ನೀವು ತಮ್ಮ ದೊಡ್ಡ ಕ್ರಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣಗೊಳಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮ ವೇತನ ಗಳಿಕೆದಾರರಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ವೇತನಗಳು ಹಾಗೂ ಹೆರಿಗೆ ಮತ್ತಿತರ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಒದಗಿಸಬಯಸುವಿರಾದರೆ ಒಂದು ಕ್ಷಣಿ ಇದನ್ನು ಒಂದು ಮಾಮೂಲಿವಾದ ಎಂದು ಭಾವಿಸಬೇಕೇ. ಆದರೆ ನಾನು ಪ್ರಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಈ ವಾದವನ್ನು ಮೂರ್ಯವುದಕ್ಕೆ ಸಮಯ ಒಂದಿದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇದು ನನ್ನ ನಿರ್ವಹಣೆ. ನಾವು ಮುಷ್ಟರಗಳನ್ನು ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಅವನ್ನು ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಪ್ರತಿ ದಿನ ಬೆಳಗ್ಗೆ ನಿರ್ವಹಣೆ ವಾದವನ್ನು ಮೂರ್ಯವುದಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಒಂದು ವಸ್ತುವಿಗೆ ನೆನ್ನೆಯ ದಿನ ೧೦ ಆಷಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ, ಈಗ ನೀವು ೧೨ ಆಷೆ ಅಥವಾ ೧೫ ಆಷಗಳು ಕೊಡಬೇಕು. ಒಬ್ಬ ಸರಾಸರಿ ಸೇವಾ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಅದೂ ಅವನು ಅವನ ಮಾಸಿಕ ಆದಾಯದ ಮೇಲೆ ಇಡಿಯಾಗಿ ಅವಲಂಬಿಸಿರುವಾಗ ಇದರ ಪರಿಣಾಮವೇನು? ಮಾನ್ಯರೆ, ಇಡೀ ಆರ್ಥಿಕ ಸಂರಚನೆ ತುಂಡುಗಳಾಗಿ ಮುರಿದುಬಿಡ್ಡಿದೆ ಎಂದು ನಿರ್ವಹಣಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಮುಷ್ಟರಗಳನ್ನು ನಾವು ಬಯಸದಿರುವಾಗ, ಬದಲಿಗೆ ಅಧಿಕ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಬಯಸಿದಾಗ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಮುಷ್ಟರಮಾಡಿದರೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಸಂಮಾಣ ದೋಷ ಕಾಣಬಾರದು. ನಿಜಾಂಶ ಎಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಆದಾಯ ಮತ್ತು ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನು ಸರಿದೊಂಡಿಸಲು ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಬೆಲೆಗಳು ಏರಿವೆ. ನೀವು ಪೇಟಿಗೆ ಹೋದರೆ ಸ್ಥಿತಿಗಳೇನು? ಮೇಲುವರ್ಗದ ಜನ, ಸಿರಿವಂತ ವರ್ಗದ ಜನ, ಪೇಟಿಗೆ ತಮ್ಮ ಸೇವಕರನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವರು; ಅವರು ಸ್ಥಿತಿ ತಿಳಿದಿರುವುದಿಲ್ಲ ಆದರೆ ಯಾರು ತನ್ನ ಆದಾಯವನ್ನು ಸಂಮಾಣ ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತಾನೋ ಅವನು ಪೇಟಿಗೆ ತಾನೇ

ಹೋಗುತ್ತಾನೆ ಮತ್ತು ಅವನ ಬಳಿ ಬಳಸಲು ಕೇವಲ ರೂ.೧೦೦ ಇರುತ್ತದೆ. ರೂ. ೨೦೦೦ ಕೊಡಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ಅವನು ಹತಾರನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಸ್ಥಿತಿಗಳು ಹದಗೆದುತ್ತಿವೆ ಮತ್ತು ಜನಪ್ರಿಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಏನೇ ಕಷ್ಟಗಳಿದ್ದರೂ ಭರಿಸದೆ, ಈ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯರೆ, ಇದೇ ಸದನದಲ್ಲಿ ಅವರ ಒಂದು ಮಿಶ್ರವಿಧಾನೇ ಇದೆ. ಮೇಲುವರ್ಗದ ಜನ, ಸಿರಿವಂತರು ಕೆಳವರ್ಗದ ಜನ ಮತ್ತು ಬಡವರು ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ಬಲ್ಲೆ ಮತ್ತು ನಮಗೆ ಈ ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಬಗೆಯ ಕ್ರಮವನ್ನು ತರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಪಂಡಿತ ಜವಾಹರಲಾಲ್ ಅವರು ನಿರ್ಣಯದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ. ಯಾವುದೇ ಸ್ಥಿತಿ ಇರಲಿ ನಾವು ಸಮಯಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಮತ್ತು ಈ ಐತ್ಯರ್ಹ ಸಮನಾಗಿ ವಿಶರಿಸಲ್ಪಡುವನ್ನು ನೋಡಬೇಕು ಎಂಬ ಸಮಯ ಬಂದಿದೆ.

ಮಾನ್ಯರೆ, ನಾನು ಈ ವಿಷಯ ಕುರಿತು ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದೆಂದರೆ ನೀವು ಏನೇ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಇರಿಸಬಹುದು, ಏನೆಲ್ಲ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು. ನೀವು ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿತಿಗಳ, ಸೂಚಿತ ಪ್ರದೇಶ ಸಮಿತಿಗಳು ಮತ್ತು ಶುಚಿಕರಣ ಸಮಿತಿಗಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಸ್ವಂತ ಬಳಕೆಗೆ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಅಧಿಕಾರದೊಳಗ್ಗಲ್ಲದೆ ಅವರೇ ಇತ್ಯರ್ಥವಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಒದಗಿಸುವವರೆಗೆ ನೀವು ಕುಗಿ ಹೋಗಿರುವ ಈ ದೇಶದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂರಚನೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಈ ತೊಂದರೆಗೆ ಅದೇ ಮುಖ್ಯಕಾರಣ ಅದು ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನದ ಗಮನ ಬಯಸುತ್ತದೆ.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸದಸ್ಯರು ಈಗ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಬರುವಿರಾ? (ನಗು).

ಶ್ರೀ ಆರ್.ಕೆ. ಸಿಧ್ದಾಂತ : ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲು ಇವು ವಿಷಯಗಳಲ್ಲವಾದರೆ, ಬೇರೆ ವಿಷಯಗಳಾವುವು ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು ನನ್ನನ್ನು ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಬನ್ನಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ನನ್ನ ಗೆಳೆಯರು ಚಪ್ಪಾಳಿ ತಪ್ಪಿದರು. ನಾನು ಇದನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದೆ ಮತ್ತು ಈ ಬಗೆಯ ಒಂದು ಮಿಶ್ರ ಸದನದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಒಂದು ಕ್ರಮವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದೆ. ಇದೇ ಸದನದ ಅವೇಕ್ಷಿಯಾದರೆ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮಾಡಬಾರದು. ಬಳಿಕ ಅವರೇ ಅವರುಗಳನ್ನು ಸಂತೋಷಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿ. ಆದರೆ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಇದರ ಬಗೆಗೆ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ಈ ನಾಡು ಸಂತೋಷವಾಗಿರಲು ನೀವು ಬಯಸುವುದಾದರೆ ಅಂತಹ ಒಂದು ಖಂಡವನ್ನು ಸಂವಿಧಾನ ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಈ ಸದನದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಏನೇ ಇರಲಿ ಚಿಂತೆ ಇಲ್ಲ, ನಾನು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಅದು ನನ್ನ ಸ್ವಂತ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಅದು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಲವು ಮುಖ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಆಗಿದೆ. ಅವುಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿರುವ ಗೌರವ ನನ್ನದಾಗಿದೆ.

ಆದುದರಿಂದ ಮಾನ್ಯರೆ, ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಇವು ರಷ್ಯನ್ ಸಂವಿಧಾನದಿಂದ ಎರವಲು ಪಡೆದ ಕೆಲವು ಸಾಮಾಜಿಕ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಗಳು ಎಂದು ವಾದ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ನಾನು ಬಲ್ಲೆ. ಯು.ಎಸ್.ಎಸ್.ಆರ್. ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಹಲವು ಅಧಾರ್ಮಕ ವಿಷಯಗಳಿವೆ ಎಂದು ನಾನು ಬಲ್ಲೆ. ಅವನ್ನು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಆದರೆ ಹಲವು ಒಳ್ಳೆಯ, ಅತಿ ಒಳ್ಳೆಯ ವಿಷಯಗಳಿವೆ ಮತ್ತು ಅವು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ಹಾಗೂ ನಮ್ಮ ಹಿತಾಸ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಯು.ಎಸ್.ಎಸ್.ಆರ್. ಸಂವಿಧಾನದಿಂದ ಕೆಲವು ಒಳ್ಳೆ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಾವು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ನಕಲು ಮಾಡೋಣ. ಯಾವುದೇ ಒಳ್ಳೆಯದು ದೇಶಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ತರುವಲ್ಲಿ ನಾನು ಅವನ್ನು ಎರವಲು ಪಡೆಯುವಲ್ಲಿ ಒಲವು ತೋರುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಮಾತ್ರಗಳೊಂದಿಗೆ ಮಾನ್ಯರೆ, ಈ ಪ್ರಸ್ತಾವವನ್ನು ತಂದುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸ್ವರೂಪದ ಒಂದು ಖಂಡವನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕಾಗಿ ನಾನು ಆಶಿಸುವನಿದ್ದೆ ಅದು

ಸೇರಿಸಲಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮಾನ್ಯರೆ, ಈ ದೇಶದ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುವಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅದರ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯಾಂಶವನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ ಅದೂ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿ ಅವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವವರೆಗೂ ನೀವು ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ವಿಧದ ಸುಖ ಮತ್ತು ಸಮೃದ್ಧಿ ತರಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಮನದಲ್ಲಿಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ದಾಸ್ (ಒಂದು : ಸಾಮಾನ್ಯ) : ಮಾನ್ಯರೆ, ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ಹೊದಲ ಕರಡನ್ನು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಚಚೆಸಿದಾಗ ನಾನು ಪೌರತ್ವ ಬಗೆಗಿನ ವಿಂಡ ಇ ಕುರಿತು ಅನುಮಾನಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದೆ. ತುಂಬ ಚಚೆಯಾದ ಅನಂತರ ಅದನ್ನು ಮರು ಕರಡು ರಚನೆಗೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ರವಾನಿಸಲಾಯಿತು. ತಾತ್ಪೂರ್ವಿಕ ಸಮಿತಿ ಅದನ್ನು ಮನೆ ರಚಿಸಿ ಅದನ್ನು ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸದಾರ್ಥ ಪಟ್ಟೆಲರ ಸಮೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಸದನಕ್ಕೆ ಒಷ್ಟಿಸಲಾಯಿತು. ತಾತ್ಪೂರ್ವಿಕ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿ ಮಂಡಿಸಿದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಈ ಹೊಸ ಕರಡು ಭಾರತದ ಜನರ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆಯೇ ಎಂದು ನನ್ನ ಅನುಮಾನಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದೆ. ನಾನು ವಿಂಡವನ್ನು ಇಂದು ಒಮ್ಮೆತ್ತೇನೆ. ಕೆಲವು ಸಣ್ಣ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ವಿಂಡ ಇರ ಪಠ್ಯದ ಕಾಯದಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಶೂಡ. ಮಾನ್ಯರೆ, ವಿಂಡ ಇರ ನಿಬಂಧನೆಯಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪಿಸಿದಂತೆ ಸರ್ಕಾರ ಒಕ್ಕೂಟದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸದಾರ್ಥ ಪಟ್ಟೆಲ ಅವರು ಭರವಸೆ ನೀಡುವರೇ ಎಂದು ತಿಳಿಯಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಕಳೆದ ಎತ್ತಿಲೋನಲ್ಲಿ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಚಚೆಸಿದ ಅನಂತರ ಎಷ್ಟೋ ವಿಷಯಗಳು ಸಂಭವಿಸಿವೆ. ಭಾರತವನ್ನು ವಿಭಜಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ಪೌರರು ಭಾರತದ ಏರಡೂ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವರು ಈಗ ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ಅಥವಾ ಹಿಂದೂಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ಪೌರತ್ವ ಹೋರಬಹುದು; ಉದ್ದೇಶವರು ಪೌರರಾಗಿರಬಹುದು. ಮಾನ್ಯರೆ, ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ನಾನು ಭಾರತದ ಪೌರರಿಂದೇ ಯಾವಾಗಲೂ ಭಾವಿಸಿದ್ದು ಹಲವು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿದವರು ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ವಿನಿಯೋಗಿಸಲು ಮುಂದಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರವು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ತಾವು ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಪೌರರೇ ಅಥವಾ ಹಿಂದೂಸ್ತಾನದ ಪೌರರೇ ಎಂದು ಘೋಜಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ಶಾಸನ ತರುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಯಾರೂ ಭಾರತದ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಮಿದುಳುಗಳು ಪಾಕಿಸ್ತಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕು ಎಂದು ಇಂಜಿನಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅವರು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿರುಗಿದಾಗ ಅವರನ್ನು ಭಾರತೀಯರಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದೋ ಅಥವಾ ವಿಭಜನೆಯ ಅನಂತರ ಆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕಿ ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಪೌರರಿಂದು ಪರಿಗಳಿಸಲಾಗುತ್ತದೆಯೋ?

ಮಾನ್ಯರೆ, ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ಇತರ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ನಾನು ವಿಂಡ ರಿಂದ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಒಮ್ಮೆತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ನಾನು ವಿಂಡ ರಿಂದ ಮತ್ತು ವಿಂಡ ರಿಂದ ಉಪಭಿಂಡ (೨) ತೆಗೆದು ಹಾಕಲು ಶೂಡ ಒಮ್ಮೆತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯರೆ, ಭಾರತದ ಜನರ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಕೆಲವು ಪೌರರು, ಅದೂ ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾಸಭೆಯ ಸೇವೆಗಳಲ್ಲಿರುವವರು ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಶೋಚನೀಯವಾಗಿ ನೆನ್ನೆ ಟೀಕೆಗೊಳ್ಳಗಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಲಿಟ್ಟಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸದನದ ಸದಸ್ಯರು ಕೂಡುವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅವರು ಯಾವ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿ ಹೊಂದಿಲ್ಲ. ಈ ಸದನದ ಸದಸ್ಯರು ಕೂಡುವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬಹುದಾದ ಯಾವುದೇ ಆರೋಪಗಳಿಗೆ ಸಂವಿಧಾನದ ರಚನಾಸಭೆಯ ಕಜೀರೆ ಉತ್ತರಿಸಬೇಕು. ಈ ಸದನದ ಸದಸ್ಯರು ಕೂಡುವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೂಡುವುದು ತಮ್ಮ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ. ಯಾವುದೇ ಸದಸ್ಯ ಯಾವುದೇ ಬೇಗುದಿ ಉಳ್ಳವರಿದ್ದರೆ, ಅವರು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಮತ್ತು ಹಣಕಾಸು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಸಂವಿಧಾನ

ರಚನಾಸಭೆಯ ಕಚೇರಿಯ ದಕ್ಕತೆ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕತೆ ಕುರಿತಂತೆ ಯಾವುದೇ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಸಮೀಕ್ಷಿಸಿ ಕೊರಬಹುದಿತ್ತು. ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ನಾನು ಬಲ್ಲೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಗುರುತರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ, ಜೀವಿತ್ಯಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತಕ್ಕೆ ನಿಷ್ಠವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹಳೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಶಾಂಕೆಯ ಭಾಗವಾಗಿದ್ದವರು ಮತ್ತು ಆದರೂ ಅವರಿಂದ ಬಯಸಿದ ಉನ್ನತ ಮಾನವನನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಹಾಗೂ ಅವರು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಯಾರೋಬ್ಬರು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದಂತೆ ವಿಧೇಯತೆ ಮತ್ತು ನಿಷ್ಪೇಗಳಿಂದ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಕೆಲಸ ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳಿಗೆ ನಾನು ನನ್ನ ಕೃತಜ್ಞತೆಯ ಪ್ರಶಂಸಿಸಿದಾಗಿಲ್ಲ.

ಮಾನ್ಯರೆ, ನಾನು ಬಳಿಕ ವರದಿಯ ಮುಂದಿನ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತೇನೆ ಅದು ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುವಲ್ಲಿನ ಮೂಲಭೂತ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಇದೆ. ನನ್ನ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಮಿತ್ರ ಶ್ರೀ ಸಿಫ್ಝ್ ಅವರು ಕೆಲವು ಅವಶೇಷಕನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ನಾನು ಅವರೊಂದಿಗೆ ಒಪ್ಪಿತ್ತೇನೆ ಹಾಗೂ ಈ ಶ್ರದ್ಧೆಯ ಶಿಫಾರಸುಗಳು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಾಫಾನ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕಿಲ್ಲ. ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುವುದರ ಮೂಲಭೂತ ತತ್ವಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ಧರ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯದ ಪಥ ಎಂದು ನಾನು ಪರಿಗಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ನಾವು ಸಂವಿಧಾನದ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಭಾರತದ ಪೌರಿಗೆ ಮತ್ತು ಜನತೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳು ಯಾವುವು ಎಂದು ಮಂಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಸರ್ಕಾರ ಇದನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ನಾವು ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರು ನಮ್ಮನ್ನು ನಮ್ಮ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿನ ಮಕ್ಕಳಂತೆ ನೋಡಬೇಕು ಎಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತೇವೆ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಕೂಗುತ್ತೇವೆ ಮತ್ತು ಗಲಭೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಮತ್ತು ಆಗ ಸರ್ಕಾರ ಅದು ಪ್ರಸಕ್ತ ಸರ್ಕಾರವಿರಲಿ ಅಥವಾ ಅನಂತರದ ಸರ್ಕಾರವಿರಲಿ ಭಾರತದ ಜನರ ಸ್ಥಿತಿಗಳ ಉತ್ತಮಿಕೆಗೆ ಶಾಸನ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನ್ಯಾಯಾರ್ಥಿನ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಾರ್ಥಿನವಲ್ಲ ಎಂದೂ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುವ ಕಾನೂನು ಸೇವಕರು ಮತ್ತು ಕಾನೂನಿನ ಮಹತ್ವದ ಅಧಿಕಾರಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯದೊಂದಿಗೆ ನಾನು ತೃಪ್ತಿನಾಗಿಲ್ಲ. ಅವರು ಸರ್ಕಾರವು ಜನಕ್ಕೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಭಾರತದ ಒಕ್ಕೂಟ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ನಾವು ಸೇರಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರತಿ ಪೌರನ ಹಸಿವು ನೀಗಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಭದ್ರತೆ ದೊರಕಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಕರ್ತವ್ಯ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯರೆ, ಸೋಧಿಯತ್ವ ಸಂವಿಧಾನ ಅಥವಾ ಏರಿಶ್ ಸಂವಿಧಾನದ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಅವು ನಮಗೆ ಯಾವುದೇ ಭರವಸೆ ತರುತ್ತವೆ ಎಂದು ಹೇಗೋ ಬೆರಕೆ ಮಾಡಿ ಈ ಇಂ ಕಂಡಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿರುವುದು ಆಗಿದ್ದರೂ ನನಗೆ ತೃಪ್ತಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಎರಡು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಗೀಕಾರವಾಗುವ ಒಕ್ಕೂಟ ಸಂವಿಧಾನ ತಮಗೆ ಹಸಿವಿನಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗಿಸಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಿಸಿಕೊಡುತ್ತದೆ, ಜೀವನದ ಕನಿಷ್ಠ ಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯದ ಕನಿಷ್ಠ ಮಟ್ಟದ ಭರವಸೆ ಕೊಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ಲಕ್ಷಣತರ ಮಂದಿ ಯಾವುದೇ ಭರವಸೆ ಕಂಡಿಲ್ಲ. ಈವರೆಗೆ ನಾವು ಒಪ್ಪಿರುವ ಸಂವಿಧಾನದ ತತ್ವಗಳಲ್ಲಿ ಅದು ಪ್ರಾಂತೀಯ ಸಂವಿಧಾನವಾಗಿರಲಿ ಅಥವಾ ಒಕ್ಕೂಟ ಸಂವಿಧಾನವಾಗಿರಲಿ ಅಥವಾ ಒಕ್ಕೂಟ ಅಧಿಕಾರಗಳಾಗಿರಲಿ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಲ್ಯಾಣ ಮತ್ತು ಜನರ ಜೆನ್ನಾಗಿರುವಿಕೆ ಕುರಿತಂತೆ ಭಾರತದ ಜನರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಅನಿವಾರ್ಯವಾದ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕಾಗಲಿ, ರಾಜ್ಯಕ್ಕಾಗಲಿ ಅನಿವಾರ್ಯ ಎನ್ನುವಂಥದನ್ನು ಮಾಡುವ ಯಾವುದನ್ನೂ ನಾನು ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಈ ಶ್ರದ್ಧೆಯ ವಿಂಡಗಳು ಅನುಭಂಧದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪಥ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಉತ್ತಮ ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯ ಸಂವಿಧಾನ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ! ಪ್ರಭುತ್ವ ಸರ್ಕಾರ ಚುನಾಯಿಸುವ ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾಸಭೆಯನ್ನು ಅವು ಚುನಾಯಿಸುತ್ತಂಬುದು ಭಾರತದ ಜನರಿಗೆ ಸಮಾಧಾನವೇನಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಜನರನ್ನು ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಆಳಬೇಕು ಅವರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಲ್ಯಾಣ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು

ಮತ್ತು ಅವರ ಸಾಮಾನ್ಯ ಯೋಗಕ್ಕೇಮ ಗಮನಿಸಬೇಕು ಎಂಬುವ ಒಂದು ಅನುಗುಣವಾದ ಕಟ್ಟಬದ್ಧ ಕರ್ತವ್ಯವಿದೆ. ಒಕ್ಕೂಟ ಸಂವಿಧಾನ ಕರಡು ರೂಪಿಸುವ ಕರಡು ರಚನಾಕಾರರ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನಾವು ನೇನ್ನ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಸದನದ ಕಾನೂನು ಪ್ರತಿಭೇಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಪಾಲಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಭಾರತದ ಜನರ ಕಲ್ಯಾಣ ಮತ್ತು ಯೋಗಕ್ಕೇಮಕ್ಕಾಗಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರಲು ಅದನ್ನು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿಸುವ ಮಾರ್ಗೋವಾಯಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಇನ್ನೂ ವಿಳಂಬವೇನಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಅಶಿಸುತ್ತೇನೆ. ನ್ಯಾಯಾಧೀನವಾದ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಾಧೀನವಲ್ಲದ್ದನ್ನು ಕುರಿತು ಅಂತಹ ಮಾಡಿಯಾಗಿದೆ. ಸಂವಿಧಾನದ ಅಂಗದಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಲವು ಉದಾತ್ಮ ತತ್ವಗಳು ಏರಿತ್ತಾ ಸಂವಿಧಾನ ಹೇಗೆ ಒಳಗೊಂಡಿತು ಎಂದು ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಏರಿತ್ತಾ ಸಂವಿಧಾನ ಅದನ್ನು ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಭಾರತೀಯ ಸಂವಿಧಾನ ಮಾಡಲೇಬೇಕು. ಮಾನ್ಯರೆ, ಆದರೆ ಆಗ ನಾವು ವಕೀಲರ ಒಂದು ತಡಗೋಡೆ ವಿರುದ್ಧ ಇರುತ್ತೇವೆ. ಕಾನೂನು ಪ್ರತಿಭೇಗಳಿವೆ. ಅವು ಇವು ನ್ಯಾಯಾಧೀನ ಮತ್ತು ಇತರೆ ನ್ಯಾಯಾಧೀನವಲ್ಲ ಎಂದು ನಿಯಮಿಸುತ್ತಾವೆ. ಘರಲ್ಲ ಈ ಸದನ ಮಕ್ಕಳ ಸ್ವಾನಮಾನಕ್ಕೆ ಇಂತಹ ಹಾಗೂ ಮಕ್ಕಳಿಂತೆ ಕೆಲಸಮಾಡುವಂತೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಅದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವಾದರೂ ಹಿಂದಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಮೌರ್ವ ನಿದರ್ಶನಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲೇಬೇಕು ಎಂದು ಅವು ಹೇಳಿತ್ತಾವೆ. ಅದು ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ಜನಗಳ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಸುಧಾರಣೆ ಪರಿಣಮಿಸುವಂತೆ ಮಾಡದು.

ಇದು ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಗಂಟೆ ಬಾರಿಸುತ್ತಿದೆ. ನಾವು ನಮ್ಮ ಮುಕ್ತ ಸಾರ್ವಭೌಮ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಬಹುಶಃ ೨೦ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ರೂಪಿಸಲಾದ ಕೊನೆಯ ಸಂವಿಧಾನ ನಮ್ಮದು. ನಾವು ಇತರೆ ದೇಶಗಳ ಜ್ಞಾನ-ಅರಿವು, ನರಭಾಷ ಮತ್ತು ಅನುಭವದಿಂದ ಲಾಭ ಪಡೆಯಬಹುದಿತ್ತು ಎಂದು ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದರು. ರಚಿಸಬೇಕಾದ ಈ ಸಂವಿಧಾನ ಒಂದು ಅರ್ಥವಾ ಎರಡು ವರ್ಣಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಗಲು ನಾನು ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ಬುಡಮಟ್ಟದ ಸದ್ಯಗಳಿವೆ; ಕಾಲಗಳ ಚಿಹ್ನೆಗಳಿವೆ. ಮತ್ತು ನಾವು ಪ್ರೇಂಚ್ ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾಸಭೆಗಳ ಮೌರ್ವ ನಿದರ್ಶನಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೇಳಿದರೆ ನಾವು ಹೆಚ್ಚು ಸಾಧಿಸಬಿರಬಹುದು. ಘರ್ನಿನ ಜನ ತಮ್ಮ ಸಾರ್ವಭೌಮ ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಲು ಮೂರು ಅನುಕ್ರಮ ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾಸಭೆಗಳನ್ನು ಆಯ್ದುಮಾಡಿತು. ಪ್ರೇಂಚ್ ಸರ್ಕಾರ, ಹೊನೆಯ ಸಂವಿಧಾನದಿ ಇನ್ನೂ ಸ್ಥಿರವಾದುದೊಂದು ವನಿಸಿಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಸ್ಥಿರವೆನಿಸಲು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ ಮತ್ತು ಇಂದು ಸ್ಥಿರ. ಆದರೆ ಯಾರೂ ಒಬ್ಬ ಪ್ರವಾದಿಯಾಗಿರನು ಮತ್ತು ಅದು ಒಂದು ಅರ್ಥವಾ ಎರಡು ವರ್ಣಗಳಿಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಸ್ಥಿರ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ನಾನು ಒಬ್ಬ ಗಾಂಧಿವಾದಿಯಾಗಿ ಈ ಕರಡಿನೊಂದಿಗೆ ತೃಪ್ತನಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳು ಮತ್ತು ಕರ್ಮಾನಿಸ್ಯಗಳು ಮತ್ತಿರರನ್ನು ಅದರೊಂದಿಗೆ ತೃಪ್ತಿರಲು ಹೇಗೆ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಿ? ನಾವು ಹೆಚ್ಚು ಸ್ವೀಕಾರಾರ್ಥ ಕರಡು ರಚಿಸೋಣ. ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಸ್ಥಿತಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಅರ್ಥವಿರುವ ಕರಡು ಮಾಡೋಣ. ನಾವು ಜಗತ್ತಿಗೆ ನಮ್ಮ ಕರಡು ಸಂವಿಧಾನದ ಮೂಲಕ ಭಾರತೀಯರು ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ವರ್ಣಗಳಷ್ಟು ಪ್ರಾಚೀನವಾದ ಒಂದು ನಾಗರಿಕತೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳೋಣ. ನಾವು ರಾಷ್ಟ್ರ ಜನರನ್ನು ಸಲಹಿಸುವ ಮತ್ತು ಜನ ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ಸಲಹಿಸುವ ಒಂದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಸಂವಿಧಾನ ರಚಿಸಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನ ಭಾರತದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ನಾಗರಿಕತೆಯ ಮೌಹರು ಹೊಂದಿರಲಿ.

ಡಾ. ಪಿ.ಎಸ್. ದೇಶಮುಖ್ (ಸಿ.ಪಿ. ಮತ್ತು ಬೇರಾರ್ : ಸಾಮಾನ್ಯ) : ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ನಾನು ಪ್ರಸ್ತಾವದ ಬಗೆಗೇ ಮಾತನಾಡುವ ಮೌಹರು ನಾನು ಇದು ಅರ್ಥವೇಶನದ ಕೊನೆಯ ದಿನವಾದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಇಡೀ ದಿನವನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇರಿಸಲಾದ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಹುಶಃ ಮೀಸಲಿರಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಸಲಹ ಮಾಡಲು ಅಶಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯರೆ, ನಾವು ಹಲವಾರು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅಪೊಣವಾಗಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸದನ ಬಲ್ಲದು. ಹಲವು ವರದಿಗಳನ್ನು ನಮಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ನಾವು ಅವುಗಳ ಭಾಗಗಳಷ್ಟರೂಂದಿಗೆ ಮಾತ್ರ ವ್ಯವಹರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಹಲವು ಭಾಗಗಳು ಅಥವಾ ಖಂಡಗಳು ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ಒಕ್ಕೂಟ ಸಂವಿಧಾನಸಮಿತಿ ಒಕ್ಕೂಟ ಅರ್ಥಾರಗಳ ಸಮಿತಿ ಹೊದಲಾದವುಗಳು ಇಂಥವುಗಳನ್ನು ಮತ್ತೆಪ್ಪು ಪರಿಗಳನೆಗಂಡು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವರದಿಗೆ ಹಾಗಾಗಬಾರದು ಎಂದು ನಾನು ನಿರ್ವೇದಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಈ ವರದಿ ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ತುಂಬ ಮುಖ್ಯ. ಏಕೆಂದರೆ ಅದು ಭಾರತದ ಲಕ್ಷ್ಯಾಂತರ ಜನ ಅವರ ನಾಯಕರು ಅವರಿಗಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಭರವಸೆಗಳ ಈಡೆರಿಕೆಗಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಿರುವ ಸಂವಿಧಾನದ ಆ ಭಾಗವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ನಾವು ವಾಗ್ಣನಗಳಲ್ಲಿ ಎಪ್ಪು ಗಂಭೀರವಾಗಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮತ್ತು ಅವು ಅವರ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸಿ ಸರಾಸರಿ ಮನುಷ್ಯನ ಜೀವನ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಗಮನಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾನ್ಯರೆ, ಇತರ ಭಾಗಗಳಿಗಂತ ಸಂವಿಧಾನದ ಈ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯ ಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ತಾವೇ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನೂ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ನಿರ್ವೇದಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ನಾನು ಮಾಡತಕ್ಕ ಟೀಕೆ ಹಾಗೂ ನನ್ನ ಗೆಳೆಯರು ಅನೇಕರು ಈಗಾಗಲೇ ಮಾಡಿರುವ ಟೀಕೆ ಈ ಕ್ರಮದ ಪ್ರಾಯೋಜಕರ ಮೇಲೆ ಏನಾದರೂ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುವುದಾದರೆ ಈ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಪರಿಗಳನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಮತ್ತೆ ನಿರ್ವೇದಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇಪ್ಪು ಮಾಡಿದರೆ ಮಾತ್ರ ನಾವು ಜನಗಳ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಲು ಮತ್ತು ನಾವು ಅವರ ಹಿತಾಸ್ತಕಗಳನ್ನು ತಾತ್ವಲಿಕವಾಗಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ರಕ್ಷಿಸಲು ಶ್ರಮಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಲು ಸಮರ್ಥರಾಗುತ್ತೇನೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ವರದಿಯ ವಿರುದ್ಧ ನನ್ನ ಮೊದಲ ಟೀಕೆ ಎಂದರೆ ಇತರ ಕೆಲವು ವರದಿಗಳಂತೆ ಇದು ಆಕ್ಸ್‌ಪೇರ್ಸೀಯವಾಗಿ ಬೇಕಾಬಿಟ್ಟಿಯದಾಗಿದೆ. ವರದಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿದವರು ನಾನು ಕಟುವಾದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿದರೆ ನನ್ನನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸುವರೇನೋ. ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರ ಮನೋಭಾವ ನಮಗೆ ಕಚೇರಿಯಿಂದ ಒದಗಿಸಲಾಗಿರುವ ಒಂದು ಮಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ವಾಕ್ಯಗಳೊಂದರಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿಯೇ ಬಿಂಬಿತವಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ. ಆ ಒಂದು ವಾಕ್ಯವನ್ನು ನಾನು ಓದುತ್ತೇನೆ: “ಸೇರಿಸಲು ಉಪಬಂಧಗಳನ್ನು ಆಯ್ದುಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಭಾರಿ ತೊಂದರೆ ಅನುಭವಿಸಲಾಗಿದೆ.” ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ಕರಡಿನಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ‘ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು’ ರಚಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಪರಿಪೊಣ ಮಾನಕ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ವರ್ಗೀಕರಣದ ಆಧಾರವು ದೇಶದಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಇದು ಸಮಿತಿಯ ಇಡೀ ಹೊನೆಯ ಆಧಾರ ಎಂಬುದು ಸ್ವಷ್ಟ ಭಾರತೀಯ ಸ್ಥಿತಿಗಳಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಅವರ ಆದರ್ಶಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲು ಬೇಕಾಗುವ ಒಂದು ಭಾಗ ಇಲ್ಲಿ ಆಯ್ದುಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಒಂದು ಅಂಶ ಅಲ್ಲಿ ಆಯ್ದುಮಾಡಲು ಅವರು ವಿಶ್ವದ ಸಂವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ಹಲವಾರು ಮಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಶೋಧಿಸಿರುವರು. ಮಾನ್ಯರೆ, ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳೊಂದಿಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸುವಾಗ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಸರಿಯಾದ ನಿಲುವು ಇದಲ್ಲಿ ಎಂದು ನಾನು ತಮಗೂ ಮತ್ತು ಸದನಕ್ಕೂ ನಿರ್ವೇದಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಭಾರತ ನಮ್ಮ ದೇಶ ಇದನ್ನು ಒಟ್ಟಾರೆ ಇಲ್ಲಿಂದಿನೋಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸಲಾಗದು. ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಅದರ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂಥಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿಂದಿನಲ್ಲಿ ಏನಿದೆ? ಅವರಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿರುವುದು ನಮ್ಮಿಂದ ಪರಿಗಳಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲದಿರಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿಂದಿನ ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಕೇವಲ ೨೯ ಲಕ್ಷ. ಇದು ಬರೋಡಾ ರಾಜ್ಯದ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಪ್ಪು ಅಂದರೆ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆಯದಾಗಿಲ್ಲ ಎನ್ನಬಹುದು. ಅನುಕರಣ ಯೋಗ್ಯ ಎಂದು ಪರಿಗಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಈ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಂವಿಧಾನದ ಲಕ್ಷಣವೇನು? ನಾನು ಬರಿಶ್ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ಯಾವುದೇ ವಿಶೇಷ ಪ್ರಶ್ನೆ ನೀಡಿದ ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ಇತಿಹಾಸ ಅಥವಾ ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ಕಾನೂನು ಕುರಿತೆ

ಯಾವುದೇ ಮುಖ್ಯ ಮುಕ್ತ ನೋಡಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಇಡಿಯಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯ ಎಂದಾಗಿಸುವುದೇನಿದೆ ಎಂದು ನೋಡುವಲ್ಲಿ ನಾನು ವಿಫಲ. ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಸಮಿತಿಯು ಇಡೀ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಹೂರಾ ತಮ್ಮ ನಿಲುವಿನಿಂದ ನೋಡಿದೆ. ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನ ರೂಪಿಸುವವರು ಬರಿಯ ಹಾಲಿ ಸಂವಿಧಾನಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿರುವವರು ಮತ್ತು ಸಮಾಜವಾದಿಗಳು ಹಾಗೂ ಕರ್ಮನಿಸ್ತರಿಗೆ ಬಹುಶಃ ಆಮಿಷವಾಗಿ ಒದಗುವುದು ಎಂಬುದರ ಆಲೋಚನೆಯಿಂದ ಆಯ್ದು ವಾಡಿರುವುದಾಗಿ ತೋರುತ್ತದೆ. ಇದು ನಮಗೆ ಏನು ಮಂಡಿಸಲಾಗಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಅಡಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತಮಾಡಿ ಮತ್ತು ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಯಾವುದೇ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ತುಂಬ ದೂರ ಒಯ್ಯಲು ಬಯಸಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವರು ಏನೇ ಇದ್ದರೂ ಒಟ್ಟಾರೆ ಸಂವಿಧಾನದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದೆ ಬಿಡುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಅರೆ ಮನಸ್ಸಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅದರೊಂದಿಗೆ ಅವರು ವ್ಯವಹರಿಸಿರುವರು. ಆದುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಹೊರಗೆ ಜನರ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಭಾಗದಿಂದ ಸ್ವೀಕಾರವಾಗಿದೆಯಾವುದನ್ನೂ ನಾವು ಹೊಂದಿದ್ದೇವೆ.

ಮಾನ್ಯರೆ, ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜ ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಿಂದ ನಿಯಂತ್ರಣಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾವು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದೇವು. ಜನ ಜೀವನೋಪಾಯ ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಗಂಡಸರ ಮತ್ತು ಹೆಂಗಸರ ವೇತನ ಸಮಾನವಿರುವುದಕ್ಕೆ ಯೋವನ ಮತ್ತು ಬಾಲ್ಯ ರಕ್ಷಿಸಲುಪ್ರತಿದಿನ ಇತ್ತೂದಿ ಇವುಗಳಿಗೆ ನ್ಯಾಯಾಧೀನವಲ್ಲದ ಹಕ್ಕು ಜನರಿಗೆ ಹೊಂದುವಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ತತ್ತ್ವಗಳು ಯಾವುವು? ಈ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳು ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಾಗಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಂಗತಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜ್ಞಾನದ ವಿಷಯ. ಯಾವುದೇ ಆಧುನಿಕ ಸರ್ಕಾರ ಇಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಸ್ವಂತದ್ವಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಿದ್ದಲ್ಲಿ ನಾಚಿಕೇಗೇದು. ಇದು ಯಾವುದೇ ಆಧುನಿಕ ಸಂವಿಧಾನ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರ ಅಗತ್ಯ ಘೋಷಿಸಲೇಬೇಕಾದ ಪರಿಮಾಣ ಕನಿಷ್ಠವಾದಂಥಷ್ಟಿ. ನಾವು ಈ ಕನಿಷ್ಠವಾಗಿ ಇರಬೇಕಾದುದರ ಹೊಳ್ಳು ದೃಢವಾದ ಹೇಳಿಕೆ ಇಚ್ಛಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ನಾನು ಒಂದು ರಾಜೀಗೆ ಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ನಾವು ಬರಿಯ ಜರ್ಮನಿತರ್ಕ ಪರಾವಾದಿಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಲು ಇಚ್ಛಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವುದು ಅದನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಿಲ್ಲ. ಕಡೆಪಕ್ಷ, ಇಂಳಿರ ವರ್ಷದಿಂದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ ಸ್ವರೂಪ ಒಟ್ಟಾರೆ ಬದಲಾಗಿದೆ. ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಕಾರಣ ಇದೆ. ಅದೆಂದರೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಭಾರತದ ರೈತರ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕರ ಪರವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಇತರರಾರೂ ಅಲ್ಲ ಎಂದು ವಿಧ್ಯುತಿ ವಾಗ್ದಾನವಿತ್ತು. ಅದು ಹಾಗೆ ಪ್ರಚೋದಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಹಲವರು ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನ, ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಹಲವರು ಯುವಕರು ಇಂಳಿರ ಕಾಂತಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ಅರ್ಧಸಿಕೊಳ್ಳಬಂತೆ ದೂಡಲಾಗಿತ್ತು. ಮಾನ್ಯರೆ, ತಾವು ಅಂಕಿಗಳ ವಿಶೇಷಣೆ ಮಾಡಿರೆ ನೀವು ಪಟ್ಟಭದ್ರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳು ಯಾರೂ ಹಿಂದಿನ ದೇಶಭಕ್ತರಾರೂ ತಮ್ಮನ್ನು ಅರ್ಧಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕಂಡು ಬೆಂಜಿಬೀಳುತ್ತೀರಿ. ತಮ್ಮನ್ನು ಅರ್ಧಸಿಕೊಂಡ ಜನರೆಂದರೆ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಸಮುದಾಯಗಳಿಂದ ಬಂದ ಶುದ್ಧ ಹಿಂದುಳಿದವರು ಮತ್ತು ಅನಕ್ಷರಣರು. ಪಟ್ಟಣಗಳಿಂದ ಅದೂ ಉನ್ನತ ಮತ್ತು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ಜನರು ಕೆಲವರಷ್ಟೇ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಸೇರಲು ಸಿದ್ಧರಿದ್ದರು. ಅದು ಹಾಗಿರಬೇಕಾದರೆ ನಾವು ಮಾಡಿದ್ದ ವಾಗ್ದಾನಗಳ ಕಡೆ ನೋಡುವುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ಮವ್ಯವಹಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ವರದಿಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸುವಲ್ಲಿ ನಾವು ಆ ಆರ್ಥಿಕವನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟಿರಬೇಕಿತ್ತು ಮತ್ತು ಸಮಾಜವಾದಿಗಳಿಗೆ ನಾವೂ ಸಹ ಒಂದು ವಿಧದ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳೇ ಕೂಡ ಎಂದೋ ಮತ್ತು ಕರ್ಮನಿಸ್ತರಿಗೆ ನಾವು ಕೂಡ ಅವರ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಕಡತವನ್ನು ಗೌರವಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಲೋ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲು ಸಮರ್ಪಣಾಗಲು ಅದೆ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಸುಮುನೆ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬಾರದು. ಮಾನ್ಯರೆ, ನನ್ನ ಒಬ್ಬ ಗೆಳೆಯರು ಈ ಶಿಫಾರಸುಗಳಲ್ಲಿ ರಷ್ಯನ್ ಮತ್ತು ಐರಿಂ ಸಂವಿಧಾನಗಳ ಕಲಬೆರಕೆ

ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ನನ್ನ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಗೆಳೆಯರಿಗೆ ಅವರು ಒಂದು ತಮ್ಮ ಗ್ರಹಿಕೆಯಡಿ ಶ್ರಮಿಸುತ್ತಿರುವರು ಎಂದು ತಿಳಿಸಲು ಇಪ್ಪಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಶಿಥಾರಸುಗಳಲ್ಲಿ ರಷ್ಯನ್ ಸಂವಿಧಾನದ್ದೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಈಗ ಈ ಶಿಥಾರಸುಗಳ ಪಾಠಿತ್ಯ ಏನು? ಅವು ನಿರ್ದೇಶನಗಳು ಎಂದು ತಿಳಿಯಲಾಗಿದೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಹಲವು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವ ಬದಲು ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನ ರೂಪಿಸುವವರು ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಲು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಮಗೆ ಕೊಡಲಿ. ಇಡೀ ಭಾರತವು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಬಾಯಾರಿದೆ. ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗ ಮತ್ತು ಹೇಗೆ ಅವನ್ನು ಕೈಗೊಡಿಸಲಾಗುತ್ತವೆ ಎಂಬ ಯಾವುದೇ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಮಾರ್ಗ ಒದಗಿಸದೆ ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಬದಲು ನಾವು ಸುಮ್ಮನೆ ಕೆಲವು ಸ್ವಷ್ಟ ಮತ್ತು ಅಸ್ವಷ್ಟ ಭರವಸೆಗಳನ್ನು ಮೂಡಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಮಾನ್ಯರೆ, ವರದಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವವರು ಈ ಅಧಿಕೇಶನ ಮತ್ತು ಮುಂದಿನದರ ನಡುವಳಿ ಅಂತರವನ್ನು ದಯವಾಡಿ ಈ ಸದನದ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ವರದಿಯ ವಿರುದ್ಧ ಉದ್ಘಾಟಿಸುವ ಚೀಕೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಶಿಥಾರಸುಗಳನ್ನು ಮನಃ ಪರಿಗಳಿಸಲು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಿ. ಈ ವರದಿಯು ಇಲ್ಲಿ ಮಾರಾ ಜರ್ಜೆಯಾಗಲಿ ಆಗದಿರಲಿ ಇಡೀ ವಿಷಯವು ಕರಡು ರಚಿಸುವ ಸಮಿತಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಮಾತ್ರ ನಾವು ಇಂದು ಏನು ಹೊಂದಿದ್ದೇವೆಯೋ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಉತ್ತಮವಾದ ವರದಿ ಹೊಂದಲು ಆಶಿಸಬಹುದು. ಇದು ಆದಲ್ಲಿ ನಾವು ಕರಡನ್ನು ಪರಿಗಳಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಒಂದು ವರದಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪರಿಗಣನೆಗೆ ಮನಃ ಬರುವುದಾದಲ್ಲಿ ಅದು ವಿಭಿನ್ನ ರೂಪದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾವು ಆಶಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಮಾನ್ಯರೆ, ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ ಇವನ್ನು ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳು ಎಂದು ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯರೆ, ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಸರಾಸರಿ ಮನುಷ್ಯನೊಬ್ಬನ ಜೀವ ರಕ್ಷಣೆ, ಸ್ವಾತಂತ್ಯ ಮತ್ತು ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಉದ್ದೇಶಿಸಿವೆ. ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ಕ್ಳಾನೆ ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಒಬ್ಬ ರಾಜನಿಂದ ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರದೊಳಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದಾದ ಜನರು ಕೆಲವರಿಂದ ಸಂಭವನೀಯ ದಮನದ ವಿರುದ್ಧ ಮ್ಯಾಗ್ನೂಕಾಟ್‌ರ್‌ (ಮಹಾಸ್ವಾತಂತ್ಯ ಶಾಸನ) ತತ್ತ್ವಗಳಿಂತೆಯೇ. ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಂವಿಧಾನ ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಹಾಗೇ ಹೊಂದುವ ಅಂತಹ ಆಗತ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ತತ್ತ್ವಗಳೂ ಯಾವುದರ ಸೇರ್‌ದ ನಾವು ಆವಶ್ಯಕ ಎಂದು ಆಲೋಚಿಸಿದೆವು ಮತ್ತು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ಈ ಭಾಗ ಇವು ಬರಿಯ ಶಿಥಾರಸು ರೂಪದವು. ಇದು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಯಾವುದೇ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಇಲ್ಲದಿರುವಲ್ಲಿ ಇವನ್ನು ಮಾನ್ಯರೆ, ಸಾಧಾರಣ ಉಪಬಂಧಗಳಾಗಿ ಒಂದು ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಳ್ಳಲಿವಂತೆ ಮಾಡಬಹುದು ಅಥವಾ ಆಮೂಲಾಗ್ರಾಹಿಗಿ ಬದಲಾಯಿಸಬಹುದು ಎಂದು ನಾನು ನಿವೇದಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಭಾರತದ ಜನಗಳು ನಾವು ಯಾವ ತೊಂದರೆಗಳಿಂದ ನರಳುತ್ತೇವೆ? ನಮ್ಮ ತೊಂದರೆಗಳು ಮತ್ತು ಅಡಚನೆಗಳು ಏಿಧ. ಮೊದಲನೆಯದು ನಮ್ಮ ಜನರ ಬಡತನ, ಬಳಿಕ ಅಜಾಣ ಮತ್ತು ಅನಕ್ಕರತೆ, ಅನಂತರ ಆಹಾರದ ಕೊರತೆ, ಜೀವಶಕ್ತಿಯ ಕೊರತೆ, ನೀತಿಗಳ ಕೊರತೆ, ಅಮಾನವೀಯ ದುರಾಸೆ ಮತ್ತು ತಪ್ಪಿಣಿಯಾದ ಶೋಷನೆ, ಕರೋರ ಅತ್ಯಮ ಸಂಪಾದನೆ ಮತ್ತು ತಪ್ಪಿಣಿಯಾದ ದಮನ-ನೈತಿಕ, ಮಾನಸಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಅಮೂರ್ತ ಮತ್ತು ಕೊನೆಯ ಆದರೆ ಕನಿಷ್ಠವಲ್ಲಿದ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ. ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಈ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳು ನಮ್ಮನ್ನು ಈ ದಮನದಿಂದ ರಕ್ಷಿಸುತ್ತವೆ? ಅದೇ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಹಾಗೂ ಯಾವ ವಾಸ್ತವಿಕವರೆಗೆ ನಾವು ಇದನ್ನು ಯಾವುದೋ ಎಂದು ಪರಿಗಳಿಸಿ ಅದನ್ನಾಧರಿಸಿ ನಾವು ಈ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜವನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು? ಅಂದರೆ ಆಗ ಬಡತನ ಇರಬಾರದು, ಅಜಾಣ ಇರಬಾರದು, ಹಸಿವು ಬಾಯಾರಿಕೆಗಳಿಂದ ಕಂಗಡಬಾರದು, ಕೆಲವರ ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಐಶ್ವರ್ಯ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಒಟ್ಟುಗೂಡಬಾರದು ಇತ್ಯಾದಿ. ಈ ಯಾವುದನ್ನು ಚರ್ಚೆಸಲಾಗಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯರೆ, ಒಂದು

ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅವನ್ನು ಒಂದು ಕುತಂತ್ರದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಲಾಗಿದೆ. ಕುತಂತ್ರದ ಎಂಬ ಶಬ್ದದ ಗೋಚರ ನಾನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲ. ಆದರೂ ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಯಾವ ಹಿಂಜರಿಕೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯರೆ, ನಾನು ಹಾಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಒಮ್ಮೆ ನೀವು ಇವನ್ನು ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಆಗಿ ಹೊಂದುತ್ತೀರಿ ನೀವು ಅದಕ್ಕೂ ಮುಂದೆ ಹೋಗಲು ಯಾರಿಗಾದರೂ ಸರಿ ನಿಷೇಧಿಸುತ್ತೀರಿ. ಉದ್ದೇಶ ನಾವು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಆಲೋಚಿಸಬಾರದು ಎಂದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಮಾತಿನ ಬಳಕೆ ಹಿಂದಿನ ಉದ್ದೇಶವೇ ಅದು. ನನ್ನ ಹೇಳಿಕೆಯ ಸತ್ಯತೆಯನ್ನು ಸಾಬಿತು ಮಾಡಲು ಪ್ರತಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಶಿಫಾರಸಿನಲ್ಲಿ ಬಳಸಿರುವ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಓದಿ ಮತ್ತು ವಿಶೇಷಿಸಲು ನಾನು ಸದನದ ಸಮಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಬಳಸಿದ ಭಾಷೆ ಭಾರತೀಯ ಸ್ನಿವೇಶಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರವಷ್ಟೇ ಅನ್ವಯವಾದುದಲ್ಲ, ಆದರೆ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆಯೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಅನಂತರ ಬರುವ ಯಾರೇ ಇರಲಿ ಮೂಲಭೂತವಾದಪ್ರಾಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಲು ಅನುಮತಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಭಾರತ ಮುಂದೆ ಸೊಗಿ ಹೋಗಬೇಕಾದ ಒಂದೇ ದಾರಿಯು ಅಡಾಗಿರಬೇಕು ಎಂದೂ ಇದೆ. ನಮ್ಮ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಭಾರಿಯಾಗಿಯೇ ಇವೆ. ನಮ್ಮ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಹೆಚ್ಚು ಮತ್ತು ನಾವು ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತು ಅಲ್ಲಿಂದ ಇಲ್ಲಿಂದ ಭಾಗಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದರಲ್ಲಿ ಬರಿಶ ಸಂವಿಧಾನದಿಂದ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಈ ಸಂವಿಧಾನ ಎಂದರೆ ಏನು ಹಾಗಾದರೆ? ನಾವು ಬರಿಶ ಸಂವಿಧಾನದಿಂದ ನಕಲುಮಾಡಿದ ಭಾಗಗಳಿವೆ ಮತ್ತು ರೇಖಿಯ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿನಿಯಮದಿಂದ ಮುಕಾಳು ಪಾಲು ನಕಲುಮಾಡಿರುವುದಿದೆ. ಈ ಸಂವಿಧಾನಕ್ಕೆಂದು ನಾವು ಹಾತೋರೆಯುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಅಂತಹ ಅವಸರಕ್ಕೇನೂ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ. ನಾವು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿನಿಯಮದಿಂದ ತುಂಬ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬರಿಗಳಿಸಿದ ಅಳವಡಿಕೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತೇವೆ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಅದು ಸಾಕು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ನೆನಪಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮಾನ್ಯರೆ, ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಪ್ರತಿಸಿಧಿಗಳು ಹೇಗೆಯಾಗುತ್ತಾರೆ ಎಂದರೆ, ಯಾವುದೇ ಭಾರತೀಯ ವಿಧಾಯಕಸಚಿವ ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ಹೊಂದಿರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಯಾರೇ ಉತ್ತಮ ಜನರನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯರೆ, ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿರುವರು ಈ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಪ್ರತಿಭೆ ಇರುವವರು. ನಾವೇಕೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಮೂಲಸ್ವರೂಪದ್ದನ್ನು ರೂಪು ಕೊಡಲು ನಮ್ಮ ಜನರ ಪ್ರತಿಭೆಯೊಂದಿಗೆ ಮೂಡಿಸಿಕೊಂಡ ಯಾವುದಕ್ಕೆ ರೂಪು ಕೊಡಲು ಮತ್ತು ಈ ನೆಲದ ಪ್ರಾಚೀನ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಬಳಿಹಾಸಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯೊಂದಿಗೆ ಪರಿಮಾಣವಾಗಿ ದೃಢೀಕರಣಗೊಂಡ ಯಾವುದನ್ನೂ ರೂಪಿಸಲು ಈ ಅವಕಾಶವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು? ಇದು ನನ್ನ ನಿರ್ವೇದನೆ. ಮಾನ್ಯರೆ, ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿರುವ ಸಮಿತಿಯ ಶಿಫಾರಸುಗಳ ಸಾಮಾನ್ಯ ಟೀಕೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವೇ ಸಿಮಿತಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರು ಎಂದು ನಾನು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ಅವರು ಈ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಅವಸರ ಅವಸರವಾಗಿ ಅಂಗೀಕಾರವಾಗಲು ಬಿಡದೆ ಒಂದು ಸ್ವಷ್ಟ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುವರೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಸದನವು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ನಿರ್ಣಯಗಳು ಒಂದು ಬಗೆ ನಿರ್ಬಂಧವಾಗಬಾರದು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದಾಗ, ಇದು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಡೀ ಸಂವಿಧಾನ ಇರುವಂತಾದಾಗ ನಾವು ಇಡೀ ಸಂರಚನೆಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿರಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

ನೇನ್ನ ನಾನು ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಅಷ್ಟಿಪಂಜರ ಕೂಡ ಹೊಂದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ನಾವು ಅಷ್ಟಿಪಂಜರವನ್ನು ಹತ್ತಿರದಿಂದ ಪರಿಕ್ಷಿಸಿದರೂ ಅದು ಅಷ್ಟಿಪಂಜರ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಮಾನವೀಯ ಮತ್ತು ಇನ್ನು ಇತರ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಮೃಗೀಯ ಇವೆ ಎಂದು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಉಳಿದವುಗಳೊಂದಿಗೆ ಅಷ್ಟಿಪಂಜರ

ಸಾಮರಸ್ಯದಲ್ಲಿಲ್ಲದ್ದಾಗಿದೆ. ಇದು ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸ್ಥಿರೀಯಾಗಿದ್ದು, ಮಾನ್ಯರೆ, ನಾವು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಸಂಧಿಸುವುದಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಸಭೆಗೆ ಇಂದು ಕಡೆಯ ದಿನವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ನಾವು ಈ ಶಿಫಾರಸುಗಳ ಸಾಮಾನ್ಯ ಚರ್ಚೆಗೆ ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮನ್ನು ನಾವೇ ಸೀಮಿತವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳೋಣ, ಒಂದು ಅಥವಾ ಎರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸುವುದು ಯಾವುದೇ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ಇಂಗಿತವನ್ನು ಮುನ್ನಡೆಸುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ಅದನ್ನು ಹಾನಿ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಮತ್ತು ಬಹುಶಃ ನಾವು ಅವನನ್ನು ಮುಂದೆ ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕಾಗಬಹುದು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯರೆ, ಈ ಅವಲೋಕನಗಳೊಂದಿಗೆ ನಾನು ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು, ನಾನು ಸದನದ ಹೆಚ್ಚು ಸಮಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಬಯಸದ ಕಾರಣ ಅದೂ ನನ್ನೆ ಎರಡು ಬಾರಿ ನಾನು ಮಾತನಾಡಿದ್ದನಾಗಿ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತಗೊಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಅವಲೋಕನಗಳು ತಮಗೆ ಮತ್ತು ಸದನಕ್ಕೆ ತಾವೇ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡುತ್ತವೆ ಎಂದು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವಂಭರ್ ದಯಾಳ್ ತ್ರಿಪಾಠಿ (ಸಂಯುಕ್ತ ಪ್ರಾಂತಗಳು : ಸಾಮಾನ್ಯ) : *ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ನಾನು ಸದನದ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಲಾಗಿರುವ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕುರಿತೆ ವರದಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಅದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದುದೆಲ್ಲದರ ಬಗ್ಗೆ ಶೈಲಿನಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಅದರ ಕೆಲವು ವಿಶ್ವ ಉಪಬಂಧಗಳನ್ನು ಹೃತ್ಯೂರ್ವರ್ಕವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ. ವಿಶ್ವವಾಗಿ ಪ್ರಕರಣ ಲಿರಕ್ತ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯಲು ನಾನು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಬಡವನಿಗೂ ಪ್ರಾಧಿಕಿ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಮಾರಾ ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಗುವುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಹತ್ತು ಅಥವಾ ಹನ್ನೇರಡು ಅಥವಾ ಹದಿನ್ಯೇದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವರ್ಯಾಸ್ವಾದವನು ಮತ್ತು ತರುಣ ವಿದ್ಯಾವಂತನಾಗದಿರಬಹುದಾದರೂ ಇದರಧರ್, ಸರ್ಕಾರ ಆದರೂ ಕಡೇಪಕ್ಷ ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಮಾರಾ ಪರಾರ್ಥದುಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಯಶಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಅವಕಾಶ ಪಡೆಯದ ಯಾವುದೇ ಮಗು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಖಂಡವನ್ನು ನಾನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇತರ ಖಂಡಗಳು ತುಂಬ ಮುಖ್ಯ ಮತ್ತು ಅವು ಹೋದಂತೆ ಸೂಕ್ತವಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ವರದಿ ಮತ್ತು ಅದರ ಖಂಡಗಳು ಶ್ರದ್ಧಾ ಬಯಕೆಯಂತೆ ಇದೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಅವುಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಮಾರಾ ವರ್ತಿಸಿದರೆ ದೇಶವನ್ನು ಪ್ರಗತಿ ಪರಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಬಹು ದೂರ ಕೊಂಡೊಯ್ದುತ್ತೇವೆ ಎಂಬುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ, ಈ ಎಲ್ಲ ಇದ್ದರೂ ಕೆಲವು ಖಂಡಗಳಲ್ಲಿ ಅವು ಸೂಕ್ತವಾದರೂ, ಒಟ್ಟಾರೆ ಸಾಲದು. ಈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ನಾನು ತಮ್ಮ ಗಮನವನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಖಂಡಗಳು ಇ ಮತ್ತು ಇರ ಕಡೆಗೆ ಸೆಳೆಯುತ್ತೇನೆ. ಈ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬೇಕಾದ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಇತರ ಉಪಬಂಧಗಳು ಇದ್ದವು. ಆದರೆ ಅವು ಅಲ್ಲಿಲ್ಲ.

ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದಾಗ, ನಾನು ಅವು ಯಾವುದೋ ರೂಪ ಅಥವಾ ಇತರ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿವೆ ಮತ್ತು ನಾವು ಪ್ರತಿ ಖಂಡವನ್ನೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಪರಿಗಳಿಸಿದಾಗ ಹೊಸ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದವು ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತವೆ ಎಂದು ಶೋಧಿಸಿದ್ದೇನೆ. ನಾವು ಅವನ್ನು ಮಾರಾ ಪರಿಗಳಿಸಿದ ಅನಂತರ ಮಾತ್ರ ಒಮ್ಮೆತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹಿಂದೊಮ್ಮೆ ಕೂಡ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ಮಂಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ನಾವು ಅದನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿದ್ದೇವು. ಅದು ನ್ಯಾಯಾಧಿಕೀ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟಿತ್ತು. ಈ ತತ್ತ್ವಗಳನ್ನು ಯಾವುದು ಎರಡನೆಯ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿದೆವೋ ಅವು ಆಡಳಿತದ ಮೂಲಭೂತ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು ಎಂಬುದು ನಿಸ್ಪಂಶಯ. ಆದರೆ ನಾವು ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ಮೂಲಕ ಕ್ರಿಯೆಗೆ ತಮ್ಮದೇ ಮಾಡಿ ಅವನ್ನು ಹೊಂದುವಂತಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾಸಭೆ ಹೊದಲ ವರದಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದಾಗ ಬೇರೆಯೇ ಸಾಫಾನಮಾನ ಹೊಂದಿತ್ತು. ಅದು ಮಾರಾ ಅಧಿಕಾರ ಹೊಂದಬಹುದು ಎಂದು ನಾವು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿದರೂ ಅಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ನಿರ್ಬಂಧಗಳಿದ್ದವು. ಆ ಕಾರಣ ನಾವು ನಮ್ಮ

ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಮುಕ್ತವಾಗಿ ರೂಪಿಸಲು ಸಮರ್ಥರಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆಗಸ್ಟ್ ಇಂಧ ಅನಂತರ ನಾವು ಮಾರ್ಬ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪಡೆಯದೆ ಪ್ರಭುತ್ವ ಸಾನಮಾನವನ್ನೇ ಪಡೆದರೂ ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾಸಭೆ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಬ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ತಂದುಕೊಡುವಂಥ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನೇ ರೂಪಿಸುತ್ತದೆ. ಈಗ ಆಗಸ್ಟ್ ಇಂಖ್ಕೂ ಮೊದಲು ಇದ್ದ ಸನ್ನಿಹಿತಕ್ಕಿಂತ ತುಂಬ ಭಿನ್ನ. ಆದುದರಿಂದ ಸಂವಿಧಾನ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಮನಃ ಒಮ್ಮೆ ಬಂದಾಗ ನಾವು ಈ ಮೊದಲು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಆಲೋಚಿಸುವ ಆವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆಂದರೆ ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಹಲವು ಮಾನಸಿಕ ಮೀಸಲಾತಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದೇವು. ಆ ಕಾರಣ ನಾವು ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಆಲೋಚಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈಗ ಮಾರ್ಬ ಕರಡುಸಂವಿಧಾನ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಬಂದಿರುವಾಗ ನಾವು ಅದನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಲು ಸಮರ್ಥರು ಮಾನ್ಯರೆ. ನಿನ್ನ ತಾವು ನಮಗೆ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಬಂದಾಗ ಚರ್ಚಿಸಲು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಲು ಅನುಮತಿ ಕೊಟ್ಟಿರಿ ಎಂದು ತಿಳಿಯಲು ನನಗೆ ತುಂಬ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ. ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿ ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಗಮನವನ್ನು ವಿಂಡಗಳು ಇ ಮತ್ತು ಇರತ್ತ ಸೆಳಿಯತ್ತೇನೆ. ಆರ್ಥಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಿಷಯಗಳನ್ನೇ ಅಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಿದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಏನೆಲ್ಲ ಹೇಳಲಾಗಿದೆಯೂ ಆದು ಸೂಕ್ತ. ಆದರೆ ಇಪ್ಪಾದಾಗ್ಯಾ ನಾವು ನಮಗೆ ಮಾಡಲು ಆವಶ್ಯಕವಿರುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾರ್ಪೆಸಲು ನಾವು ಸಮರ್ಥರಾದರೆ ನಾನು ಅಜ್ಞರಿಪಡುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತದ ನಿಯಂತ್ರಣಾಗಳ ಬಗೆಗೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ನಾವು ಆದಕ್ಕೆ ಗಂಭೀರ ಚಿಂತನೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಇದು ಬರಿಯ ನನ್ನ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಲ್ಲ, ಆದರೆ ಪ್ರತಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸಿಗರದೂ ಆಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಬಡಜನರನೇಕರ ಹಣೆಬರಹ ಸುಧಾರಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಬಡವ ಇನ್ನು ಯಾವತ್ತೂ ಸಿರಿವಂತನನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಬೇಕಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ನಿವಾಸಿಯ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಇದು ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯತ್ತೇನೆ. ಈಗಿಗೆ ಶ್ರೀಮಂತರು ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡುತ್ತಾರೆ, ಬಡವರಿಗೆಂದು ಧರ್ಮಶಾಲಾಗಳು ಮತ್ತು ಗೋಳಾಲೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಬಡವರ ಆತ್ಮಗೌರವಕ್ಕೆ ಬಂದು ಹೆಚ್ಚು ಮತ್ತು ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಎಂದೂ ಮೇಲೆಳುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಅಗತ್ಯ ಎಂದರೆ ಬಡವರು ತಾವು ಕೂಡ ಅತ್ಯಾನ್ತ ಮಟ್ಟಕೆ ಏರಲು ಬಲವ್ಯಾವರು ಮತ್ತು ತಾವು ಕೂಡ ಮನ್ಯಾಡುವುದು ಇತರರು ಹೊಂದಿರುವಂತೆ ಅದೇ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಮತ್ತು ಭಾವಿಸಬೇಕು. ಈ ಭಾವನೆಯು ಬಡವರಲ್ಲಿ ಉದ್ಘಾಟಿಸುವುದು ನಾವು ಮೂಲಭೂತ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಬದಲಾಯಿಸಿ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಸಮಾಜವನ್ನು ಸಮಾಜವಾದಿ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಖಂಡಗಳು ಇ ಮತ್ತು ಇರಲ್ಲಿ ಅದರ ಸ್ವಲ್ಪ ಸೂಕ್ತನೆ ಇದೆ. ಆದರೆ ಈ ಖಂಡಗಳ ವಿಶ್ವದ ಎಲ್ಲ ಸಂವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದು ಸ್ಥಾನ ಹೊಂದಿದೆ. ಇಷ್ಟಿದ್ದಾಗ್ಯಾ ಬಡವರು ತಮಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಬೇಕಾದ ನ್ಯಾಯದಿಂದ ತಿರಸ್ಥಾರಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇಂದು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ ಪ್ರತಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಡವರು ಶ್ರೀಮಂತರನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಏನು ಪರಿಣಾಮ ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ ಎಂದು ಹೇಳಲು ನಾನು ಸಮರ್ಥನಿಲ್ಲ.

ನಾಯಕರು ಕಳೆದ ಇಪ್ಪತ್ತೆಂದು ಅಥವಾ ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ದೇಶದ ಬಿಡುಗಡೆಗೆ ಹಲವು ತ್ಯಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಬಂದು ಕಟ್ಟಿನಿಟ್ಟುದ ಜೀವನ ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಮಧ್ಯೆ ನಾವು ನಮ್ಮ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದೇವೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಜೀವಿತಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತಿನ ಮುಂದೆ ಬಂದು ತ್ಯಾಗದ ಪ್ರತೀಕವಾಗಿ ಬಂದು ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಎಷ್ಟೋ ನಮ್ಮ ನಾಯಕರು ಅದನ್ನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಕೂಡ ಮತ್ತು ಅವರು ನಮ್ಮ ಮಧ್ಯೆ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಸಾನ್ವಿಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಡವರಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ಸಿಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾವು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಇಂದು ನಾವು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಸಂವಿಧಾನವು ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ.

ಆದರೆ ಬಹುವ ಶರ್ತಮಾನಗಳಿಗೆ ಅಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಾವು ಬಡವರಿಗೆ ಯಾವ ನ್ಯಾಯ ಕೊಡಬಹುದು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಪ್ರಸಕ್ತ ನಾಯಕರು ಜೀವಿಸಿರುವರೂ ಇಲ್ಲವೋ ಸಂವಿಧಾನದ ಮೂಲತತ್ತ್ವಗಳು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಬಹುದು ಎಂಬ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ನಾವು ಅದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ನಮ್ಮ ಕೈಗಳಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಮತ್ತು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಹಲವಾರು ತಾಗಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನಗಳ ಮತ್ತು ಒಳವುಗಳ ನಡುವೆಯೂ ನಾವು ಇಂದು ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿಗಳ ಪ್ರಭಾವ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಏರುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಎಲ್ಲ ಪ್ರಮುಖ ವೃತ್ತಪತ್ರಿಕೆಗಳೂ ಒಂದಾದ ಮೇಲೊಂದು ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿಗಳ ಕ್ಷೇತ್ರ ಹೊಗುತ್ತಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಬಲ್ಲೆವಲ್ಲವೇ; ವೃತ್ತಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಸರ್ಕಾರ ಬಂಡವಾಳ ಶಾಹಿಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣಾದಿ ಬರುತ್ತಿವೆ. ಯಾರಾದರೂ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ಏರುದ್ದ ಏನಾದರೂ ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದರೆ ಪ್ರಮುಖ ವೃತ್ತಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇಂದು ನಾವು ಯಾರು ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ತ್ಯಾಗಕ್ಕಾಗಿ ಕಳೆದರೂ ಮತ್ತು ಬಡವರ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಕಳೆದರೂ ಅವರನ್ನು ನಮ್ಮ ನಾಯಕರಾಗಿ ಹೊಂದಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬುದು ಇಂದು ಮನಃ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಅಂಶವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಹತ್ತು ಅಥವಾ ಹದಿನ್ಯೇದು ವರ್ಷಗಳ ಅನಂತರ ಈ ಜನರು ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮುಂದಿದ್ದಾಗ ಮತ್ತು ಕೆಲಸಮಾಡಲು ಯಾವುದೇ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಅಥವಾ ಸಾಧಾರಣ ಜನ ಯಾರು ತಾಗಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ ಅವರು ನಾಯಕರಾಗಿ ಮೇಲೆ ಬಂದಾಗ ದೇಶದ ಸ್ಥಿತಿ ಏನು ಎಂದು ಉಂಟಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೂ ಕಷ್ಟ ಆದುದರಿಂದ ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಅಂತಹ ಸಂವಿಧಾನಪೋಂದನ್ನು ಅಂತಹ ಒಂದು ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ತಡೆಯಬಹುದೆಂಬುದಕ್ಕೆ ರೂಪಿಸಬೇಕು.

ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಮುಂಬರುವ ಶರ್ತಮಾನಗಳಿಗಾಗಿ ಒಂದು ಸಂವಿಧಾನ ರೂಪಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ನಾವು ಅದರಲ್ಲಿ ಇತರ ವಿಷಯಗಳೊಂದಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕು ಈ ನಾಲ್ಕು ಹಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಈಗಾಗಲೇ ಅಲ್ಲಿ ಪರೋಕ್ಷ ರೂಪದಲ್ಲಿವೆ. ಕೆಲವು ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿವೆ. ಕೆಲವು ಬಹುಶಃ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಸಂವಿಧಾನದ ಮೂರ್ಖ ಕರಡು ಬಂದಾಗ ಬರುತ್ತವೆ. ನಾವು ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಮುಂದಿಡುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ನಾನಿಲ್ಲಿ ಈ ಹಿಂದೆ ನಮೂದಿಸಿದ ನಾಲ್ಕು ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನದ ಮೌದಲನೆಯ ಮೂಲತತ್ತ್ವ ಬಡಮನುಷ್ಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಾನ್ತ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಲಪಲು ಮೂರ್ಖ ಹೊಂದಿರಬೇಕು. ಅವನು ಹಾಗೆ ಮಾಡಲು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು ಆದರೂ ಅದು ಯಾರದೂ ಕರುಕೊಂಡಲ್ಲ ಆದರೆ ತನ್ನದೇ ಸ್ವಂತ ಸಾಮಧ್ಯ ಮತ್ತು ಸಮಾಜದ ನೇರವಿನಿಂದ ಎಂದಾಗಿದೆ. ಅತ್ಯಂತ ಗೌರವದಿಂದ ನಾನು ಟೆಕೆಯ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನಿವೇದಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಹಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಾವು ಸೇರಿಸಿದ್ದೇನೆ, ಹಲವು ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ಹಲವು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತ್ತು ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಲು ಯಿತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ನಾವು ಬಡವರ ಬಡತನ ತೆಗೆದುಹಾಕಲು ಒಂದು ಮಾತ್ರಾ ಬರೆದಿಲ್ಲ. ಶಬ್ದಾಂಶ ಹೊರತು ಬೇರೆ ಯಾವ ಮಾತ್ರಾ ಇಡೀ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ಬಡವರ ಒಬ್ಬ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ನಾನು ಮತಹಾಕವ ಈ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಇದು ಸಾಲದು. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಅತ್ಯಂತ ದೈನಂದಿನ ನಿವೇದಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಾವು ಸ್ವಷ್ಟನೇ ನೀಡುವ ಮತ್ತು ಆವಶ್ಯಕವೇನಿಸುವ ಎಂತಹ ನಿಯಮ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನವು ಸ್ಥಿರಗೊಂದು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಅದು ಕೆಲವೇ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿಗಳ ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಭದ್ರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಘಲಿತವಾಗಲಾರದು ಮತ್ತು ಅವು ಮಾತ್ರ ಆಡಳಿತದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರದು ಹಾಗೂ ಜನ ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿರಬಾರದು. ನನ್ನ

ಕೆಲವು ಗಳಿಯರು ಸಮಾಜವಾದ ಎಂಬ ಆ ಶಬ್ದದಿಂದಲೇ ಕೆರಳಿದ ಭಾವನೆ ಉಳ್ಳವರಾಗುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ಅವರನ್ನು ಕೆರಳಿಸಲು ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಸಮಾಜವಾದ ಎಂದು ನಮೂದಿಸುವುದರಿಂದ ಅವರು ಕೆರಳಿವ ಅಗತ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ. ಅದರೆ ನಾನು ಸರಳವಾಗಿ ಈ ಶಬ್ದವನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಪಂಡಿತ್ ಜವಾಹರಲಾಲ್ ನೆಹರು ಉದ್ದೇಶಗಳ ನಿರ್ಣಯ ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಹೇಳಿದಂತೆ ಸಮಾಜವಾದ ನಮ್ಮ ದೇಶ ಹಾಗೂ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಪರಮೋಜ್ವವಾಗಿ ಆಳಿವ ಒಂದು ಸಮಯ ಬರುತ್ತದೆ. ಆಗಲೂ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೆರಳಿದ ಭಾವನೆ ತಳೆದರೆ ನನ್ನ ಸಹೋದ್ರೋಗಿಗಳು ಮತ್ತು ಗಳಿಯರಿಗೆ ಬೇಸರ ಉಂಟುಮಾಡಲು ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಆ ಶಬ್ದ ಉಪಯೋಗಿಸಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಆದುದರಿಂದ ನೀವು ಸಮಾಜವಾದ ಶಬ್ದ ಇಷ್ಟಪಡಿದ್ದರೆ ಬಿಂಬಿಸಿದ್ದೇ. ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕೆ. ಆದರೆ ನೀವು ಪಟ್ಟಭದ್ರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿಗಳ ಮತ್ತು ಬಡವರನ್ನು ತಮ್ಮ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಇಡಲು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವವರ ಪ್ರಾಬಲ್ಯವನ್ನು ತಡೆಯುವಂಥ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲೇಬೇಕು. ಬಂಡವಾಳ ಶಾಹಿಗಳು ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಭದ್ರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳು ಶಾಸನಸಚಿಯ ಸದಸ್ಯತ್ವಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲುವುದರಿಂದ ಅಥವಾ ಉನ್ನತ ಹುದ್ದೆಗಳ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಅಥವಾ ಸಚಿವಸಂಪಂಟದಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಕಡೇಪಕ್ಕ ತಪ್ಪಿಸಲು ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗೆ ಹೇಳಲು ನನಗೆ ವಿಷಾದವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಏನೆಲ್ಲ ಹೇಳಿರುವೆನೂ ಅದು ಟೀಕೆಯ ಮಾರ್ಗದಿಂದಲ್ಲ. ನಾನು ಹಳೆಯ ಅಥವಾ ನವದೆಹಲಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಹೇಗೆ ಅಂಥಂಥ ಜನ ಅಂಥಂಥ ಸಮಿತಿಗಳೊಳಗೆ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಜನ ಆಜ್ಞಾಯ್ದಪಡುವುದನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಸಂವಿಧಾನ ರೂಪಿಸಲಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಬಡಜನರಿಗಾಗಿಯೋ ಅಥವಾ ಪಟ್ಟಭದ್ರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳಿಗಾಗಿಯೋ ಎಂದು ಜನ ಶಂಕೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಜನರ ಹೆಸರುಗಳು ಈ ಸಮಿತಿಗಳಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತೋರಿಬರುತ್ತವೆ. ಅದು ಪಟ್ಟಭದ್ರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವವರ ಹಾಗಿದೆಯಷ್ಟೇ. ತಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಕಳೆದ ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರಿ ತ್ಯಾಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದವರದಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಜನರಿಗೆ ಏನು ಹೇಳಬೇಕೊ ನನಗೆ ತಿಳಿಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಒಂದು ನೀತಿತ ಹಂತದವರಿಗೆ ನಮಗೆ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಒಪ್ಪುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಸಂವಿಧಾನದಿಂದ ಪ್ರಭಾವ ಹೊಂದಿರಬೇಕೆಂಬುದು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ. ದೇಶ ಅದನ್ನೆಂದಿಗೂ ಸಮೃತಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ ನಮ್ಮ ನಾಯಕರು ಕೂಡ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ನಾನು ಬಲ್ಲೆ ಮತ್ತು ಅವರು ಕೂಡ ಅವನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲವಾದರೆ, ಈ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿಗಳು ಮುಂದೆ ಅಧಿಕಾರ ಗಳಿಸುವುದರಿಂದ ತಡೆಯಬಹುದಾದ ಯಾವುದಾದರೂ ಅಂಥ ಉಪಬಂಧವನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕು. ಇದು ತುಂಬ ಆವಶ್ಯಕ ಮತ್ತು ಇದನ್ನು ಈ ಎರಡು ಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದರಿಂದ ಮಾಡಬಹುದು. ನೀವು ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನ ನಮ್ಮ ಭವಿಷ್ಯದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂರಚನೆ ಸಮಾಜವಾದಿ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಒದಗಿಸಬಹುದು. ಹೇಗೆ ಆಗಲಿ ನೀವು ಸಮಾಜವಾದ ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಬಳಸಲು ಇಚ್ಛೆಸದಿದ್ದರೆ ನೀವು ಅದನ್ನು ಲಿಖಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಿದ್ಧರಿಲ್ಲವೆಂದು ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿಯನ್ನು ಯಾವುದೇ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಿವರಗೆ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಲ್ಲಿವರಗೆ ನೀವು ಯಾರು ಲಾಭಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ತೋಡಿಲ್ಲವೋ ಅವರು ಉನ್ನತವಾದ ಸರ್ಕಾರದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂದು ಒದಗಿಸಬಹುದು. ನೀವು ಯಾರು ಲಾಭಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಸೇರುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಅವನು ಹೇಗೆ ತನ್ನ ಸಾಫಿದ ನಾಯಕರು ತಮ್ಮ ಅನುಕೂಲ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಗೌರವಯುತವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೆಂದರೆ ಈ ಅಪಾಯಗಳಿಗೆದುರಾಗಿ ಒಂದು ರಕ್ಷಣೆಯಾಗಿ ಈ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಯಾವುದಾದರೂ ಉಪಬಂಧವನ್ನು ನಾವು ಸೇರಿಸುವುದು ತುಂಬ ಆವಶ್ಯಕ ಎಂಬುದೇ ಆಗಿದೆ. ನಾವು ಅಂತಹ ಒಂದು ಉಪಬಂಧ ಮಾಡುವವರೆಗೂ, ಈ ದೇಶದ ಬಡಜನ

ಈ ಸಂವಿಧಾನದಿಂದ ಲಾಭಪಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂದು ನಾವು ರಾಜ್ಯಪಾಲರುಗಳ ಮತ್ತು ಸಚಿವರ ಸಂಬಳಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸದಸ್ಯರ ಭರ್ತೆಗಳನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸುವಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಸದ್ಯದ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ ಅಗತ್ಯಪೆಂದರೆ ಜನರ ನಡುವೆ ಅತ್ಯಂತ ಕೆಳಗಿರುವವರ ಆದಾಯ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಮಾರ್ಗೋವಾಯಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹೊಳ್ಳುವುದೇ ಆಗಿದೆ. ನಾವು ಯಾರರೇ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಆತನ ಆದಾಯ ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕ್ಕಳು. ಆದರೆ ನಾವು ಆತನ ಜೀವನ ಸುಲಿಮಾಯವಾಗಿಸಿ ಮತ್ತು ಆತನ ಆದಾಯ ಹೆಚ್ಚಿಸುವಲ್ಲಿ ನೇರವಾಗುವ ಅಂತಹ ಒದಗಣೆಯನ್ನು ನಾವು ಮಾಡಬೇಕು. ಇದು ನಮ್ಮೆದುರು ಇರುವ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಕೆಲಸ. ಇಂದು ನಾವು ಹೊರಗೆ ಹೋದಾಗ ನಮ್ಮನ್ನು ಜನ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಬಡವರಿಗೆ ಏನು ಸ್ಥಾನ ಹೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಎಂದು ಏನು ಸ್ಥಾನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಅವರು ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಅವರಿಗೆಂದು ಏನನ್ನಾದರೂ ಮಾಡುವವರೆಗೂ ಸಂವಿಧಾನ ಅವರಿಗೆ ನಿರುಪಯುಕ್ತ ಎಂದು ಎತ್ತಿ ತೋರಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಆವೃತ್ತಿಕವಾದ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವೆಂದರೆ ನಾವು ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ಬಲಯುತ ಮತ್ತು ಅಡಕವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಿದೆ. ಹಲವು ವಿಷಯಗಳು ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ಸಾಂದರ್ಭಾಗಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಾಗುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಮುಖ್ಯವಾದುದು ನಮ್ಮ ನಡುವೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಏಕತೆ ಇರಬೇಕು. ನಾನು ನನ್ನ ಸುಶೀಕ್ತತೆ ಮಿತ್ರ ಚೌಧುರಿ ಖಾಸಗಿ ಇಲ್ಲಿಯಾದ್ದರಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಗಮನ ಸೆಳೆಯಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ಸದ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ, ಅವರು ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಭಾಷೆ ಉದ್ಯು ಇರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಿದರು. ಯಾರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಆಕ್ಷೇಪಣೇ ತೋರಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರ ಭಾಷೆ ಮಾತ್ರ ಇರಬಹುದು. ಅವರ ಹೇಳಿಕೆ ಓದುವಾಗ ಒಂದು ಸಿದ್ಧಾಂತದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಅದು ತುಂಬ ಸೂಕ್ತ ಎಂದು ನನಗೆ ಕಾರ್ಯಿಸಿತು; ಮತ್ತು ಹಾಗಾಗಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕೊಡ ನಾವು ಒಂದು ಭಾಷೆ ಇರತಕ್ಕದ್ದು ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸುವುದು ಆವೃತ್ತಿ. ನಾವು ಇದನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವವರೆಗೂ ನಾವು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಏಕತೆ ಅಥವಾ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಏಕತೆ ಬಲಪಡಿಸಲಾಗದು ಎಂಬುದು ನಿಸ್ಪಂಶಯ. ಯಾವಾಗಲೂ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇವೆ. ಒಂದು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದರಿಂದ ನಾವು ಅದನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಹಾಗಾಗಿ ಭಾರತೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಬಹುದು. ನಾವು ಹತ್ತರಿಂದ ಇಪ್ಪತ್ತು ಸಾವಿರದಟ್ಟ ನಮ್ಮ ಮುಸ್ಲಿಂಸೋದರರು ಹೊರಗಿನಿಂದ ಬಂದವರು ಎಂದು ಒಪ್ಪತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ನಿಸ್ಪಂಶವಾಗಿ ಯಾರು ಅವರ ಸಂತತಿ ಮತ್ತು ಅವರ ಎಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟ. ಈಗೇಗೆ ಸುಮಾರು ಶೇಕಡಾ ೬೮ ರಷ್ಟು ಮುಸ್ಲಿಂಮರು, ಶೇಕಡಾ ೧೦೦ ಹಿಂದೂಗಳು, ಶೇಕಡಾ ೧೦೦ ಕ್ರೀಸ್ತರು ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ ೧೦೦ ಸಿಖಿರು ಸಮಾನವಾದ ಪೂರ್ವಿಕರ ವಂಶಜರು. ಕೆಲವು ನಮ್ಮ ಮುಸ್ಲಿಂ ಸೋದರರು ತಮ್ಮ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಡಿ ರಾಮ ಮತ್ತು ಕೃಷ್ಣರತ್ನ ಜೋಡಾಗಿ ಬಯಸುವರು. ಆದರೆ ಸದ್ಯದ ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿತಿಗಳು ಸ್ಥಿರಗೊಂಡಾಗ ಮತ್ತು ಅನಾರೋಗ್ಯ ಭಾವನೆಯ ಮತ್ತು ಕೊಮುವಾದದ ಈ ವ್ಯೇರಸ್ ನಾಶವಾದಾಗ ಪ್ರತಿ ಮುಸ್ಲಿಂನೂ ರಾಮ ಮತ್ತು ಕೃಷ್ಣರು ಹಿಂದೂಗಳಿಗೆ ಹೇಗೆ ಹಾಗೆ ತಮಗೂ ಪೂರ್ವಿಕರು ಎಂದು ಪರಿಗಳಿಸುವರು. ಇದು ನಿಸ್ಪಂಶಯ. ಇದು ವಿಶ್ವದ ಇತಿಹಾಸದ ಒಂದು ಅಂಶ. ಮತದ ಬದಲಾವಣೆ ಇದ್ದರೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಏಕತೆ ಅಚ್ಚಳಿಯದ ಉಳಿದಿದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂಗಳು ಮತ್ತು ಮುಸ್ಲಿಂಮರ ನಡುವೆ ಅನಾರೋಗ್ಯಕರ ಮನಸ್ಸು ಮುಂದುವರಿದದ್ದು ದುರದೃಷ್ಟಕರ. ಇದರ ಫಲ ನಾವು ಪರಸ್ಪರ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಾವು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಏಕತೆ ಹೊಂದಿದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಕೊಡುಗೆ ಇತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪ್ರಾಜೀನತೆಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಬೇರುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಧಾರ್ಮಿಕ ಪಂಗಡ ಅದರತ್ತ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಿದೆ. ಮುಸ್ಲಿಂಮರ ಕೊಡ ತಮ್ಮದೇ ಸ್ವಂತ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಒಂದು ಭಾಷೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆಯಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರೆ ನಾವು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ

ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ಬಲಗೊಳಿಸುತ್ತಿರುತ್ತೇವೆ. ಬಹುಬೀಗ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆ ಹಿಂದಿ ಎಂದು ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸುವ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯ ಬರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಲಿಖಿ ದೇವನಾಗರಿ ಎಂದು ತಿಳಿಯಲು ನಾನು ಹಣ್ಣಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಭೆಯ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು ಪ್ರತಿ ಗಂಡಸು, ಹೆಂಗಸು, ಮಗು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸಾಗುತ್ತಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯತ್ತೇನೆ. ಮೂರನೆಯ ವಿಷಯ, ಸದ್ಯ ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಬರಲಿರುವುದು ಮತ್ತು ಅದು ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕಿಗಳ ಭಾಗವಾಗಿಯೂ ರೂಪಗೊಳ್ಳಲಿರುವುದು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕತೆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತುಂಬ ಉಪಯುಕ್ತ. ನಮ್ಮ ದೇಶ ಇಷ್ಟೂ ದಿನ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಕೃಷಿ ಪ್ರಧಾನ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ವ್ಯಾಪಾರ ಎಷ್ಟು ನಾವು ವಿಸ್ತರಿಸಬಹುದು ಎಂಬುದು ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ. ನಾವು ಸಾರ್ವಭಾಷಾ ರಾಷ್ಟ್ರ ಆಗದಿರುವವರೆಗೂ-ಅದು ನಾವು ಆಗಬಾರದು ಸಹ-ನಮ್ಮ ದೇಶ ನಿಸ್ಸಂತರಿಯವಾಗಿ ಕೃಷಿ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಉಳಿಯತ್ತದೆ. ಗೋರಕ್ಷಣೆ ಕೃಷಿ ದೇಶದ್ದೇ ತುಂಬ ಮುಖ್ಯ ಇದಕ್ಕೆ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವು ತುಂಬ ಸೋಗಸಾದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಬರಲಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದು ನನಗೆ ಹಣ್ಣವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಈ ಸಭೆಯು ಅದನ್ನು ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಕೂಡ ಬಿಸಿಬಿಸಿಯಾಗಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಹಣಕಾಸು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೂಡ. ಗೋವಿನ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ತಕ್ಕ ವರ್ವಾದುಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದುದು ಆವಶ್ಯಕ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯತ್ತೇನೆ. ಹಣಕಾಸು ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಈ ಪ್ರರದೂ ದೃಷ್ಟಿಗಳಿಂದ ನಾವು ಗೋವಿನ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯ ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಹಣ್ಣಿಸುತ್ತೇನೆ.

ನಾಲ್ಕನೆಯ ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯ ಇನ್ನೂ ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಬಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕಿಗಳ ಸೇರಿದಂತೆ ಕರಡು ಸಂವಿಧಾನ ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇರಿಸಿದಾಗ ಇದು ಕೂಡ ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಬರಲಿದೆ. ಮತ್ತು ಅದು ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ಬಲಿಷ್ಠವನ್ನಾಗಿ ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿಯತವಾಗಿ ಅಶ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ ಮಾಡುವುದು ಎಂದು. ನಾವು ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ದೇಶದ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ಮಾಡಲು ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ತಮ್ಮಲ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ನಾವು ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲವೂ ನಮ್ಮ ಇಷ್ಟವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ದೇಶ ಶೇಕಡ ಜಿಂ ಶಾಂತಿ ಬಯಸಿದರೆ, ನಾವು ಶೇಕಡ ಱಿಂರಪ್ಪು ಶಾಂತಿ ಬಯಸುತ್ತೇವೆ. ಇದನ್ನು ನಾವು ಬಲಿಷ್ಠಿಸಿದ್ದಾಗ ಮಾತ್ರ ಮಾಡಿ ಮಾರ್ಪಣಬಹುದು. ಜನಸಂಖ್ಯೆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶ ವಿಶ್ವದಲ್ಲೇ ಅಶ್ಯಂತ ದೊಡ್ಡ ದೇಶ ಮತ್ತು ಹಾಗಾಗಿ ನಾವು ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಇಂದು ಕಾಣಿವ ಹಿಂಸಾಪ್ರವ್ತಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಕೊನೆ ಹಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ಆದರೆ ನಾವು ಅವನ್ನು ನಾವು ನಾವೇ ಬಲಿಷ್ಠಿಸಿದ್ದಾಗ ನಿಲ್ಲಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ತರುಣನು ಸೇವಾ ತರಬೇತಿ ಪಡೆಯಬೇಕು ಎಂಬುದು ಆವಶ್ಯಕ. ನಾವು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಯುವಕನೂ ಸೇನಾ ತರಬೇತಿ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬ ಒಂದು ಕಾನೂನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಆ ಯುವಕ ದೈಹಿಕವಾಗಿ ಅನರ್ಹನಿಲ್ಲಿದ್ದರೆ ರಾಷ್ಟ್ರ ಅವನು ಅಂತಹ ತರಬೇತಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಅವನನ್ನು ಒತ್ತಾಯಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರ ಬಲಿಷ್ಠಗೊಳಿಸಲು ಮತ್ತು ಶತಮಾನಗಳ ಕಾಲ ಅವಲಂಬನೆಯಿಂದಾಗಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹರಿದಾದುತ್ತಿರುವ ಅಶಿಸ್ತನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಲು ದೈಹಿಕವಾಗಿ ಸಮರ್ಥರಿರುವ ಮರುಪರನ್ನು ನಿಬಿಂಧವಾಗಿ ಸ್ವೇಚ್ಛೆ ಸೇರಿಸಿ ಸೇನಾ ತರಬೇತಿ ಕೊಡಬೇಕು.

ಈ ನಾಲ್ಕ ವಿಷಯಗಳು ತುಂಬ ಆವಶ್ಯಕ ಮತ್ತು ನಾನು ಈ ವಿಷಯಗಳು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಬಂದಾಗ, ನೀವು ಅವನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸುವಿರಿ ಮತ್ತು ಸದನವು ಅವುಗಳನ್ನು ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮೊದಲಿಗೆ ನಾನು ಈ ವರದಿಯಲ್ಲಿನ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಿಗೆ

ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಹಾಗೆ ಅವನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೆ. ಅದರೆ ಅವು ಸಾಲದು ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ. ಈ ಮೂಲಭೂತ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸದಿದ್ದರೆ ದೇಶದ ಬಡವರಾಗಲಿ ಮಾರಾ ಲಾಭಪಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ ಇಲ್ಲವೆ ನಮ್ಮ ದೇಶ ಬಿಲಿಪ್ಪವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾಸಭೆಯ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸದಸ್ಯರು ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ನಾನು ಹೇಳಿದ ನಾಲ್ಕು ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಲು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ.]*

ಈ ಮಾತುಗಳೊಂದಿಗೆ ನಾನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ವರದಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಜೈ ಹಿಂದ್ರೋ.

ಶ್ರೀ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ ಶಿಷ್ಟ (ಬಿಹಾರ್ : ಸಾಮಾನ್ಯ) : ಮಾನ್ಯರೆ, ನಾನು ಮಂಡಿಸುತ್ತೇನೆ.

“ವಿಷಯವನ್ನು ಈಗ ಮತ್ತೆ ಹಾಕಬಹುದು.”

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಮುಂದಿಟ್ಟಿರುವ ವಿಷಯ :

“ವಿಷಯವನ್ನು ಈಗ ಮತ್ತೆ ಹಾಕಬಹುದು.”

ಈ ಪ್ರಸ್ತಾವವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾಯಿತು.

ಶ್ರೀಮತಿ ರೇಣುಕಾ ರಾಯ್ (ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾರ್ : ಸಾಮಾನ್ಯ) : ಮಾನ್ಯರೆ, ನಿನ್ನ ನೀವು ಸದನದಲ್ಲಿ ವರದಿಯ ವಿಂಡಗಳನ್ನು ಮುಂದಿನ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಿರಿ. ನಾವು ಕೆಲವರು ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದೇವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ವಿಂಡ ಇತಕ್ಕೆ ಇವೆ. ನೀವು ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಮುಂದಿನ ಹಂತದಲ್ಲಿ ತರಲು ಒಂದು ಅವಕಾಶ ಪಡೆಯುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಸದ್ಯಃ ನಾವು ವರದಿಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತೇನೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ ಎಂಬ ಪ್ರಸ್ತಾವವನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ಈ ಪ್ರಸ್ತಾವವನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡಲ್ಲಿ ವಿಂಡದಿಂದ ವಿಂಡವನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳೋಣ ಮತ್ತು ವಿಂಡಗಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಆ ಹಂತದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಮುಂದನೆಕಾರರು ಉತ್ತರವಾಗಿ ಏನಾದರೂ ಹೇಳುವುದಿದೆಯೆ?

ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸದಾರ್ಥ ವಲ್ಲಭಭಾಯಿ ಜಿ. ಪಟೇಲ್ : ಚರ್ಚೆ ಮುಗಿಯಿತೆಂದು ನಾನು ಹಷಣಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮೂರಕ ವರದಿ ಕುರಿತಂತೆ ನಾವು ಒಂದು ತುಂಬ ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರ ಸಾಮಾನ್ಯ ಚರ್ಚೆ ಹೊಂದಿದ್ದೇವೆ. ಮುಖ್ಯ ವರದಿಯ ಮೇಲಿನ ಚರ್ಚೆ ಮೂರಕ ವರದಿ ಮೇಲಿನದಕ್ಕಿಂತ ಚಿಕ್ಕದಿತ್ತ. ಮೂರಕ ವರದಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಚರ್ಚೆ ನ್ಯಾಯಾಧಿನವಲ್ಲದ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿದೆ ಮತ್ತು ಈ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲಿಸಲಾಗಿರುವ ಕೆಲವು ವಿಂಡಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿದೆ. ನ್ಯಾಯಾಧಿನವಾದ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ ಯಾವ ಚರ್ಚೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ವಾಸ್ತವ ಸುದೀರ್ಘ ಚರ್ಚೆ ವರದಿಯ ಇತರ ಭಾಗ ಕುರಿತು ಇದೆ.

ವರದಿಯ ಕೆಲವು ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟಿದೆ. ನಾರೀಗಳೇ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಿಸಿ ಮುಖ್ಯ ನಿರ್ಣಯ ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಆದುದರಿಂದ ನೀವು ಸುದೀರ್ಘ ಚರ್ಚೆ ಇಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಿ ಅಥವಾ ಬಿಡಿ ಹೆಚ್ಚಿಕಡಿಮೆ ಅದು ಸ್ವದಾಂತರಿಕವಾದ ವಿಷಯ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ವರದಿಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಲು ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂದು ಸಲಹ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ನಾವು ವಿಂಡಗಳಿಗೆ ಬಂದಾಗ, ಒಂದಾದ ಮೇಲೊಂದು ಯಾವುದೇ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದರೆ, ಆಗ ನಾನು ಏನಾದರೂ ಹೇಳಬಹುದಿರುತ್ತದೆ. ಅದರೆ ಈಗ ವರದಿಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತೇನೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂದು ಹೇಳುವ ಹೊರತು ನಾನು ಬೇರೇನೂ ಹೇಳಲು ಇಲ್ಲ.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಪ್ರಸ್ತಾವವು ಹೀಗಿದೆ :

“ವರದಿಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಲು ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.”

ಈ ಪ್ರಸ್ತಾವವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾಯಿತು.

ಶ್ರೀ ಎಪ್.ಎಸ್. ಅನೆ (ದಕ್ಷಿಣ ರಾಜ್ಯಗಳು) : ಮಾನ್ಯರೆ, ಒಂದು ಉತ್ತರವನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದಾಗ ಯಾವ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿದೆವೋ ಆ ಸದಸ್ಯ ತನ್ನ ಆಕ್ರಮಣಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೇಳಲು ಸದನದಲ್ಲಿ ಹಾಜರಿರಬೇಕು ಎಂಬುದು ಸಾಮಾನ್ಯ ನಿಯಮ. ಎಲ್ಲ ಶಾಸನಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಯ ಇದೊಂದು ಗುರುತಿಸಲಾದ ನಿಯಮವಾಗಿದೆ.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಶ್ರೀ ಅನೆಯವರಂಥ ಅನುಭವ ಶಾಸಕರ ಈ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಸದಸ್ಯರು ಮನಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಖಂಡ ೧೬

ಗೌರವಾನ್ನಿತ ಸದಾರ್ಥ ವಲ್ಲಭಭಾಯಿ ಜಿ. ಪಟೇಲ್ : ಮಾನ್ಯರೆ, ನಾನು ಖಂಡ ೧೬ ಅನ್ನು ಮಂಡಿಸುತ್ತೇನೆ: “ಸಾರ್ವಜಿನಿಕ ನಿಧಿಗಳಿಂದ ನಿರ್ವಹಿತವಾದ ಅಥವಾ ನಿಧಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿರುವ ಯಾವುದೇ ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರಿರುವ ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗುವ ಧಾರ್ಮಿಕ ಬೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಮೋಳ್ಳಲು ಅಥವಾ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಶಾಲೆ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕೆ ಸೇರಿರುವ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಆರಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಮೋಳ್ಳಲು ಒತ್ತಾಯಿಸಬಾರದು.”

ಅದರ ಪ್ರಸ್ತುತಿ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಭೆಯು ಈ ಖಂಡವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಾವು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಇದು ಸಲಹಾಸಮಿತಿಯ ಕೊನೆಯ ಶಿಫಾರಸು. ಎಲ್ಲ ತೀದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಸುದೀರ್ಘ ಚರ್ಚೆಯ ಅನಂತರ ನಾವು ಕೊನೆಗೆ ಇದು ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲು ಹೆಚ್ಚು ಸೂಕ್ತ ರೂಪ ಎಂಬ ತೀವ್ರಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುತ್ತೇವೆ ಮತ್ತು ನಾನು ಸದನದಿಂದ ಈ ಖಂಡವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಮಂಡಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಈ ಖಂಡಕ್ಕೆ ನಾನು ಹಲವು ತೀದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್.ವಿ. ಧೂಲೇಕರ್ : (ಸಂಯುಕ್ತ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳು : ಸಾಮಾನ್ಯ) : ಮಾನ್ಯರೆ, ನಾನು ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಶಬ್ದ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಸಲಹೆ ಮಾಡಬಿಯಸುತ್ತೇನೆ. ಅದೆಂದರೆ “ಶಾಲೆ” ಶಬ್ದದ ಬದಲಿಗೆ ಖಂಡದಲ್ಲಿ “ಬೋಧನೆಯ ಸಂಸ್ಥೆ” ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಬಳಸಬಹುದು.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಆದರೆ ನೀವು ಯಾವುದೇ ತೀದ್ದುಪಡಿಯ ಸೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದಿಲ್ಲ?

ಶ್ರೀ ಆರ್.ವಿ. ಧೂಲೇಕರ್ : ಇಲ್ಲ, ಮಾನ್ಯರೆ,

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಶ್ರೀ ಧೂಲೇಕರ್ “ಬೋಧನೆಯ ಸಂಸ್ಥೆ” ಎಂಬ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಈ ಖಂಡದ ಮೊದಲ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಶಾಲೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದದ ಸಾಫಾದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಯಾವುದೇ ತೀದ್ದುಪಡಿಯ ಸೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎಪ್. ಮುನ್ನಿ (ಬಾಂಬಿ : ಸಾಮಾನ್ಯ) : ಮಾನ್ಯರೆ, ಅದು ಅರ್ಥವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ. ಇಡೀ ಕಲ್ಪನೆ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಕಾಲೇಜ್, ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಶಾಲೆ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಅರ್ಥವಿರಬಹುದು. ಇಡೀ ಕಲ್ಪನೆ ಒಂದು ಶಾಲೆಗೆ ಹಕ್ಕನ್ನು ನಿರ್ಬಂಧಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಇದೆ. ಒಂದು ಶಬ್ದದಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಯಿಸುವುದು ಒಂದು ಸರಳ ವಿಷಯವಲ್ಲ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಮಾರ್ಚೆಮ್ ಬಾಜ್ಯಾನಜಿಕ (ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ : ಸಾಮಾನ್ಯ) : ಮಾನ್ಯರೆ, ನಾನು ಮಂಡಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಖಂಡ ೧೬ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿವರಣೆಯಾಗಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕಂಡಿಕೆಯನ್ನು ಸೇರಿಸಬಹುದು:

“ರಾಜ್ಯದ ನೇರವು ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗುವ ಎಲ್ಲ ಧಾರ್ಮಿಕ ಬೋಧನೆಯು ಪಂಥಾನುಯಾಯಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕತನ ಮೋಷಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮನಸನ್ನು ವಿಶಾಲಗೊಳಿಸಲು ತುಲನಾತ್ಮಕ ಧರ್ಮಗಳ ಮೂಲರೂಪದ ತತ್ವಜ್ಞಾನದ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ.”

ಮಾನ್ಯರೆ, ಈ ವಿಂಡೆಡ ಉದ್ದೇಶ, ವರದಿಯ ಮಂಡಣಕಾರರು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿರುವಂತೆ ಈ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಹಾಜರಾಗುತ್ತಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಅವರು ಹಾಗೆ ಮಾಡಲು ಇಷ್ಟಪಡದಿದ್ದರೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ತರಗತಿಗಳಿಗೆ ಹಾಜರಾಗಲು ಬಲವಂತ ಮಾಡುವುದನ್ನು ತಡೆಯುವುದು ಆಗಿದೆ. ಅದರೊಂದಿಗೆ ನನ್ನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಇದೆ. ಆದರೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ಪರಂಪರೆಗಳು ಕುರಿತಂತೆ ನಡೆಯುವ ಹಲವಾರು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿವೆ ಮತ್ತು ಅವು ರಾಷ್ಟ್ರ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬರುವ ಹೊದಲೆ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಂದವು ಎಂದು ನಾನು ಬಳ್ಳಿ. ನನ್ನ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ‘ಮಕ್ಕಾಬಾಗಳು’ ಮತ್ತು ‘ಪಾಠಶಾಲೆಗಳು’ ಇವೆ. ಇವು ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವ ವಯಸ್ಸಿನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಹೊಡಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಧಾರ್ಮಿಕ ಚೋಧನೆಗಳು ಯಾವ ಸ್ವರೂಪದ್ದಿರುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಮನುವಿನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ವಿಶಾಲಗೊಳಿಸುವುದರ ಬದಲು ಈ ‘ಮಕ್ಕಾಬಾಗಳು’ ಮತ್ತು ‘ಪಾಠಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ’ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುವ ಘಲವಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಕರು ಮನಸ್ಸು ತಪ್ಪಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಹೊಂದುವಂತೆ ಮಾಡುವರು ಮತ್ತು ಕೆಲವೇನ್ನು ಒಂದು ನಿಶ್ಚಿತ ವಿಧದ ಅಂಥಾಭಿಮಾನ ಮತ್ತು ಧರ್ಮಾರ್ಥತೆಯನ್ನು ಹೋಷಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾವು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ನಾವು ಯಾವುದೇ ನೇರವನ್ನು ಧಾರ್ಮಿಕ ಪೆಂಥಗಳ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಹೊಡಬೇಕೆ ಎಂಬುದು ಒಂದು ವಿವಾದಾತ್ಮಕ ಅಂಶವಾಗಿದೆ. ನಾನು ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲು ಇಷ್ಟಪಡುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ತಜ್ಞರನ್ನು ನೇಮುಕಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಅವರ ವರದಿಯನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸಲಾಗಿದೆ ಹಾಗೂ ಪೂರ್ವ ವಿವರವಾಗಿ ಶಾಸನಸಭೆ ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ನನಗೆ ಭರವಸೆ ಇದೆ. ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಂಡಿಸುವಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಉದ್ದೇಶವೆಂದರೆ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಯಾವುದೇ ಧರ್ಮದೊಂದಿಗೆ ಹಸ್ತಕ್ಕೆಪ ಮಾಡುವ ಯಾವುದೇ ಭಯವಿಲ್ಲದೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನಿರ್ಬಾಂಧಸಚೇಕು ಅಥವಾ ನಿಯಂತ್ರಿಸಬೇಕು. ಪತ್ತ ಪಾಠಕ್ರಮ ಸರ್ಕಾರದ ನಿಯಂತ್ರಣಾದಲ್ಲಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಎಂಥ ಸ್ವರೂಪದ್ದಿರಬೇಕೆಂದರೆ ಅದು ಪ್ರತ್ಯೇಕತನ ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮನಸ್ಸನ್ನು ವಿಶಾಲಗೊಳಿಸಬೇಕು. ನಾವು ಅಲ್ಲಿಸಂಖ್ಯಾತರ ಹಕ್ಕು ವರದಿ ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ನಮ್ಮ ಗುರಿಯ ಒಂದು ಸಂಯುಕ್ತ ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ರೂಪಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದೆವು ಮತ್ತು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮತದಾರರ ಸಮುದಾಯ ಬದಿಗಿಬ್ಬ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನೂ ಸ್ವಂತ ಧರ್ಮವನ್ನು ಪಾಲಿಸುವ ಹಕ್ಕು ಹೊಣಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ನೀವು ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ಹೇಗೆಲ್ಲ ಜಾತ್ಯೀತವಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಬಯಸಿದರೂ ಒಬ್ಬ ಅದರ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯನ ಧರ್ಮವನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿದ್ದಲ್ಲದೆ ಒಂದು ಸಂಯುಕ್ತ ಭಾರತವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದು ನಮಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದು ಎಂದು ನಾನು ನಂಬುತ್ತೇನೆ. ಆದುದರಿಂದ ಯಾರದೇ ಧರ್ಮದೊಂದಿಗೆ ಹಸ್ತಕ್ಕೆಪ ಮಾಡದೆ ರಾಷ್ಟ್ರವು ಮನುವಿನ ಆರಂಭದ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅದು ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಚೋಧನೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಯಾವ ಸ್ವರೂಪದ ಪಾಠ ಪತ್ತಕ್ರಮವನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕೆಂದರೆ ಮನುವು ಪರಸ್ಪರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಸಿ ಸಾಮಧ್ಯ ವಿರುವ ಭಾರತದ ಆರೋಗ್ಯಕರ ಪೌರನಾಗುವಂತಿರಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡುವ ಪರಿಪೂರ್ವ ಅರ್ಹತೆ ಉಳಿದ್ದಾಗಿರಬೇಕು. ನಾವು ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳಿಂದ ಒಟ್ಟಾಗಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಪರಸ್ಪರ ಧರ್ಮವನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿದೆ ಹೋದಲ್ಲಿ ನಾವು ನಮ್ಮ ನಡುವೆ ಧರ್ಮದ ವಾಸ್ತವ ಮಾನವರನ್ನು ಹೊಂದುವ ಬದಲಿಗೆ ನಾವು ಪ್ರತ್ಯೇಕತನದ ಒಂದು ವಿಧವನ್ನು ಹೋಷಿಸುತ್ತಿರುತ್ತೇವೆ. ಅದು ತುಂಬ ಹಾನಿಕಾರಕ ಮತ್ತು ಆ ವಿಧದ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗದು ಎಂದು ನನಗೆ ಹೆದರಿಕೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳೊಂದಿಗೆ ಮಾನ್ಯರೆ, ನಾನು ನನ್ನ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಂಡಿಸುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ಸದನ ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ಸಮೃತಿಸಿ ಅದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ರೇಣುಕಾ ರಾಯ್ : ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ನಾನು ಹೊದಲ ಭಾಗವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನನ್ನ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಂಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅದೆಂದರೆ:

ಖಂಡ ಒಟ್ಟು ಕೆಳಗೆ ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ಬದಲಿ ಸೇರಿಸಬೇಕು:

“ರಾಜ್ಯವು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಂಥಾನುಯಾಯಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಬೋಧನೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೊಂದು. ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ ಅಥವಾ ನೆರವು ಪಡೆದ ಯಾವುದೇ ಶಾಲೆ ಅಥವಾ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುವ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಯಾವುದೇ ಅಂತಹ ಧಾರ್ಮಿಕ ಬೋಧನೆ ಪಡೆಯಲು ಒತ್ತಾಯಿಸಬಾರದು.”

ಮಾನ್ಯರೆ, ವರದಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿದವರು ಈ ಖಂಡ ಏನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆಯೋ ಅಂದರೆ, ರಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಅಥವಾ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನಿರ್ಧಿಗಳಿಂದ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗುವ ಬೋಧನೆಯು ಪಂಥಾನುಯಾಯಿ ಧರ್ಮಾನುಯಾಯಿ ಸ್ವರೂಪದ್ವಾಗಿರಬಹುದು ಎಂಬುದು ಸೂಚಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿಲ್ಲ. ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಪಂಥಾನುಯಾಯಿ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಒಂದು ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಜಾತ್ಯತೀತ ರಾಷ್ಟ್ರ ನಡೆಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿರಬಹುದು ಅಥವಾ ನೆರವು ನೀಡಿರಬಹುದು ಕೂಡ. ಆದರೆ ನಾವು ಹೊಸ ಸಂಪಿಠಾನದಡಿ ಜಾತ್ಯತೀತ ಅಂದರೆ ಯಾವುದೇ ರಾಷ್ಟ್ರ ಧರ್ಮವಿರದಂತೆ ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ನಿಯೋಜಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಅದು ರಾಷ್ಟ್ರಶಾಲೆಗಳಾಗಿ ಪಂಥಾನುಯಾಯಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸಜ್ಞಗೊಳಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ನಾನು ದೊಡ್ಡ ಭಾಷಣಮಾಡಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ; ನಾನು ಖಂಡ ಒಟ್ಟು ನನ್ನ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂದಷ್ಟೇ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಆಗ ಈ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಹಾಗೂ ಈ ಖಂಡ ಏನು ಹೇಳಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದೆಯೋ ಅದು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ತರಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸದನವು ಇಂತಹ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವ ಆವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯರೆ, ನಾವು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೊಂದುವ ಮೊದಲು ಕೂಡ, ಕೇಂದ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಲಹಾಸಮಿತಿಯು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನೀಡಬೇಕಾದ ಶಿಕ್ಷಣ ಒಂದು ಪಂಥಾನುಯಾಯಿ ಸ್ವರೂಪದ್ವಾಗಿರಬಾರದು ಮತ್ತು ಪಂಥಾನುಯಾಯಿ ಸ್ವರೂಪದ ಧಾರ್ಮಿಕಶಿಕ್ಷಣ ಸಮುದಾಯದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಮನು ಯಾವ ಮನೆಗೆ ಸೇರಿದೆಯೋ ಆ ಮನೆಯದಾಗಿರುತ್ತದೆ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲ ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿತು. ಈಗ ನಾವು ನಮ್ಮ ಗುರಿಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದು ಖಂಡಿತ ಹಾಗೂ ನಾವು ಆ ಮತ್ತು, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಶ್ರಮಿಸಿದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಬಹುಮಂದಿ ತ್ಯಾಗ ಬಲಿದಾನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಸಾಮರಸ್ಯವಿಲ್ಲದವರಾಗಿರಲು ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಮುಕ್ತರು. ನಾವು ರಾಷ್ಟ್ರವು ನೀಡುವ ಶಿಕ್ಷಣ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸ್ವಂತ ಆದರ್ಶಗಳು ಮತ್ತು ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ನೇರ ಉಲ್ಲಂಘಿಸುವಂಥ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿ ತರಲು ಇಚ್ಛಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಧಾರ್ಮಿಕ ಅನುಯಾಯಿ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರಬಾರದು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಿವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ರಾಷ್ಟ್ರ ನೀಡುವ ಶಿಕ್ಷಣ ನೈತಿಕ ಮತ್ತು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಬೋಧನೆ ಹೊಂದಿರಬೇಕು; ಅದು ಪಂಥಾನುಯಾಯಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸ್ವರೂಪದ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸ್ವರೂಪದಿಂದಲ್ಲ. ಸದಾರ್ಥ ಪಟೇಲ್ ಅವರು ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಸಮೃತಿಸುವರೆಂದು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಇದು ಸಮಿತಿಯ ಅಪೇಕ್ಷೆಯನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದು ವಿಷಯವನ್ನು ಸ್ವಷ್ಟಪಡಿಸಲಷ್ಟೇ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಖಂಡವನ್ನು ಈಗಿರುವಂತೆ ನೋಡಿದರೆ ತಮ್ಮ ತಿಳಿಯಬಹುದು. ರಾಷ್ಟ್ರ ತನ್ನ ನೀತಿಯ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿ ಪಂಥಾನುಯಾಯಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರಲು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಅರ್ಥಬರುತ್ತದೆ.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವ ಕೇವಲ ಎರಡು ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳಿವೆ. ಎರಡೂ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈಗ ನಿಣಂತೆ ಮತ್ತು ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳು ಚರ್ಚೆಗೆ ಮುಕ್ತ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಸಂತಾನಪ್ಪ : (ಮದ್ರಾಸ್ : ಸಾಮಾನ್ಯ) : ಮಾನ್ಯರೆ, ನಾನು ಶ್ರೀಮತಿ ರೇಣುಕಾ ರಾಯ್ ಮಂಡಿಸಿದ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಪ್ರಬಿಂಬಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅದು ಉಪಸಮಿತಿಯ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು

ಹಂಚು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ, ಒಂದೇ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಹಲವಾರು ಪಂಥಾನುಯಾಯಿ ಪಂಗಡಗಳಿವೆ. ನಾವು ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿತಿಗಳು ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುತ್ತೇವೆ; ನಾವು ಸ್ಥಳೀಯಸಮಿತಿಗಳು ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುತ್ತೇವೆ. ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಹಿಂದೂ ಪಂಥ ಬಹುಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿರಬಹುದು. ನಾವು ಶೈವರು ಶೈವಭೋಧನೆ ನೀಡಲು ಇಚ್ಛೆಸುವುದಿಲ್ಲ; ವೈಷ್ಣವರು ವೈಷ್ಣವ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡಲು ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ; ಲಿಂಗಾಯತರು ಲಿಂಗಾಯತ ಬೋಧನೆ ನೀಡಲು ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವಿವಾದಗಳಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಪಾರುಗಂಡಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಲು ನಾವು ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ವಿವಾದಗಳಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಪಾರುಗಂಡಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಲು ನಾವು ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಎಲ್ಲ ಶಾಲೆಗಳೂ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಧಾರ್ಮಿಕ ಬೋಧನೆ ಹೊಂದಬಾರದು ಎಂಬುದು ಅವಶ್ಯಕ. ಇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಅವರು ಆಯ್ದುಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಈ ಬೋಧನೆಯನ್ನು ತರಗತಿ ವೇಳಿಗಳ ಅನಂತರ ಮಾಡಲಿ. ಒಟ್ಟಾರೆ ಅದು ಬೇರೆ ವಿಷಯ. ನಾನು ಧಾರ್ಮಿಕ ಬೋಧನೆಗೆ ಆಕ್ಷೇಪಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಬೋಧನೆಯ ಪಂಥಾನುಯಾಯಿ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಕೂಡ ನಾನು ಆಕ್ಷೇಪಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣ ಜಾತ್ಯಕ್ಷೀತ ಇರಬೇಕು. ಅವು ಎಲ್ಲ ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿವಾದಗಳಾಚೆ ಇರಬೇಕು. ಆದುದರಿಂದ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯು ರಾಷ್ಟ್ರ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಪಂಥಾನುಯಾಯಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಬೋಧನೆ ಇರಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಅದು ಸಮಿತಿಯ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ನಿರ್ವಿರವಾಗಿ ಮತ್ತು ಮೂರ್ಖವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನಿರ್ಧಿಳಿಂದ ನೆರವು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದರೆ ಆಗ ಒತ್ತಾಯವಿರಬಾರದು. ನೆರವು ಪಡೆದ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಬೋಧನೆ ಇರಬಹುದು ಆದರೆ ಎಲ್ಲ ಒಬ್ಬ ಕಿರಿಯನ ತಂಡೆ ಅಥವಾ ತಾಯಿ ಅಥವಾ ಒಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ವಯಸ್ಸುನಾಗಿದ್ದ ಆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ತರಗತಿಗಳಿಗೆ ಹಾಜರಿರಲು ಬಯಸದಿದ್ದರೆ, ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ದಂಡ ಹಾಕಬಾರದು. ಅಂತಹ ಧಾರ್ಮಿಕ ಬೋಧನೆಯಿಂದ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಗೃಹ ಆಗಲು ಅವನಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ಎರಡೂ ಖಿಂಡಗಳು ಮೂಲಭೂತ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯತ್ತೇನೆ ಹಾಗೂ ನಾನು ಅವುಗಳನ್ನು ಸದನವು ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಸಮೃತಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್.ವಿ. ಪಾಟಕ್ಕರ್ (ಬಾಂಬೆ : ಸಾಮಾನ್ಯ) : ಮಾನ್ಯರೆ, ಒಂದು ಅಂಶ ಕುರಿತಂತೆ ನಾನು ಸ್ವಷ್ಟನೆ ಹೊಂದಲು ಇಪ್ಪಪಡುತ್ತೇನೆ. ಖಿಂಡವು ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ‘ಯಾವುದೇ ಶಾಲೆಗೆ ಹಾಜರಾಗುವ’ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಧುಲೇಕರ್ ಅವರು ಶಾಲೆ ಶಬ್ದವನ್ನು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆ ಎಂದು ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿರು. ನಾನು ಅದನ್ನು ಅರ್ಥವಾಡಿಕೊಂಡಂತೆ, ಶಾಲೆ ಶಬ್ದವನ್ನು ಶಿಕ್ಷಣ ಒದಗಿಸುವ ಎಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯ ಯಾವುದೇ ವರ್ಗ ಎಂದು ಸೂಚಿಸುವ ವಿಶಾಲ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಯಾವುದೇ ವರ್ಗ ಎಂದು ಸೂಚಿಸುವ ವಿಶಾಲ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅದೇ ಭಾವನೆ ಆಗಿದ್ದರೆ ನಾವು ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸುತ್ತೇವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ಅವು ಒಂದು ಅದೇ ಭಾವನೆ ಆಗಿದ್ದರೆ ನಾವು ಶಾಲೆ ಶಬ್ದವನ್ನು ನಿರ್ಬಂಧ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿದರೆ ನೀವು ಅದನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ದಿಗ್ರೀಕ್ರಿಯಾಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯತ್ತೇನೆ. ಬಾಂಬೆ ನಗರದ ಕೆಲವು ಕಡ್ಡಾಯಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ದಿಗ್ರೀಕ್ರಿಯಾಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯತ್ತೇನೆ. ಬಾಂಬೆ ನಗರದ ಕೆಲವು ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲ ಸಮಯ ಹಿಂದೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ಬೋಧನೆ ಕಡ್ಡಾಯಮಾಗಿತ್ತು. ಆದುದರಿಂದ ಗೌರವಾನ್ನಿತ ಮಂಡನೆಕಾರರು ಉತ್ತರಿಸುವಾಗ ಈ ಅಂಶ ಸ್ವಷ್ಟಪಡಿಸುವರೆಂದು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಈ ಪ್ರಸ್ತಾವ ಅಥವಾ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕುರಿತು ಯಾರೂ ಮಾತನಾಡಲು ಇಪ್ಪಪಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಸದಾರ್ಥ ವಲ್ಲಭಭಾಯಿ ಪಟೇಲ್ ಉತ್ತರಿಸುವರೆ?

(ಬಿ. ಪಾಕರ್ ಸಾಹಿಬ್ ಬಹಾದೂರ್, ಮದ್ರಾಸ್ : ಮುಸ್ಲಿಮ್, ಎಡ್‌ನಿಂತರು.)

ಮಾನ್ಯ ಶಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಓಹ್, ತಾವು ಮಾತನಾಡಬಯಸುವಿರಾ?

ಬಿ. ಪಾಕರ್ ಸಾಹಿಬ್ ಬಹಾದೂರ್ : ಹೌದು ಮಾನ್ಯರೆ, ನಾನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಸಂಖ್ಯೆ ಇಂ ಕುರಿತು ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಉದ್ದೇಶ ಒಂದು ಧರ್ಮದತ್ತ ಈ ದೇಶದ ಜನರಲ್ಲಿರನ್ನು ಒಗ್ಗೂಡಿಸುವುದೆಂದು ಇಲ್ಲವೇ ಅದರತ್ತ ಯಾವುದೋ ಒಲವು ತೋರುವುದಾಗಿದೆ. ಅದೇ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದ್ದರೆ ಆಗ ನಾನು ಖಂಡಿತ ಅದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಚಚೆ ಕುರಿತಂತೆ ಹಿಂದೂಸ್ತಾನಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಹಿಂದಿನ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಅಂಥದೇ ಸಲಹೆ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬೇಕು. ಹೌದು, ಅದನ್ನು ನಾನು ತಿಳಿಯಲು ಸಮರ್ಪಣನಾಗಿರಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅದರೊಂದಿಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸಲು ನಾನು ಪ್ರೀರಿಸಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಧರ್ಮಗಳ ಪಕ್ತೆಯತ್ತ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಯತ್ನ ಅಥವಾ ಧರ್ಮ ಪಕ್ತ ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೋಧನೆ ಕೊಡುವತ್ತ ಪ್ರಯತ್ನ ಇವು ನಾವು ಅಂಗೀಕರಿಸಿರುವ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ಇತರ ಖಂಡಗಳಿಗೆ ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸಿವೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಲೇಬೇಕು.

ಮಾನ್ಯರೆ, ಈಗ ನಾನು ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಸಂಖ್ಯೆ ಇಂನ್ನು ಪಾಲಿಸುವುದು ಇತರ ಖಂಡಗಳಿಗೆ ವಿರೋಧಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ನಾವು ಈವರೆಗೂ ಯಾವುದರ ಮೇಲೆ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೋ ಆ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ವಿರೋಧಿಸಿದೆ ಹಾಗೂ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಅತ್ಯುತ್ತ ಮಾತ್ರ ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ ಆದರೆ ಅದು ಯಾವ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳ ಮೇಲೆ ಸಂವಿಧಾನ ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕಿರುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ ಅಂತಹ ಮೂಲ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಬಳಿಕ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಸಂಖ್ಯೆ ಖಿಂಕ್ಕಿ ನನ್ನ ಆಕ್ಷೇಪವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ರಾಜ್ಯವು ನಿರ್ವಹಿಸಿರುವ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಂಥಾನುಯಾಯಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಬೋಧನೆ ಇರಬಾರದು ಎಂದಾಗಿದ್ದರೂ, ನಾವು ಕಾಣುತ್ತಿರುವುದೇನೆಂದರೆ ಎಲ್ಲ ಪರ್ಯಾಪ್ತಕ್ಕಾಗಿ ಅಂದರೆ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ತರಗತಿಗಳಿಗೆ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿರುವುಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವು ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿರುವುದೇ ಆಗಿದೆ ಅವು ಹಿಂದೂಧರ್ಮ ಅಥವಾ ಯಾವುದೋ ಇತರ ಧರ್ಮದೊಂದಿಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸುವ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತವೆ ಎಂದು ನಾನು ಎತ್ತಿ ಹೇಳಲು ಇಷ್ಟವೆಂದುತ್ತೇನೆ. ಯಾವುದೇ ಧಾರ್ಮಿಕ ಭಾವನೆ ಹೊಂದಿರದೆ ನೈತಿಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ವ್ಯವಹರಿಸುವ ವಿಷಯಗಳು. ಒಂದು ಸ್ಥಾನ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಆದರೆ ಅದು ಪರ್ಯಾಪ್ತಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಸ್ಥಾನ ಕಂಡುಕೊಂಡರೆ ಅದು ಸಮಾನವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಧರ್ಮಗಳಿಂದ ಇರಬಹುದು ಮತ್ತು ಯಾವುದೇ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಧರ್ಮ ಮಾತ್ರದಿಂದ ಅಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಲಿಚ್ಚಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಆದುದರಿಂದ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಸಂಖ್ಯೆ ಇಂನ್ನು ನಾನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ಮೂಲ ಖಂಡವನ್ನು ಅದು ಇರುವಂತೆಯೇ ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಶಿಕ್ಷಣ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅವರ ಹಿಂದುಳಿಕೆಯಿಂದಾಗಿ ಕೆಲವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅಲ್ಲಸಂಖ್ಯಾತರು ಅಥವಾ ಧಾರ್ಮಿಕ ಅಲ್ಲಸಂಖ್ಯಾತರನ್ನು ಪ್ರವರ್ತಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿರುವ ಹಲವು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಎಂದು ಮಾತ್ರ ಸೇರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅಂತಹ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಈ ಖಂಡದಿಂದ ಬಾಧೆಗೊಳ್ಳಬಾರದು ಎಂದು ನಾನು ನಿರ್ವೇದಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಮೆಹಮುಬಾ ಅಲಿ ಬೇಗ್ ಸಾಹಿಬ್ ಬಹಾದೂರ್ (ಮದ್ರಾಸ್ : ಮುಸ್ಲಿಮ್) : ಇದು ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ನನ್ನ ಆದ್ಯತೆ ಸಮಿತಿಯ ರೂಪಿಸಿದಂತೆ ಮೂಲಪ್ರತಿಪಾದನೆಗೆ ಆಗಿದೆ. ನಾನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಸಂಖ್ಯೆ ಖಿಂಕ್ಕಿರ ಮಂಜನೆಕಾರರಾದ ಶ್ರೀಮತಿ ರೇಣುಕಾ ರಾಯ್ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಲ್ಲಿದ್ದೇನೆ. ಇವರ ಉದ್ದೇಶ ಜಾತ್ಯತೀತ ಶಿಕ್ಷಣ ಹೊಂದುವುದಾಗಿದೆ. ಅದು ಯಾವುದೇ ವಿಧದ ಧಾರ್ಮಿಕ ಅಥವಾ ಪರಿತ್ಯಕ್ತ ಆರಾಧನೆ ಅಥವಾ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತವಾಗಿರಬಾರದು. ಅದೇ ಆದರ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿರಬೇಕು.

ಇನ್ನೊಂದು ಸದಸ್ಯರೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತುಸು ವಿವಾದಾತ್ಮಕ. ಯಾವುದು ಮೂಲಭೂತ ಶಿಕ್ಷಣವೋ ಅದನ್ನು ಮನುಷಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಅದು ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಒಂದು ವಿಷಯ ಮತ್ತು ಅದು ವಿವಾದಕ್ಕೆದೆವಾಡಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದ ಮಾನ್ಯರೆ, ತಿದ್ದುಪಡಿ ಸಂಖ್ಯೆ ಇಂನ್ನು ಲೆಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಅದು ಒಳ್ಳಿಯದ್ವಿತೀಯ ಹೆಚ್ಚು ಹಾನಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ತುಲನಾತ್ಮಕ ಧರ್ಮದ ಮೂಲತತ್ವಜ್ಞಾನ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟ. ನಾನು ಹೇಳಿದಂತೆ ನಾನು ಶ್ರೀಮತಿ ರೇಣುಕಾ ರಾಯ್ ಅವರ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗಿ ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅದು ಯಾವ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಧಾರ್ಮಿಕ ಬೋಧನೆ ಇರಬಾರದು ಎಂಬ ಗುರಿ ಹೋಂದಿದೆ. ಅದು ಇತರ ಮಾನ್ಯ ಮಾಡಿದ ಮತ್ತು ನೆರವು ಪಡೆದ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಧಾರ್ಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ತಡೆಗೆ ಉದ್ದೇಶಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಉದ್ದೇಶ ಶ್ರೀಮತಿ ರೇಣುಕಾ ರಾಯ್ ಅವರ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಿಂದ ಒಂದೇ ಆಗಿಲ್ಲದಿರಬಹುದು. ಸಮಿತಿ ರೂಪಿಸಿದ ಮೂಲ ನಿಲುವಳಿಗಿಂತ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡುವುದು ಹೆಚ್ಚು ದ್ವಿನಿತ. ಅದು ಹೀಗಿರಬಹುದು. ಕೆಲವು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ತುಸು ರಾಜ್ಯ ನೆರವು ಕೊಟ್ಟಿರಬಹುದು ಮತ್ತು ಯಾವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯೂ ಅಂತಹ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯಲು ಒತ್ತಾಯಿಸುವಂತಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಒತ್ತಾಯಿವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಹಾನಿ ಇಲ್ಲ. ಅದು ನಿಲ್ಲಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದ ಮಾನ್ಯರೆ, ವಿಂದ ಇಂನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿಯಾದಂತೆ ಮತ್ತು ಸಮಿತಿಯು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇರಿಸಿದಂತೆ ಉತ್ತಮ ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ನಾನು ಅದನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಯತ್ತಾ ರೋಹಿಣಿ ಕುಮಾರ್ ಚೌಧುರಿ (ಅಸ್ಸಾಮ್ : ಸಾಮಾನ್ಯ) : ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ನಮ್ಮ ಗೌರವಾನ್ನಿತ ಗೆಳತಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಹೊರ್ನ್‌ಮಾ ಬ್ಯಾನ್‌ಜೆಂಟ್‌ಯವರು ಮಂಡಿಸಿದ ನಿಲುವಳಿಗೆ ನನ್ನ ಹೃತ್ಯೋವರ್ ಕಂಬಲವಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲು ನಿಂತಿದ್ದೇನೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಲು ಮಂಡನೆಕಾರರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ನನ್ನನ್ನು ಪ್ರವರ್ದಿಸಿಲ್ಲ; ಆದರೆ ಮಾನ್ಯರೆ, ಏರಡೂ ಪ್ರಸ್ತಾವಗಳನ್ನು ಅಕ್ಕಪಕ್ಷ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಾಗ ಶ್ರೀಮತಿ ಬ್ಯಾನ್‌ಜೆಂಟ್‌ಯವರು ಮಂಡಿಸಿದ ನಿಲುವಳಿ ಜಾತ್ಯತೀತ ಶಿಕ್ಷಣದ ನಮ್ಮ ಆದರ್ಶದ ಗುರಿಗೆ ಹತ್ತಿರ ನಮ್ಮನ್ನು ಒಯ್ಯಿತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಗೌರವಾನ್ನಿತ ಗೆಳತಿ ಶ್ರೀಮತಿ ರೇಣುಕಾ ರಾಯ್ ಗೌರವಾನ್ನಿತ ಸದಾರ್ ಪಟೇಲ್ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಮನಸ್ಸಾರ್ವತ್ವ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವರು ಮತ್ತು ಏರಡು ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳ ನಡುವೆ ಒಂದನ್ನು ಆಯ್ದುಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಅವರು ಸಾಫ್ ಸಡಿಲಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಭರವಸೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಜೆನ್‌ನಾಗಿ ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ ಅವರು ಯಾವುದೇ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕುವಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥರು ಮತ್ತು ಈ ಕಷ್ಟವನ್ನು ದಾಟುವರು ಮತ್ತು ಅವರು ಶ್ರೀಮತಿ ರೇಣುಕಾ ರಾಯ್ ಅವರ ಮನವಿಗೆ ಮಾನ್ಯತೆ ನೀಡುವರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮತಿ ಬ್ಯಾನ್‌ಜೆಂಟ್‌ಯವರು ಮಾಡಿರುವ ಪ್ರಸ್ತಾವವನ್ನು ಕೂಡ ಸಮೃತಿಸುವರು ಎಂದು ನನಗೆ ಭರವಸೆ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎಮ್. ಮುನ್ನಿ : ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಈ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ನನ್ನ ಮೊದಲ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಎಂದರೆ ‘ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನಿರ್ಧಿಗಳು’ ಎಂಬ ಶಬ್ದಗಳು ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ನಿರ್ಧಿಗಳು ಎಂದಿರಬೇಕು. ಶ್ರೀ ಕಾಮತ್ ಅವರ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಈ ದೃಷ್ಟಿ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿರುವುದು ಸ್ವಷ್ಟ ಮೂಲದ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕಗಳನ್ನು ಸಮೃತಿಸಿದಾಗ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ‘ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನಿರ್ಧಿಗಳು’ ಎಂದು ಕಂಡುಬಂದಿತೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ‘ರಾಜ್ಯ ನಿರ್ಧಿಗಳು’ ಎಂದು ಬಿದಲಾಯಿಸಲಾಯಿತು. ಉದ್ದೇಶ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕಂದಾದಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಹಣ ರಾಜ್ಯನಿರ್ಧಿಗಳು ಹಾಗೆಯೇ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಬಾರದೆಂದು ಇತ್ತು. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಮಂಡನೆಕಾರರಿಗೆ ಈ ಶಾಬ್ದಿಕ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಬಹುದು ಎಂದು ಮನವಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಏರಡನೆಯ ನಿರ್ವಹಿತ ಶ್ರೀಮತಿ ಬ್ಯಾನ್‌ಜೆಂಟ್‌ಯವರು ಮಂಡಿಸಿದ ತಿದ್ದುಪಡಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ. ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಎಷ್ಟೇ ಪ್ರಶಂಸಿಸಿದರೂ ಸದನವು ಇದು ಒಂದು ನಾಯಕಾರ್ಥಿನ ಹಕ್ಕು ಎಂದು ನೆನಪಿಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಹಾಗಾಗಿ ಅದರ ಪ್ರತಿಶಬ್ದವನ್ನು ವಿವಿಧ

ಉಚ್ಛರಿತವಾಗಿ ಮತ್ತು ಕೊನೆಗೆ ಸರ್ವೋಚ್ಛನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ನಿರ್ಧರಿಸಬೇಕು. ಈಗ ಒಂದು ವೇಳೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಬ್ಯಾನ್‌ಚೆಂಟ್‌ವರ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಒಂದು ನ್ಯಾಯಾಧಿನ ಹಕ್ಕು ಆಗಿ ಕಾನೂನು ಆದರೆ ಅದರ ಸ್ಥಿತಿ ಹೀಗಿರುತ್ತದೆ: ಧಾರ್ಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡುವ ಒಂದು ಶಾಲೆ ಇದೆ. ಯಾರೋ ಗಳಿಯ ಅಥವಾ ಯಾರೋ ಉದ್ಯಮಶೀಲ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ಉದ್ಘಾಟಿಸಿದ ಮೊದಲ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಅದು ಮೂಲತತ್ವಜ್ಞಾನ ಅಥವಾ ತುಲನಾತ್ಮಕ ಮತಗಳ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿದೆಯೆ? ಎಂದಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ವಿಷಯವನ್ನು ಸರ್ವೋಚ್ಛನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಒಯ್ಯಬೇಕು ಮತ್ತು ಹನ್ನೊಂದು ಅರ್ಹ ನ್ಯಾಯಾಧಿಕರು ಈ ವಿಧದ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡುತ್ತಿರುವುದು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮತ ಕುರಿತದ್ದೇ ಅಥವಾ ತುಲನಾತ್ಮಕ ಮತಗಳ ಮೂಲತತ್ವಜ್ಞಾನವೇ ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಬೇಕು. ಬಳಿಕ ಅದನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ ಅನಂತರ ಸುಶೀಲ ನ್ಯಾಯಾಧಿಕರು ತಮ್ಮ ಗಮನ ಹರಿಸಬೇಕಾದ ವರಡನೆಯ ಅಂಶವೆಂದರೆ ಈ ಮೂಲತತ್ವಜ್ಞಾನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮನಸ್ಸಿಗಳನ್ನು ವಿಶಾಲಗೊಳಿಸುತ್ತಿದೆಯೇ ಅಥವಾ ಸಂಕುಚಿತಗೊಳಿಸುತ್ತಿದೆಯೇ ಎಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಲಾಗಿದೆಯೇ ಅಗಿದೆ. ಬಳಿಕ ಅವರು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಶಬ್ದದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾಯ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ಧರಿಸಬೇಕು. ಇದು ಒಂದು ನ್ಯಾಯಾಧಿನ ಹಕ್ಕು ಆಗಿದ್ದು ಅವರು ಇದನ್ನು ಶಾಸನ ರೀತ್ಯಾ ತೀರ್ಮಾನಿಸಬೇಕು. ಈ ಸ್ವರೂಪದ ನ್ಯಾಯಾಧಿನವಾದ ಹಕ್ಕು ಎಂದರೇನು ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಾಧಿನವಾದ ಹಕ್ಕು ಅಲ್ಲ ಎಂದರೇನು ಎಂಬುದರ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ವೃತ್ತಿಯ ಸದಸ್ಯರು ಗಣನೀಯ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲಲು ತುಂಬ ಹಣಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುಪ್ರಾದರಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಯಾವ ಅನುಮಾನವೂ ಇಲ್ಲ (ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು: ಶುಲ್ಕ ನೀಡಿದರೆ) ಹೌದು ತುಂಬ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಶುಲ್ಕಕ್ಕೆ ಕೂಡ.

ಬಳಿಕ ಮನಃ ಅವರು ಬೋಧನೆಯ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಿಧದ ಪಂಗಡದ ಪ್ರಶ್ನೆಕರನ ಮೋಷಿಸುತ್ತಿದೆಯೇ ಎಂದು ಪರಿಗಳಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ಈ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಒಂದು ಅಂತಿಮ ವೋಜನೆ ಕೊಡುವ ಮೊದಲು ಯಾವುದೇ ಪ್ರಮಾಣದ ದಾವ ಹಾಕುವುದು ಅಗತ್ಯ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ.

ಒಬ್ಬ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸದಸ್ಯರು : ನಾನು ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಇಲ್ಲ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಬೋಧಿಸಿದ ತುಲನಾತ್ಮಕ ಧರ್ಮ ವಿಷಯ ಸಂಕುಚಿತ ಮನೋಭಾವದಾಗಿಲ್ಲದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮನಸ್ಸನ್ನು ವಿರೂಪವಾಗಿಸುವಂತೆ ತೋರುತ್ತಿದೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳಬಹುದೆ?

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎಂ. ಮಹಿನ್ : ಇದು ಕ್ರಿಯಾಲೋಪವಲ್ಲ, ಆದರೆ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ. ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೋಧಿಸಿದ ಈ ತುಲನಾತ್ಮಕ ತತ್ವಜ್ಞಾನ ಅಥವಾ ಮೂಲ ತುಲನಾತ್ಮಕ ತತ್ವಜ್ಞಾನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮನಸ್ಸಿಗಳನ್ನು ವಿಶಾಲಗೊಳಿಸುತ್ತಿದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಗಳಿಸಲು ಸಜ್ಜಗೊಳಿಸಲಾದ ವಕೀಲರಿಲ್ಲ. ಈ ನಿರ್ಣಯಗಳು ಭಾರತೀಯ ರಾಜ್ಯಗಳೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಇಡೀ ದೇಶಕ್ಕೆ ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಈ ಇಲ್ಲ ಶಬ್ದಗಳು ಒಂದು ನ್ಯಾಯೋಚಿತ ಶಬ್ದವಳಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುವ ಸಾಮಧ್ಯವುಳ್ಳ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ. ಡಜನ್‌ಗಟ್ಟಲೆ ನಿರ್ಣಯಗಳು ಮತ್ತು ಲಕ್ಷಣತರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವಿಚಿನಿನಿಂದಷ್ಟೆ ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಇದು ಒಂದು ಪ್ರಾಸ್ತಾವಿಕ ಹೇಳಿಕೆ ರೂಪದಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇದನ್ನು ವಿಶಾಲ ತರ್ಕಸಮೃದ್ಧವಾದ ತತ್ವಜ್ಞಾನ ಎಂದು ಕರೆಯಬಹುದು ಮತ್ತು ಇದನ್ನು ಕಾನೂನುಬಧವಾಗಿ ಸಮೀಕ್ಷಿಸಲಾಗದು ಹಾಗೂ ನ್ಯಾಯಾಧಿನವಾದ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಾಧಿನವಲ್ಲದ ಹಕ್ಕಾಗಳಲ್ಲಿ ಆವರಿಸಿರುವಂತೆ ವಾಡಲಾಗದು. ಹಾಗೆ ವಾಡಲು ಪ್ರಯೋಜಿಸಿದರೆ ಗಮನಾರ್ಹ ಗೊಂದಲಕ್ಕೆದೆವಾಡುತ್ತದೆ. ಪ್ರಶ್ನೆಕೆವಿರುವ ಸ್ವರೂಪವೊಂದರಂತೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವಿರಬಾರದು ಎಂದು ನಿಗದಿಪಡಿಸುವ ಕಲ್ಪನೆ ಇರುವುದಾದಾಗಲೂ ಕೂಡ ಆಗ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಶಬ್ದವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಅರ್ಹತಾಗಳನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ನಾನು ಒಂದೇ ಮಾತು ಹೇಳಲಿಚ್ಚಿಸುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ಅದೆಂದರೆ: ಪಂಥಾನುಯಾಯಿ ಸ್ವರೂಪದ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಆಗಾಗೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡುತ್ತವೆ. ಅದನ್ನು ಅವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತುಲನಾತ್ಮಕ ತತ್ವಜ್ಞಾನದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೊಂದುವರೆಂಬ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡದೆ

ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪಂಥಾನುಯಾಯಿ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಆ ವಿಧದ ಮತ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುವುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತವೆ. ರೂಢಿಯಂತೆ ನಾನು ಸದನಕ್ಕೆ ಈ ನ್ಯಾಯಾಧಿನವಾದ ಹಕ್ಕುಗಳು ಇದ್ದರೂ ಅದು ಯಾವುದೇ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಮಾಡಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಭರವಸೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಬೋಧಿಸುವ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪಂಥಾನುಯಾಯಿ ಶಾಲೆ ಎನ್ನೋಣ. ಯಾರಾದರೂ ಒಬ್ಬರು ಆ ಸಂಸ್ಥೆಯು ತನ್ನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ತುಲನಾತ್ಮಕ ತತ್ವಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಬೋಧನೆ ನೀಡಲು ಒತ್ತಾಯಿಸಲಾಗುವುದೇ? ಮೋತ್ತ ಮೋದಲನೆಯದಾಗಿ ಆ ಹಂತದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತತ್ವಜ್ಞಾನ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲೇ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹಾಗೂ ನೀವು ಅವರನ್ನು ಒತ್ತಾಯಿಸಿದರೆ, ಶಾಲೆ ಅದರ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಮತ್ತು ಲೇಖಕರು ಕೂಡ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮಾಡಬಹುದೆಂದರೆ ತುಲನಾತ್ಮಕ ಧರ್ಮದ ಅಧ್ಯಯನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಆ ಧರ್ಮವೇ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಎಂಬ ತೀವ್ರಾನಕ್ಕೆ ಬರುವಂತಿರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಗಟ್ಟಿ ಉದಾಹರಣೆ ನಾನು ಬಲ್ಲೆ. ಒಂದು ನಿಶ್ಚಿತ ಪಂಥಾನುಯಾಯಿ ಶಾಲೆಯು ತರಗತಿಗಳಿಗೆ ಸಮುದಾಯದ ಪವಿತ್ರ ಗ್ರಂಥ ಬೋಧಿಸಿತು. ಆದರೆ ಆದೇ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಧರ್ಮದ ತುಲನಾತ್ಮಕ ಅಧ್ಯಯನದ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳು ನಡೆದವು. ಆದರೆ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅವರದೇ ಅತ್ಯಂತ ಉತ್ತಮ ಎಂದು ಕಲಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯು ಆ ಸನ್ನಿಹಿತವನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದು ಅದನ್ನು ಹದಗಿಸಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಒಂದು ನ್ಯಾಯಾಧಿನ ಹಕ್ಕು ಆಗಿ ಒಂದು ವಿಂಡದಡಿ ತರುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ನಿರ್ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಸಮೃದ್ಧಿಸಿದರೆ ಅದು ಭಾರಿತ್ಯಮ ಕೆಲಸವಾಗುವಂತಾಗಿ ಒಂದು ವಾರಸುದಾರನಿಲ್ಲದ ಪತ್ರವಾಗಿ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಬಳಿಕ ನಾನು ಶ್ರೀಮತಿ ರಾಯ್ ಅವರ ಮುಂದಿನ ತಿದ್ದುಪಡಿಗೆ ಬರುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಮೋದಲ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಅಂದರೆ ರಾಜ್ಯವು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪಂಥಾನುಯಾಯಿ ಮತ್ತಿಯ ಬೋಧನೆ ಒದಗಿಸಬಾರದು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಹೇಳಲುವುದಾದರೆ ಒಕ್ಕೂಟಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಅದು ಜಾತ್ಯತೀತ ಮತ್ತು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅದೇ ಫಾಟಕಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳು ಧಾರ್ಮಿಕ ರಾಜ್ಯಗಳಾಗುತ್ತವೆ ಎಂದು ನನಗೆನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸದ್ಯದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಈ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬಾಧಿಸುತ್ತಬೇಯಲ್ಲದೆ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ಭಾರತೀಯ ರಾಜ್ಯಗಳು ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲಿಪ್ಪಟಿರೆ ಅದು ಒಂದು ವಿಭಿನ್ನ ವಿಷಯ. ಆದರೆ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ನಾವೆಲ್ಲ ಈ ಅಂಶದತ್ತ ಸರ್ವಾನುಮತ ಹೊಂದುವವರೆಗೆ ಭಾರತದ ಸದ್ಯದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಾಮಾನ್ಯ ತತ್ವವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಎರಡನೆಯ ವಾಕ್ಯ ಕುರಿತಂತೆ ನಾನು ಸಲಹಾಸಮಿತಿಯಿಂದ ಸ್ವೀಕೃತವಾದ ವಿಂಡ ರೆಷರ್ ಶಿಬ್ಬ ವಿನ್ಯಾಸ ಕುರಿತಂತೆ ಇದೊಂದು ಸುಧಾರಣೆ ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ಈ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ “ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನಿರ್ಧಿಗಳಿಂದ ನಿರ್ವಹಿತವಾದ ಅಥವಾ ನೆರವು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ಶಾಲೆಗೆ ಹಾಜರಾಗುವ ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿ....” ಈಗ “ನಿರ್ವಹಿತವಾದ” ಎಂಬ ಶಿಬ್ಬ ಮೂಲ ವಿಂಡದಲ್ಲಿ ಇಡಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿತವಾದ ಎಂದು ಅಧ್ಯೇತಸಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದ ಶ್ರೀಮತಿ ರಾಯ್ ಅವರ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಈ ಅಂಶವನ್ನು ಗುರುತಿಸುತ್ತದೆ. ಅದು ಇಡಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿತವಾದರೆ ಅದು ಬೇರೆಯೇ. ಈ ವಿಂಡವು ರಾಜ್ಯ ನೆರವಿನ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಕರೆಯಬಹುದಾದವಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಉಲ್ಲೇಖವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಆಕೆಯ ಮಾತುಗಳು ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಮಾನ್ಯಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಅಥವಾ ನೆರವು ಪಡೆದ ಯಾವುದೇ ಶಾಲೆ ಅಥವಾ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಹಾಜರಾಗುವ ವ್ಯಕ್ತಿ ಎಂಬುದು ಉತ್ತಮ ಶಿಬ್ಬ ವಿನ್ಯಾಸಪೂರ್ವಾಂದನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ನಿರ್ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅದು ಹೀಗೆ ಸಾಗುತ್ತದೆ: ನಿರ್ವಹಿತವಾದ ಯಾವುದೇ ಶಾಲೆ... ಹಾಜರಾಗುವ ವ್ಯಕ್ತಿ

ಇದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಮಾನ್ಯತೆ ಮಾಡಿದ ಎಂಬ ಶಬ್ದವನ್ನು ಸೇರಿಸಬಹುದು. ಫಲಿತಾಂಶೆ: ಮಾನ್ಯತೆ ಮಾಡಿದ ಅಥವಾ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನಿರ್ಧಿಷ್ಟ ನೇರವು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅದುದರಿಂದ ಅದು ತನ್ನ ದೃಷ್ಟಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಿಂದ ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಇಡಿಯಾಗಿ ಆರ್ಥಿಕ ನೇರವು ಪಡೆದ ರಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಯಂ ಹೊರಗಿಡುತ್ತದೆ.

ಈಗ “ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು” ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ಹಾಗೆ ಅದು ‘ಶಾಲೆ’ ಶಬ್ದದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಬಹುದೊಡ್ಡ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಅದು ಮಹತ್ವದ ಶೋಂದರೆಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ಧಾರ್ಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡುವ ಪಾಠಶಾಲೆಗಳು ಅಥವಾ ಮದರಸಾಗಳು ಇರಬಹುದು. ಅವರು ನಿಜವಾದ ಉದ್ದೇಶ ಧಾರ್ಮಿಕ ಚೋಧನೆ ನೀಡುವುದಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಇಂದು ಇವು ರಾಜ್ಯದ ನೇರವು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಯಾವುದೇ ಅಂತಹ ದೃಢ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕು ಎಲ್ಲ ಈ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೂ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಹೋಗಬೇಕಾಗುವಂತೆ ಪರಿಣಾಮ ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಸಂತಾನಮ್ : ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಏಕೆ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯಬಹುದೆ?

ಶ್ರೀ ಕೆ.ವಿ.ಮ್. ಮುನ್ನಿ : ವಿಷಯವೆಂದರೆ ಮತ-ಧರ್ಮ ಬೋಧಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದ ಶಾಲೆಗಳಿವೆ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದ ಪ್ರತಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ಧರ್ಮ ಬೋಧಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಪಾಠಶಾಲೆಗಳು ನಿರ್ಬಂಧವಾಗಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಶಾಲೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಸ್ವಾಚಿತ ಅರ್ಥ ಹೋಂದಿದೆ. ಆ ಅರ್ಥವೆಂದರೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ದೀರ್ಘಾಯಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುವ ಶಾಲೆಗಳು ಅವು ಮತ್ತು ವಿಶೇಷ ಸ್ವರೂಪದ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಮಾನ್ಯರೆ, ಖಂಡ ಇತರ್ನು ಅದು ಮಂಡನೆಯಾದಂತೆ ‘ನಿರ್ವಹಿತ’ ಶಬ್ದವನ್ನು ‘ಮಾನ್ಯತೆಮಾಡಿದ’ ಎಂದೂ ಮತ್ತು ‘ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನಿರ್ಧಿಷ್ಟ’ ಶಬ್ದವನ್ನು ‘ರಾಜ್ಯ ನಿರ್ಧಿಷ್ಟ’ ಎಂದೂ ಬದಲಾಯಿಸಿದಾಗ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ನನ್ನ ನಿರ್ವಹಿತನೆ.

ಶ್ರೀ ದೇಬಿ ಪ್ರಸಾದ್ ಲೀತಾನ್ (ಪಟ್ಟಿಮ ಬಂಗಾಳ : ಸಾಮಾನ್ಯ) : “ಅದರಿಂದ” ಎಂಬುದನ್ನು “ಖಂಡ” ಎಂದು ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ನಂಬಿತ್ತೇನೆ. ಆಗ ಅದು ಹೀಗೆ ಓದುತ್ತದೆ: “ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಮನ್ವಾಂಶ ಪಡೆದ ಶಾಲೆಗೆ ಹಾಜರಾಗುವ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿ.”

ಗೌರವಾನ್ನಿತ ಸದಾರ್ಥ ಪಲ್ಲಭಫಾಯಿ ಜೆ. ಪಟೇಲ್ : ಮಾನ್ಯರೆ, ನಾನು ಶ್ರೀ ಮುನ್ನಿಯವರು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಲು ಸಿದ್ಧನಿಡ್ದೇನೆ. “ನಿರ್ವಹಿತ”ವಾದ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಖಂಡದಲ್ಲಿ ನಾವು “ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಮನ್ವಾಂಶ” ಪಡೆದ ಎಂಬ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಹಾಕುತ್ತೇವೆ. ಹಾಗೆಯೇ “ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನಿರ್ಧಿಷ್ಟ” ಬದಲಿಗೆ ನಾವು “ರಾಜ್ಯ ನಿರ್ಧಿಷ್ಟಾಂದ್” ಎಂದು ನಾವು ಹಾಕುತ್ತೇವೆ.

ಖಂಡವನ್ನು ಪರಿಗಳಿಸುವಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾದ ಒಂದೇ ವಿಷಯ ಯಾರೋಬ್ಬರೂ ಇದು ನ್ಯಾಯಾರ್ಥಿನಾದ ಹಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಎಂಬುದನ್ನು ಮನಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸೇರಿದ ಒಂದು ಖಂಡವಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಖಂಡಗಳನ್ನು ಕರಡು ರಚಿಸುವಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಸ್ವೀಕರಿಸುವಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆದರೆ ಇಡೀ ಭಾರತೀಯ ಒಕ್ಕೂಟಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಈ ಖಂಡಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸುವಲ್ಲಿ ನಾವು ಅದು ದಾವೆ ಹಾಕುವುದರ ಪ್ರವಾಹ ದ್ವಾರಾಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಅನಂತರ ಹಲವು ಶೋಂದರೆಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವಂತಿರಬಾರದು ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಪರಿಗಳಿಸಬೇಕು. ಅದುದರಿಂದ ಇವುಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಗಳಾಗಿರಬೇಕು. ಅವುಗಳ ಅಡಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೋಗುವವನ್ನು ಕೊಡಬಲ್ಲ ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಅದುದರಿಂದ ಈ ಬದಲಾವಣೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಅಂದರೆ ಯಾವುದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪಿತ್ತೇನೆಯೋ ಅವುಗಳೊಂದಿಗೆ ನಾನು ಸದನದ ಸಮೂತ್ತಿಗೆ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಯನ್ನು ಮಂಡಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಡಾ. ಎಸ್. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣನ್ (ಸಂಯುಕ್ತ ಪ್ರಾಂತಗಳು : ಸಾಮಾನ್ಯ) : ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ನಾನು

ಸ್ವಿಫ್ಟೇಕರಣ ಹೊಂದಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. “ಮಾನ್ಯತೆಪಡೆದ ಅಥವಾ ಇಂದ ನೆರವು ಸ್ವೀಕರಿಸುವ” ಈ ಶಬ್ದ ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಇಡಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿತವಾದ ಆಡಳಿತವುಳ್ಳ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವು ಪಡೆದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆಯೋ ಅಥವಾ ಹೊರತುಪಡಿಸುತ್ತವೆಯೋ?

ಗೌರವಾನ್ನಿತ ಸದಾರ್ಥ ವಲ್ಲಭಭಾಯಿ ಜಿ. ಪಟೇಲ್ : ಅದು ಸೇರಿಕೊಂಡಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್.ವಿ. ಪಾಟಸ್ಕರ್ : ಕಾಲೇಜುಗಳು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಇತರ ಉನ್ನತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸುವುದಾದರೆ ಎಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಬೋಧನೆಯನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯಮಾಡಬಹುದು ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಯ ದೊಡ್ಡ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಬಳಸಬಹುದು ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯಬಹುದೆ?

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಶ್ರೀ ಪಾಟಸ್ಕರ್ ಅವರು “ಶಾಲೆ” ಇದು ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ತಿಳಿಯಬಯಸುತ್ತಾರೆ.

ಗೌರವಾನ್ನಿತ ಸದಾರ್ಥ ವಲ್ಲಭಭಾಯಿ ಜಿ. ಪಟೇಲ್ : ಅದು ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ನಾನು ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಮತಕ್ಕೆ ಹಾಕಲೇ? ಮೊದಲನೆಯ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಮಾರ್ಲಿಂಗ್ ಬಾನೆಫೆಯವರದಾಗಿದೆ.

ಖಂಡ ೧೧ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿವರಣೆಯಾಗಿ ಕೆಳಗಿನ ಹೊಸ ಕಂಡಿಕೆ ಸೇರಿಸಬೇಕು:

“ರಾಜ್ಯ ನೆರವು ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಡಲಾಗುವ ಎಲ್ಲ ಧಾರ್ಮಿಕರ ಬೋಧನೆಯ ಪಂಥಾನುಯಾಯಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯನೆ ಹೋಜಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮನಸ್ಸನ್ನು ವಿಶಾಲಗೊಳಿಸಲು ತುಲನಾತ್ಮಕ ಧರ್ಮಗಳ ಮೂಲರೂಪದ ತತ್ವಜ್ಞಾನದ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ.”

ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಲಾಯಿತು.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಮುಂದಿನ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಶ್ರೀಮತಿ ರೇಣುಕಾ ರಾಯ್ ಅವರದಾಗಿದೆ.

ಖಂಡ ೧೧ಕ್ಕೆ ಕೆಳಗಿರುವುದನ್ನು ಬದಲಿಸಬೇಕು :

“ರಾಜ್ಯವು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಂಥಾನುಯಾಯಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಬೋಧನೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದು. ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ ಅಥವಾ ನೆರವು ಪಡೆದ ಯಾವುದೇ ಶಾಲೆ ಅಥವಾ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುವ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಯಾವುದೇ ಅಂತಹ ಧಾರ್ಮಿಕ ಬೋಧನೆ ಪಡೆಯಲು ಒತ್ತಾಯಿಸಬಾರದು.”

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎಂ. ಮುನ್ನಿ : “ನಿರ್ವಹಿತ” ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ “ಮಾನ್ಯತೆಪಡೆದ” ಎಂಬ ಶಬ್ದವನ್ನು ಗೌರವಾನ್ನಿತ ಮಂಡನೆಕಾರರು ಒಪ್ಪಿದ್ದಾರೆಯೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಅದು ಮೂಲ ನಿಣಂಯ.... “ರಾಜ್ಯದಿಂದ ನಿರ್ವಹಿತವಾದ” ಅವರು ಒಪ್ಪಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದ್ದೇನೆ.

ಪಂಡಿತ ಹೃದಯನಾಥ ಕುಂಪ್ರು (ಸಂಯುಕ್ತ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳು : ಸಾಮಾನ್ಯ) : ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ನಿಖಿಲ ಪರಿಣಾಮ ನಾನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿಲ್ಲ. ಗೌರವಾನ್ನಿತ ಸದಾರ್ಥ ವಲ್ಲಭಭಾಯಿ ಜಿ. ಪಟೇಲ್ ಅವರಿಂದ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಒಪ್ಪಿಗೆಯ ಖಂಡ ೧೧ ರಾಜ್ಯದಿಂದ ನಿರ್ವಹಿತವಾದ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಡುವುದಿಲ್ಲ ಆದರೆ ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಮನುಷ್ಯ ಮಾಡಿದ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ನಿರ್ಧಿಗಳಿಂದ ನೆರವು ಪಡೆದ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರವೇ ಎಂದು ಅರ್ಥವೇ?

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಶ್ರೀಮತಿ ರೇಣುಕಾ ರಾಯ್ ಅವರು ತಾವು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ಮೂಲ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಹಾಕುತ್ತೇನೆ.

ಪಂಡಿತ ಹೃದಯನಾಥ ಕುಂಪ್ರು : ಸದಾರ್ಥ ವಲ್ಲಭಭಾಯಿ ಪಟೇಲರು ತಾವು ಶ್ರೀ ಮುನ್ನಿಯವರು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು ಮತ್ತು ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳು ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾದರೆ

ಎಂದ ರೈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ನಂಬುತ್ತೇನೆ:

“ಆಜ್ಯ ಮನ್ನಣೆಮಾಡಿದ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯದ ನಿಧಿಗಳಿಂದ ನೇರವು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ಶಾಲೆಗೆ ಹಾಜರಾಗುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಒತ್ತಾಯಿಸಬಾರದು ಇತ್ತಾದಿ ಇತ್ತಾದಿ.”

ಇದು ಸರಿಯೆ?

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ನಾನು ನೀವು ಈಗಷ್ಟೇ ಓದಿದ ಆ ಪ್ರಸ್ತಾವವನ್ನು ಸದನದ ಮತಕ್ಕೆ ಹಾಕುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ವಿ.ಮುನ್ನಿ : “ರಾಜ್ಯ ನಿಧಿಗಳು” ಬದಲಿಗೆ “ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಮನುಷ್ಯ ಪಡೆದ ಅಭಿವಾ ನೆರವು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಿರುವ” ಎಂದು ಇರುವುದು ಉತ್ತಮ. ಏಕೆಂದರೆ ಅದನ್ನು ರಾಜ್ಯನಿಧಿಗಳಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮಾಡಲಾಗದು. ಇದು ಕರಡು ರಚಿಸುವ ವಿಷಯ ಮಾತ್ರ.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾದ್ಯಕ್ತರು : ವಾಕ್ಯವು ಹೀಗಿರುತ್ತದೆ :

“ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಮನುಷೆ ಪಡೆದ ರಾಜ್ಯ ನಿಧಿಗಳಿಂದ ಸೆರವು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಿರುವ ಯಾವುದೇ ಶಾಲೆಗೆ ಹಾಜರಾಗುವ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ಇತ್ತಾರೆ.”

ಪಂಡಿತ ಹೃದಯನಾಥ್ ಕುಂಪ್ರು : ಅಂದರೆ ರಾಜ್ಯದಿಂದ ನಿರ್ವಹಿತವಾಗುತ್ತಿರುವ ಶಾಲೆಗಳು ಈ ವಿಂಡದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಿಂದ ಹೊರಗಿವೆ. ಇದೊಂದು ಕುಶೋಹಲಕಾರಿ ತಬ್ಬವಿನಾಸ ಮತ್ತು ಈ ವಿಂಡವನ್ನು ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿ ವರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಪಂಥಾನುಯಾಯಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಚೋಧನೆಯನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡಬಹುದು ಎಂಬುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಉದ್ದೇಶವಾದರೆ ಆಗ ಅದನ್ನು ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕು; ಆಗ ನಾವು ನಮ್ಮ ಮನಸುಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪೂರಿತಾಗಿಸಿದ್ದು ಈ ವಿಂಡದ ಮೇಲೆ ಹೇಗೆ ಮತ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ದರ್ಶಿಸೋಣ.

ମାନ୍ୟ ଶଭାଷ୍ଟ୍ରର : କି କେଳିଗିନ ରିଏତିଯଲ୍ଲି ନାହିଁ ବିଂଡ଼ପଣ୍ଡ ହାକିଦରେ ନାହିଁ ତୋଂଦରେଯିଠିଦ ପାରାଗବମୁଦୁ: “ରାଜ୍ୟଦିନିଂ ମାନ୍ୟତେ ପଦେଦ ଅଧିକା ନିଵାହିତମାଦ ଅଧିକା ରାଜ୍ୟ ନିଧିଗଛିନିଂ ନେରପୁ ଶ୍ରୀକରିସୁତିରୁବ ଯାବୁଦେ ଶାଲେଗ ହାଜରାଗୁବ ହେତ୍ତି ଝତୁରି” ଇମୁ ସରିଯାଗୁପୁଦ?

ವೆಂಡಿತ್ತೊ ಹೃದಯನಾಧ್‌ ಕುಂಚು : ಅದು ತೊಂದರೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ.

డా. ఎస్. రాఘవాచ్చెన్ : రాజ్య నివ్వణిసువ సంస్థగలు పంథానుయాయి ధామిక బోధనే నీడువుదు ఎందాదరే ఆగ రాష్ట్ర ఒందు జాత్యతీత సంస్థ హగొ అదు యావుదే పంథానుయాయి విధద యావుదే బోధనే నీడువుదల్లి ఎంబ నమ్మ నిఱాయక్కే ఏనాయితు? అదొందు వాస్తవ ప్రత్యే రాష్ట్రపు యావుదే విధ అభవా ధమికోందిగే సేరిసబారదు మత్తు ఒందు జాత్యతీత సంస్థయాగిరతక్కద్దు ఎంబ మోదల సిద్ధాంతక్కే నావు అంచికోండిద్దేవ. బేరే మాలుగళల్లి హేళువుదాదరే నావు బహు ధమికయ రాష్ట్ర మత్తు హగాగి నావు వివిధ ధమికగలిగి నిప్పక్కమాతివిద్య ఒందే రీతియల్లి అవన్న నోడబేసు. ఆదరే రాజ్యపు నివ్వణిసువ సంస్థగళ అందరే రాష్ట్రదింద ఆడళితక్కొళపట్టు నియంత్రిసలట్టు ఆధిక నేరపు పడేదంభవు పంథానుయాయి విధద ధామిక బోధనే కోడలు అనుమతిసిదరే నమ్మ సంవిధానద మోదల సిద్ధాంతవన్న ఉల్లంఖిసుత్తిద్దేవ. ఇన్నోందిచే ధనసహాయ పడేద సంస్థగలు ధామిక బోధనే నీడబహుదు ఎందు హేళిదరే నావు జనర హితాసక్తిగలన్న అవర ధామిక ఆత్మసాప్తి ఉల్లంభనే విరుద్ధ రశ్మిసుత్తేవ. అదూ అవరన్న అవర ఇళ్ళయ విరుద్ధవాగి ధమిక కురితాద తరగతిగలిగి సేరికోళ్లలు ఒత్తాయిసువుదిల్ల ఎందు హేళువ మూలక. ఆదుదరింద రాజ్యపు నివ్వణిసువ సంస్థగళ నడువే ఒందు భిన్నతేయన్న

ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ರಾಜ್ಯವಿಧಿಗಳಿಂದ ಬರಿಯ ನೆರವು ಪಡೆದಂಥವು. ಮೊದಲನೆಯದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ನಾವು ಪಂಥಾನುಯಾಯಿ ಸ್ವರೂಪದ ಯಾವುದೇ ಧಾರ್ಮಿಕ ಬೋಧನೆಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡಲಾಗದು. ಅನಂತರದ್ದನ್ನು ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ನೀವು ಅವಕಾಶ ನೀಡಬಹುದು. ಆದರೆ ನೀವು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿ ಅಲ್ಲಸಂಖ್ಯಾತರ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಬೇಕಷ್ಟೆ. ನಾವು ನಾವೇ ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಮಾಣವಾಗಿ ಸ್ವಷ್ಟಿ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಗೌರವಾನ್ನಿತ ಸದಾರ್ಥ ವಲ್ಲಭಭಾಯಿ ಜಿ. ಪಟೇಲ್ : ಮಾನ್ಯರೆ, ಸ್ವಲ್ಪ ಗೊಂದಲವಿದೆ. ಇಡಿಯಾಗಿ ರಾಜ್ಯದಿಂದ ನಿರ್ವಹಿತವಾದ ಯಾವುದೇ ಶಾಲೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡಲಾಗಿರುವ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಉಪಕ್ರಮಿಸುವ ಮೂಲಕ ನಾವು ಏನುಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಒಂದು ಘಟಕವು ಅಂದರೆ ರಾಜ್ಯ, ಹ್ಯಾದರಾಬಾದ್ ನಿದರ್ಶನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ, ತನ್ನದೇ ಸ್ವಂತ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಇಡಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಬಯಸಿದರೆ ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡಲು ಬಯಸಿದರೆ ಅದು ಒತ್ತಾಯಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಯಾರು ಬೇಕಾದರೂ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ “ನೀವು ಇಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುವಂತಿಲ್ಲ” ಎಂದು ಹೇಳುವ ಪರಿಹಾರವೊಂದನ್ನು ನಾವು ಕೊಡಲಾಗದು. ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಅದು ಸೂಕ್ತಪೂರ್ವ ಅಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ‘ರಾಜ್ಯ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ ನಿರ್ಧಿಗಳಿಂದ ನೆರವು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದೆ’ ಎಂಬ ಶಬ್ದವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಮ್.ಎಸ್. ಅನೆ : ಮಾನ್ಯರೆ, ನನಗೊಂದು ಅನುಮಾನವಿದೆ. ರಾಜ್ಯ ಎಂದರೆ ಒಕ್ಕೂಟ ಮಾತ್ರವೇ ಅಥವಾ ಘಟಕಗಳು ಕೂಡಾನೋಣ?

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಅವರ “ರಾಜ್ಯ” ಎಂದರೆ ಘಟಕಗಳು ಸೇರಿವೆಯೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಬಯಸುತ್ತಾರೆ.

ಗೌರವಾನ್ನಿತ ಸದಾರ್ಥ ವಲ್ಲಭಭಾಯಿ ಜಿ. ಪಟೇಲ್ : “ರಾಜ್ಯ”ವು ಘಟಕಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್.ವಿ. ಧುಲೇಕರ್ : ಮಾಹಿತಿ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಮಾನ್ಯರೆ, ನಾನು ಶಬ್ದವಿನ್ಯಾಸದಿಂದ “ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ ಮತ್ತು ನೆರವು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಿರುವ” ಎಂದೋ ಅಥವಾ “ಇಂದ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ ಅಥವಾ ನೆರವು ಸ್ವೀಕರಿಸುವ” ಎಂದೋ ತಿಳಿಯಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಗೌರವಾನ್ನಿತ ಸದಾರ್ಥ ವಲ್ಲಭಭಾಯಿ ಜಿ. ಪಟೇಲ್ : ಶಬ್ದ “ಅಥವಾ” ಅಲ್ಲಿದೆ.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ ನಿರ್ಧಿಗಳಿಂದ ನೆರವು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಒಂದು ಅಥವಾ ಇನ್ನೊಂದು.

ಶ್ರೀ ಆರ್.ವಿ. ಧುಲೇಕರ್ : ಶಬ್ದ “ಅಥವಾ” ಅಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಅದರಫ್ರ ಪಂಥಾನುಯಾಯಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಕೂಡ ಅಂದರೆ ಖಾಸಗಿ ನಿರ್ಧಿಗಳಿಂದ ಇಡಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿತವಾದವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಮಾನ್ಯತೆ ಮಾಡುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಶಬ್ದ “ಅಥವಾ” ಅಲ್ಲಿರಬಾರದು. ಅದು “ಮತ್ತು” ಎಂದಿರಬೇಕು. ಅವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಮಾನ್ಯತೆ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ನೆರವು ನೀಡಬೇಕು. ಅವು ನೆರವು ಪಡೆದವಾದರೆ ಆಗ ಈ ನಿಯಮ ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಖಾಸಗಿ ನಿರ್ಧಿಗಳಿಂದ ನಿರ್ವಹಿತವಾದರೆ, ಆಗ...

ಗೌರವಾನ್ನಿತ ಸದಾರ್ಥ ವಲ್ಲಭಭಾಯಿ ಜಿ. ಪಟೇಲ್ : ಖಾಸಗಿ ನಿರ್ಧಿಗಳಿಂದ ಅವು ನಿರ್ವಹಿತವಾದರೂ ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಅದು ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದರೆ ನೀವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಧಾರ್ಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯಲು ಒತ್ತಾಯಿಸಲಾರಿರಿ.

ಡಾ. ಬಿ. ಪಟ್ಟಾಣಿ ಶೀತಾರಾಮಯ್ಯ (ಮದ್ರಾಸ್ : ಸಾಮಾನ್ಯ) : ನಾನು ಒಂದು ಕಷ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲೇ ಮಾನ್ಯರೆ?

ಗೌರವಾನ್ನಿತ ಸದಾರ್ಥ ವಲ್ಲಭಭಾಯಿ ಜಿ. ಪಟೇಲ್ : ಕಷ್ಟಗಳಿಗೆ ಕೊನೆ ಎಂಬುದೇ ಇಲ್ಲ.

ಡಾ. ಬಿ. ಪಟ್ಟಭಿ ಸೀತಾರಾಮಯ್ಯ : ನೀವು ಅದನ್ನು ಒಂದು ಸಂದಿಗ್ಗಿ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಂಗೀಕರಿಸುವಿರಾದರೆ ಆಗ ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲ. ಯಾವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆಯೋ ಆ ಉದ್ದೇಶದ ಒಂದು ಸ್ವಷ್ಟಿ ಸೋಲನ್ನು ನಾನು ಕಾಣುತ್ತೇನೆ.

ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸದಾರ್ಥ ವಲ್ಲಭಭಾಯಿ ಜಿ. ಪಟೇಲ್ : ನಾನು ಯಾವ ತೊಂದರೆ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಶ್ರೀ ಮುನ್ನಿಯವರ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಚರ್ಚೆಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಕ್ರಮಿಸಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ಅದರ ಯಾವ ಸೂಚನೆಯೂ ನೀಡಲಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಉದಾಹಿಸಿದೆ.

ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸದಾರ್ಥ ವಲ್ಲಭಭಾಯಿ ಜಿ. ಪಟೇಲ್ : ಯಾವ ತೊಂದರೆ?

ಡಾ. ಬಿ. ಪಟ್ಟಭಿ ಸೀತಾರಾಮಯ್ಯ : ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಹೋಷಕರು ಇಡೀ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಅವರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕೆಲ ಧಾರ್ಮಿಕ ಬೋಧನೆ ಹೇರುವ ಇಚ್ಛೆಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಅವರಿಗೆ ವಿನಾಯಿತಿ ಕೊಡಲು ಬಯಸಿದ್ದೇವೆ. ಅವೆಲ್ಲ ತುಂಬ ಒಳ್ಳೆಯದೇ. ಈಗ ರಾಜ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಸರಿಪರ್ವತಿಲ್ಲದ ಒಂದು ನಿಶ್ಚಿತ ಪ್ರಾಂತ್ಯ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ ಅಥವಾ ಶಾಸಗಿ ನಿರ್ಧಿಗಳಿಂದ ನಿರ್ವಹಿತವಾದ ಒಂದು ಪ್ರವರ್ಗ ಅಥವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸುವುದು ಉದ್ದೇಶ. ಒಳ್ಳೆಯದು ಆಗ ನೀವು ಅವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಬಳಿಕ ನೀವು ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಎರಡು ಪ್ರವರ್ಗಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಒಂದು ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದಿಲ್ಲ ಆದರೆ ರಾಜ್ಯ ನೆರವು ಪಡೆದಿದೆ; ಈ ಸಂಭರ್ಥದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ವಾದ ಅನ್ವಯಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನೀವು ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ ಅಥವಾ ನೆರವು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ನೀವು ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಎರಡು ಪ್ರವರ್ಗಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿದ್ದೀರಿ ಅವಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ ಯಾವುದೇ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸೇರಿಸುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ ಒಂದಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಹಾಗಾಗಿ ಅದು ಹೊರತುಪಡಿಸಬೇಕಿಂದಿರುವಾಗ ಸೇರಿಸಿದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ; ಹೀಗೆ ಒತ್ತಾಯದ ಹಕ್ಕು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಂತಾಗಿ ನಾವು ಕೊಡುವ ವಿನಾಯಿತಿ ಮಾಡದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ; ಏಕೆಂದರೆ ರಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಿತ ಸಂಸ್ಥೆ ಕೂಡ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಅದು ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ ಕ್ಷಣಿ, ಆ ಕ್ಷಣಿ ನೀವು ರಾಜ್ಯನಿರ್ವಹಿತ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ವಿನಾಯಿತಿ ಹೋಗಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನೀವು ನಿಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಿತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ವಿನಾಯಿತಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಮಗೋಳಿಸಿ ಮತ್ತು ದೃಢಪಡಿಸಬೇಕೆಂದಾದರೆ ನೀವು “ಮಾನ್ಯತೆ ಮಾಡಿದ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಸೆರವು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ” ಎಂದು ಹೇಳಲೇಬೇಕು. ಅದು ಒಂದೇ ಪ್ರವರ್ಗ ಮಾತ್ರ ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನೀವು ಹೊರತುಪಡಿಸಿರುವ ಆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ “ಅಥವಾ”ದೊಂದಿಗೆ ಭಾವೆಯನ್ನು ಸೇರಿಸುತ್ತದೆ. ನಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರು ತಾವೇ ಅದು ಏನಫರ್ ಹೊಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ತೀವ್ರಮಾನಿಸೋಣ.

ಡಾ. ಮೋಹನ್ ಸಿಂಹ ಮೆಟ್ಟೆ : (ಉದಯಪುರ ರಾಜ್ಯ) : ಮಾನ್ಯರೆ, ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಪಂಡಿತ ಕುಂಜು ಅವರು ಆ ಅಂಶ ಎತ್ತಿದ್ದಕ್ಕೆ ನಾನು ತುಂಬ ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ಕೊಟ್ಟಿರುವ ವಿವರಣೆಯಿಂದ ನಾವು ಏನು ಅಧರ್ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆಯೋ ಅದು ವಾಸ್ತವ ಉದ್ದೇಶಿತವಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಸ್ವಷ್ಟ. ಈಗ ನಮಗೆ ರಾಜ್ಯದಿಂದ ನಿರ್ವಹಿತವಾದ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಬೋಧನೆ ಇಟ್ಟಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಒಳ್ಳೆಯದು ಮಾನ್ಯರೆ, ಈ ಸದಸನದಲ್ಲಿ ನಾವು ಕೆಲವರು ಅದೊಂದು ಸ್ಥಿತಿ ಕುರಿತಂತೆ ಪ್ರಬಲ ಭಾವನೆ ಹೊಂದಿರುತ್ತೇವೆ ಮತ್ತು ವಿಷಯ ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ನಾನು ಅದನ್ನು ಸಮಿತಿಗೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಬಹುದು ಎಂದು ನಿಮ್ಮ ಪರಿಗಣನೆಗೆ ಬಲವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಶ್ರೀಮತಿ ರೇಣುಕಾ ರಾಯ್ ಅವರ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಲ್ಲಿನ ಮೊದಲ ವಾಕ್ಯ ನೀವು ಒಪ್ಪಿದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಉಳಿದುದನ್ನು ಮೂಲಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಕೊಂಡಲ್ಲಿ ಅದು ಸರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದು ನನ್ನ ಗೆಳೆಯ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ ರಾಧಾಕೃಷ್ಣನ್ ಅವರು ಎತ್ತಿದ ಅಂಶವನ್ನು ಮೂರ್ಕೆಸುತ್ತದೆ.....

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎಮ್. ಮುನ್ನಿ : ಮನೆ ಅದೇ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಯೆ ನಾವು? ನಾವು ಅದನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ನನಗೆನಿಸುತ್ತದೆ.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ತೊಂದರೆ ಎಂದರೆ ಚರ್ಚೆಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನೀವು ಕೆಲವು ಪದಗಳನ್ನು ಹಾಡಿರಿ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಗಮನವೇ ಇಲ್ಲ. ಮಂಡನೆಕಾರರು ಅವನ್ನು ಸಮೃದ್ಧಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ತೊಂದರೆ ಉದ್ದೇಶಿಸಿದೆ.

ಡಾ. ಮೋಹನ್ ಸಿನ್ನ ಮೆಹ್ತೆ : ವಿಷಯ ಮೂಲಭೂತ ಮಹತ್ವದ ಖಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಂಬ ವಾಸ್ತವ ಕಷ್ಟ ಇದೆ. ನೀವು ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಮೇಲೆ ಮತಹಾಕಲು ಕೇಳುವ ಮೌದಲು ಅದನ್ನು ಸ್ವಷ್ಟಮಾಡಲು ನಾನು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಶಿಕ್ಷಣದ ಕೇಂದ್ರ ಸಲಹಾಸಮಿತಿಯ ಏರಡು ಅಧಿವೇಶನಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಲಾಯಿತು ಎಂದು ನಾನು ಸದನಕ್ಕೆ ನೆನೆಮು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಹಗುರವಾಗಿ ನೋಡುವ ವಿಷಯ ಇದಲ್ಲ.

ಪಂಡಿತ ಹೃದಯನಾಥ್ ಕುಂಚು : ಮಾನ್ಯರೆ, ಡಾ. ಮೋಹನ್ ಸಿನ್ನ ಮೆಹ್ತೆ ಅವರ ಸಲಹೆಯನ್ನು ನಾನು ಬಿಂಬಿಸಬಹುದೆ. ವಿಂಡವನ್ನು ಸಲಹಾಸಮಿತಿಗೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು ಎಂದಾಗಿದ್ದ ವಿಷಯದ ಮಹತ್ವದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅದು ಬಹಳ ಅಪೇಕ್ಷಣೀಯ. ನಾನು ವಿಷಯವನ್ನು ದುಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅದು ಪರಮೋಜ್ಞ ಮಹತ್ವದ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯೋಂದಿಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ತೋರಿಸಲು ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಯಾವುದೇ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಬೋಧನೆಯನ್ನು ಕೊಡಲು ನಾವು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿದರೆ ಅದರಫರ್ ಒಂದು ರಾಜ್ಯದ ಧರ್ಮದ ತತ್ವವನ್ನು ನಾವು ಒಮ್ಮೆತೇವೆ ಎಂದಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಒಂದು ಸಾಫಿತ ಚರ್ಚನಂಧ ಯಾವುದೇ ಇರತಕ್ಕದ್ದು. ಈಗ ನನ್ನ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಮಾನ್ಯರೆ, ಈ ಎಲ್ಲ ವರ್ಷಗಳೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋರಾಟ ಸಾಗಿತ್ತು ನಾವು ಒಂದು ಜಾತ್ಯಕ್ಕಿಂತ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ನಿಂತೆವು. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಭಾರತೀಯ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ನಾಯಕರ ಮೌದಲ ತಲೆಮಾರು ಐರ್ದೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಟೆಸ್ಟಂಟ್ ಚರ್ಚಿನ ಸಾಫನೆ ತೆಗೆದುಹಾಕಲು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿತು. ಮಾನ್ಯರೆ, ಆಗ ನಾವು ನಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳೊಂದಿಗೆ ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಈಗ ರಾಜ್ಯವು ಧಾರ್ಮಿಕ ಬೋಧನೆ ಕೊಡುವ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೇಗೆ ನಾವು ಒಷ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲ ಇತರ ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಮೀರಿ ರಕ್ಷಿಸುವಂಧ ಒಂದು ರಾಜ್ಯ ಧರ್ಮ ಹೊಂದಬಹುದು? ಆದುದರಿಂದ ಮಾನ್ಯರೆ, ನಾನು ಡಾ. ಮೋಹನ್ ಸಿನ್ನ ಮೆಹ್ತೆ ಅವರ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಪ್ರಬುಲವಾಗಿ ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಸದಾರ್ಥ ವಲ್ಲಭಭಾಯಿ ಪಟೇಲ್ ಆಕ್ಷೇಪಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ.

ತಿಂಗಳ ನಿಧರಿಸಿದ ಹಲವು ವಿಷಯಗಳಿವೆ. ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಬರಲಿರುವ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಲಾಗುವುದು ಮತ್ತು ನಾವು ಬಳಿಕ ಅವುಗಳನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯ ತಲುಪುತ್ತೆ ಒಂದು ಅವಕಾಶ ಹೊಂದುತ್ತೇವೆ. ನಾವು ಚರ್ಚಿಸಬೇಕಾದ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಅಂಶವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರೆ ಮತ್ತು ಮುಂದಿನ ಹಂತದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಧರಿಸಿದರೆ ಯಾವ ಹಾನಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಅದನ್ನು ನಾವು ಇಂದು ಅವಸರದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಧರಿಸಬಾರದು ಎಂದು ಉದ್ದೇಶಿಸುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಪ್ರಧಾನ ಸ್ವರೂಪದ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅದು ಸಂಪೂರ್ಣ ಆವಶ್ಯಕ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ. ಮೂಲಭೂತ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಮೌಲ್ಯ ನಾವು ಕೂಡಿಸಿದರೆ ಸಲಹಾಸಮಿತಿಗೆ ನಾವು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಲೇಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎಮ್. ಮುನ್ನಿ : ಮಾನ್ಯರೆ, ವಿಷಯ ಸಲಹಾಸಮಿತಿ ಅಥವಾ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸಮಿತಿ ಕ್ರೇಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಗಣಿಸಿ ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಉಹಿಸುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಏರಡು ವಿಭಿನ್ನ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಗಳಿವೆ. ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ ಯಾವುದೇ ಶಾಲೆ ರಾಜ್ಯದ ನೆರವು ಪಡೆದಿರಲಿ ಇಲ್ಲದಿರಲಿ ಅಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಧಾರ್ಮಿಕ ಬೋಧನೆ ಪಡೆಯಲು ಒತ್ತಾಯಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಇದು ಒಂದು ಪ್ರತಿಪಾದನೆಯಾಗಿದ್ದು ಇದರಲ್ಲಿ

ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಏಕೆ “ನಿರ್ವಹಿತ” ಎಂಬ ಶಬ್ದವನ್ನು ಮಾನ್ಯತೆ ಮಾಡಿದ ಎಂದು ಬದಲಾಯಿಸಲಾಯಿತು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಇದು; ರಾಜ್ಯದಿಂದ ನೆರವು ಪಡೆಯಿದ ಹಲವು ಶಾಲೆಗಳಿವೆ ಆದರೂ ಅವು ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ ಶಾಲೆಗಳಾಗಿವೆ. ದೇಶದ ನಾನಿರುವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹಲವು ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ ಶಾಲೆಗಳಿವೆ. ಅವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಹಲವು ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಅವು ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಯಾವುದೇ ನೆರವು ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಬಲ್ಲೆ. ಆದರೆ ಆ ಶಾಲೆಗಳು ಎಲ್ಲ ಒಂದೆ. “ನಿರ್ವಹಿತ” ಎಂಬ ಶಬ್ದವನ್ನು “ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ” ಎಂದು ಬದಲಿಸುವುದರ ಉದ್ದೇಶ ಎಲ್ಲ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಿದೆ. ಅವು ರಾಜ್ಯ ನೆರವು ಪಡೆಯಲಿ ಪಡೆಯಿದರಲ್ಲಿ ಆದರೆ ಅವು ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದವಾಗಿವೆ. ಈಗ ಈ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಹಾಗೆ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಯು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದು ತುಂಬ ಸರಳ. ಅವು ಯಾವುದೇ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯನ್ನು ಅವನ ಇಚ್ಛೆಗೆ ವಿರುದ್ಧ ಧಾರ್ಮಿಕ ಬೋಧನೆ ಪಡೆಯಲು ಒತ್ತಾಯಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಎರಡನೆಯ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ತುಸು ಭಿನ್ನ. ಇದು ಈ ಖಂಡದೊಂದಿಗೆ ಮಾಡುವುದೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಇದು ಶ್ರೀಮತಿ ರೇಣುಕಾ ರಾಯ್ ಅವರ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉಳ್ಳ ಒಂದು. ಅಂದರೆ ನಿಯಂತ್ರಿತ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವು ರಾಜ್ಯದ ಸ್ವಂತದ್ವಾಗಿ ರಾಜ್ಯದಿಂದ ನಿರ್ವಹಿತವಾಗಿದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಈ ಎರಡೂ ಇಡಿಯಾಗಿ ವಿಭಿನ್ನ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಗಳು.

ಪಂಡಿತ್ ಹೃದಯನಾಥ್ ಕುಂಪ್ರು : ನನ್ನ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಗೆಳೆಯೀರಿಗೆ ಸರ್ವಾರ್ಥ ಪಟೇಲ್ ಅವರು ಈ ಖಂಡ ಅದು ಇರುವಂತೆ ಶಾಲೆಗಳ ಎರಡೂ ಪ್ರವರ್ಗಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ನಾನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಬಹುದೆ?

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎಮ್. ಮುನ್ನಿ : ಆದರೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಹೊರತುಪಡಿಸುವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಇದು ಒಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಅಥವಾ ಅವನ ಹೋಡಕರು ನನ್ನ ಮಗನಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಧಾರ್ಮಿಕ ಬೋಧನೆಯನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಇರುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಮಾತ್ರ ಗುರುತಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಅದರ ಒಂದೇ ಒಂದು ಭಾಗ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಭಿನ್ನ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ. ಎರಡನ್ನೂ ನಾವು ಬೇರೆಸಬೇಕಿಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಅದರದೇ ಸ್ವಂತ ಆಗಿದ್ದಾದ್ದು ಧಾರ್ಮಿಕ ಬೋಧನೆಯನ್ನು ಉಹಿಸಬಲ್ಲದಾಗಿ ಕೊಡಲಿ ಅಥವಾ ಕೊಡದಿರಬಹುದು. ಇದು ಇಡಿಯಾಗಿ ವಿಭಿನ್ನ ವಿಷಯ.

ಈ ಖಂಡದ ಉದ್ದೇಶ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಧಾರ್ಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲು ಅಡ್ಡಪಡಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯೂ ಧಾರ್ಮಿಕ ಬೋಧನೆ ಪಡೆಯಲು ಒತ್ತಾಯಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಷ್ಟೆ. ಈ ವಿಷಯ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಬಂದಿತು ಮತ್ತು ಸಮಿತಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಈ ವಿಲೋಮ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಯನ್ನು ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಕುವುದು ಆವಶ್ಯಕವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಬಂದಿತು. ವಿಲೋಮವನ್ನು ಸದನದ ಮುಂದೆ ತಂದರೆ ಅದನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಈ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಅದು ಇರುವಂತೆಯೇ ಇರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಗೋಪಾಲಶ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ (ಮದುಸ್ರಾ : ಸಾಮಾನ್ಯ) : ಒಂದು ರಾಜ್ಯ ಅದರ ಸ್ವಂತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ “ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ” ಇದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅರ್ಥವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎಮ್. ಮುನ್ನಿ : ಒಂದು ಶಾಲೆಯು ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಲ್ಲಿ ಆಗ ನೀವು ಅದರಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಬೋಧನೆ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಇಪ್ಪಣಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಅದು ಇಡಿಯಾಗಿ ಸ್ವತಂತ್ರ ವಿಷಯ. ಅದು ಈ ಖಂಡದಿಂದ ಒಳಗೊಂಡಿಲ್ಲ. ಖಂಡವು ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ನೆರವು ಪಡೆದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ನಿರ್ವಹಿಸುವವರೆಗೂ ಏಕೆ ಈ ಭಾಗವನ್ನು ಹಿಡಿದಿದಬೇಕು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಕಾರಣವೂ ನಾನು ಕಾಣು. ಆ ಇನ್ನೊಂದನ್ನು ಮನಃ ಮನಃ ಚರ್ಚಿಸಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ಸಮಿತಿಗಳಿಂದ

ತಿರಸ್ಕರಿಸಲಾಯಿತು. ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸಮಿತಿಯಾಗಲಿ ಸಲಹಾಸಮಿತಿಯಾಗಲಿ ಅದನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿತು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಅಲ್ಲಾದಿ ಕೃಷ್ಣಾಂಶುಮಾ ಅಯ್ಯರ್ (ಮದ್ರಾಸ : ಸಾಮಾನ್ಯ) : ವ್ಯಧಿಸಿರುವ ತೊಂದರೆಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಅವು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ, ಶಿಂಡವನ್ನು ಮತ್ತೆ ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದು ಅವಶ್ಯಕ ಎಂದು ನಿರ್ವೇದಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಾನು ವಿಷಯವನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಿರುವ ವಿಧ ಇಡಾಗಿದೆ. ನೀವು ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮೂರು ವರ್ಗಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವಿರಿ: ಮೂರಲನೆಯದು ರಾಜ್ಯಗಳಿಂದ ನಿರ್ವಹಿತವಾದ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆ, ವರದನೆಯದು ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ ಸಂಸ್ಥೆ, ಮೂರನೆಯದು ರಾಜ್ಯದಿಂದ ನೆರವು ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆ. ಈಗ ವಿಷಯ ಸಮಿತಿಯಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಧದಲ್ಲಿ ಪರಿಗಣಿತವಾಗಿದೆಯಾದರೂ ಮತ್ತು ನನ್ನ ಗಳಿಯ ಶ್ರೀ ಮುನ್ನಿಯವರು ಅದರಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿರುವರು. ವ್ಯಾಯಿಕವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಾನು ಒಂದು ರಾಜ್ಯ ಒಂದು ಜಾತ್ಯತೀತ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದ್ದು ಬರಿಯ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ ಅಥವಾ ಭಾಗಗಳು ನೆರವು ಪಡೆದ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿಗಿಂತ ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಇಡಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿತವಾದ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ಬೋಧನೆ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯಿಸಬಾರದು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ತೊಕದ ಕಾರಣಗಳಿವೆ ಎಂಬ ವಾದದಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತನಾದೆ. ಭಾರತೀಯ ರಾಜ್ಯಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ನೀವು ಒಂದು ವಿನಾಯಿತ ಮಾಡಬಹುದು; ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ಸಂಸ್ಕೃತ ಕಲಿಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಲು ಅಥವಾ ಪಂಡಿತರ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವರ್ಗದ ತರಬೇತಿ ಅಥವಾ ಅಂತಹ ವಿಷಯ. ಆದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವುದಾದರೆ ರಾಜ್ಯದಿಂದ ನಿರ್ವಹಿತವಾದ ಒಂದು ಸಂಸ್ಕೃತ ರಾಜ್ಯದ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ ಅಥವಾ ನೆರವು ಪಡೆದ ಸಂಸ್ಥೆಗಿಂತ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ನೆಲೆ ಮೇಲೆ ನಿಲ್ಲಬೇಕು. ಆದುದರಿಂದ ಒಂದು ಅಂಶ ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿ ಇನ್ನೊಂದು ಅಂಶ ಹಾಗೆಯೇ ಮುಕ್ತವಾಗಿಟ್ಟು ಮತ್ತು ಮತ್ತೊಂದನ್ನು ಸಲಹಾಸಮಿತಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಇಂಥವರ್ಗ ಬದಲಿಗೆ ಸದನದಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾದ ಸಲಹೆಗಳ ಅರಿವನಲ್ಲಿ ಇಡೀ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಮನಃ ಪರಿಗಣಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಮುನ್ನಿಯವರು ಏನು ಹೇಳಿರುವರೋ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಏನೋಂದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಭಾವಿಸಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳು ವ್ಯಧಿಸಿವೆ. ನಾವು ಅವನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸೋಣ; ಅವು ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯಗಳು ಮತ್ತು ಅವನ್ನು ಸಲಹಾಸಮಿತಿಯಿಂದ ಅಥವಾ ಕರಡನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಲು ಸಜ್ಞಾಗಿರುವ ಸಮಿತಿಯಿಂದ ಕೂಡಾ ಮನಃ ಪರಿಗಣಿಸಿ ಈ ವಿಭಿನ್ನ ವಿಂಡಗಳನ್ನು ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ತರಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಎಂದು ನೋಡಲು ಒಪ್ಪಿಸಬೇಕು.

ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸದಾರ್ಥ ವಲ್ಲಭಭಾಯಿ ಜಿ. ಪಟೇಲ್ : ಕೊನೆ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಸಮೃದ್ಧಿಸಲು ಹಾಕಿದಾಗ ಈ ತೊಂದರೆಗಳು ಉದ್ಘಾಟಿಸುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಬಳಿಕ ಆ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದವರು ಓಹ್ ನಾವು ಅಧ್ಯೇತಿಸಿದ್ದ ಹೀಗಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವರು. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಸದನದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಸಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ವಿಂಡವನ್ನು ಸಲಹಾಸಮಿತಿಗೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಲಾಯಿತು. ಸಲಹಾಸಮಿತಿ ಅದನ್ನು ತನ್ನೆಲ್ಲ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ಪರಿಗಣಿಸಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಅದನ್ನು ತಂದಿತು. ಬಳಿಕ ಕೊನೆ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಈ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಗೆ ಒತ್ತಾಯಿಸಲಾಯಿತು. ನಾವು ಆಗಲಿ ನೀವು ಅವನ್ನು ಉತ್ತಮ ಎಂದರೆ ನಾವು ಅವನ್ನು ಸಮೃದ್ಧಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆವೆ. ಸಲಹಾಸಮಿತಿಗೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸುವ ಬದಲು ಇಬ್ಬರು ಅಥವಾ ಮೂವರು ಇರುವ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಸಮಿತಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುವುದು ಉತ್ತಮ. ನನ್ನ ಸಲಹೆ ಎಂದರೆ ಈ ಸಣ್ಣ ವಿಷಯವನ್ನು ಇಡೀ ಸಲಹಾಸಮಿತಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುವ ಬದಲಿಗೆ ಅದನ್ನು ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಸಮಿತಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಅವರು ಏನಾದರೂ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಅವನ್ನು ಮುಂದಿನ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ ತರಬಹುದು.

ಮೂರನೆಯ ಬಾರಿಗೆ ಸಲಹಾಸಮಿತಿಗೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸುವುದು ಉಚಿತವಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯತ್ತೇನೆ
ಶ್ರೀ ಕೆ. ಸಂತಾನಮ್ : ನಾವು ಅದನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಕರಡು ರಚನಾ
ಸಮಿತಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಬಹುದು.

ಗೌರವಾನ್ನಿತ ಸದಾರ್ಥ ವಲ್ಲಭಭಾಯಿ ಜಿ. ಪಟೇಲ್ : ಅದು ಉತ್ತಮ.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಸದನವು ಅದನ್ನು ಕರಡು ರಚನಾಸಮಿತಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸುವುದೇ?

ಗೌರವಾನ್ನಿತ ಸದಸ್ಯರು : ಹೌದು

ಶ್ರೀ ತಾಜಪ್ಪು ಹುಸೇನ್ (ಬಿಹಾರ್ : ಮುಸ್ಲಿಮ್) : ಕರಡು ರಚನಾಸಮಿತಿ ಬರಿ ಕರಡು ರಚಿಸುತ್ತದೆ.
ನಾವು ತತ್ತ್ವವನ್ನು ಇತ್ಯಾರ್ಥವಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಗೌರವಾನ್ನಿತ ಸದಾರ್ಥ ವಲ್ಲಭಭಾಯಿ ಜಿ. ಪಟೇಲ್ : ಕರಡು ರಚನಾಸಮಿತಿ ಏನು ಮಾಡುತ್ತದೆ
ಎಂದು ಸದನವು ಚರ್ಚಿಸಲಾಗದು.

ಪಂಡಿತ ಹೃದಯನಾಥ್ ಕುಂಬು : ಶ್ರೀ ಪಟೇಲರ ಸಲಹೆ ಉತ್ತಮವಿತ್ತು. ನಾವಿದನ್ನು ಒಂದು ಸಣ್ಣ
ಸಮಿತಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸೋಣ. ಅದು ತನ್ನ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಕರಡು ರಚನಾಸಮಿತಿಗೆ ಕಳಿಸಬಲ್ಲದು. ಅದು
ಸದನದ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಾಂಶಗಳನ್ನು ಮೂರೆಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಹುಸೇನ್ ಇವೊಮ್ (ಬಿಹಾರ್ : ಸಾಮಾನ್) : ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು ನೇಮಕವಾಡಿರುವ
ಒಂದು ಸಮಿತಿಯು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಕರಡು ರಚನಾಸಮಿತಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುವರು.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಸದನದ ಇಚ್ಛೆ ಅದೇ ಆದರೆ ನನ್ನದೇನೂ ಟೀಕೆ ಇಲ್ಲ.

(ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರ ತಡೆ)

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಕರಡು ರಚನಾಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರು ಇಲ್ಲಿರುವರು ಮತ್ತು ಅವರು ಕೂಡ
ಚರ್ಚೆ ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡಿರುವರು ಮತ್ತು ಅವರು ಈ ಚರ್ಚೆಯ ಒಂದು ವರದಿ ಪಡೆಯುವರು. ಅವರು ಎಲ್ಲ
ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಮತ್ತು ಬಳಿಕ ಅಲ್ಲಿ ನಮೂದಾಗಿರುವ ತೊಡಕುಗಳಲ್ಲಿವನ್ನೂ ಕೈಬಿಟ್ಟು ಒಂದು
ಕರಡನ್ನು ಮುಂದಿದುವರು.

ಪಂಡಿತ ಹೃದಯನಾಥ್ ಕುಂಬು : ಶ್ರೀ ಪಟೇಲ್ ಅವರು ಮಾಡಿದ ಸಲಹೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ನಿಜ
ತೊಡಕು ಇದೆಯೇ?

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಸದನ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿದೆ.

ಪಂಡಿತ ಹೃದಯನಾಥ್ ಕುಂಬು : ಶ್ರೀ ಪಟೇಲರು ಅದನ್ನು ಬಲವಾಗಿ ಮುಂದಿಟ್ಟಲ್ಲಿ ಸದನ ಅದನ್ನು
ಒಪ್ಪುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಅವರು ಅದನ್ನು ಮಾಡುವ ಆವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ.
ಸದನವು ಅದನ್ನೂಪ್ಪಿಡರೆ ನಾನದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಪಂಡಿತ ಹೃದಯನಾಥ್ ಕುಂಬು : ಸದಾರ್ಥ ವಲ್ಲಭಭಾಯಿ ಪಟೇಲ್ ಬಲವಾಗಿ ಅದನ್ನು ಮುಂದಿಡಲಿ.

ಗೌರವಾನ್ನಿತ ಸದಾರ್ಥ ವಲ್ಲಭಭಾಯಿ ಜಿ. ಪಟೇಲ್ : ತಮ್ಮಿಂದ ನೇಮಕವಾದ ಒಂದು ಸಮಿತಿಗೆ
ಅದನ್ನೂಪ್ಪಿಡರೆ ನನ್ನದೇನೂ ಆಕ್ಷೇಪವಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಆ ಸಮಿತಿ ಅದನ್ನು ಕರಡು ರಚನಾಸಮಿತಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಲಿ.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಿಜವಾದ ಅಸ್ತಕಿ ಇರುವ ನಾಲ್ಕು ಅಧವಾ ಐದು
ಮಹನೀಯರನ್ನು ನಾನು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ಅವರು ತಮ್ಮ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಕರಡು
ರಚನಾ ಸಮಿತಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಬಹುದು.

ಒಬ್ಬ ಗೌರವಾನ್ನಿತ ಸದಸ್ಯರು : ಅದು ಸದಸ್ಯಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕು

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಸದನಕ್ಕೆ ಅಂತಿಮ ಪರದಿ ಮಾತ್ರ ಬರುತ್ತದೆ.

ಡಾ. ಪಿ.ಎಸ್. ದೇಶಮುಖ್ : ವಿವರಣೆ ಬಯಸುವ ಒಂದು ಅಥವಾ ಎರಡು ವಿಷಯಗಳಿವೆ. ಮುಂದಿನ ವಿಷಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಆವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾವು ಈ ಒಂದರಿಂದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಚರ್ಚೆಸಬಹುದು.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಈ ವಿಷಯಗಳೇನು ಎಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿಯದು.

ಗೌರವಾನ್ನಿತ ಸದಾರ್ಥ ವಲ್ಲಭಭಾಯಿ ಜೆ. ಪಟೇಲ್ : ಅದನ್ನು ಮುಂದಿನ ಅಧಿವೇಶನ ಸೇರುವ ಮೂದಲು ಚರ್ಚೆಸಬಹುದು.

ಡಾ. ಪಿ.ಎಸ್. ದೇಶಮುಖ್ : ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ನಾವು ಮುಂದಿನ ಅಧಿವೇಶನದ ಸಮಯ ಮತ್ತು ಇತರ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಬೇಕು.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಅವೇನೂ ಹೆಚ್ಚು ಸಮಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ.

ಖಂಡ ೧೧

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಖಂಡ ೧೧

“ಒಂದು ಮತದಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಮತಕ್ಕೆ ಒತ್ತಾಯಿದಿಂದ ಅಥವಾ ಅನಗ್ತ್ಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಪರಿವರ್ತಿಸುವುದನ್ನು ಕಾನೂನಿನಿಂದ ಪರಿಗಳಿಸಬಾರದು.”

ಗೌರವಾನ್ನಿತ ಸದಾರ್ಥ ವಲ್ಲಭಭಾಯಿ ಜೆ. ಪಟೇಲ್ : ಸಮಿತಿಯು ಇದನ್ನು ಚರ್ಚೆಸಿತು ಮತ್ತು ಸದನದಿಂದ ವಾಡಲಾದ ಹಲವು ಇತರ ಸಲಹೆಗಳಿದ್ದವು. ಖಂಡವನ್ನು ಸಮಿತಿಗೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಲಾಯಿತು. ಈ ಖಂಡವನ್ನು ಮತ್ತಪ್ಪು ಪರಿಗಳಿಸಿದ ಅನಂತರ ಅದು ಸ್ಪಷ್ಟತ್ವವನ್ನಿಂದ ಸಮಿತಿಯು ಅದನ್ನು ಒಂದು ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕು ಆಗಿ ಸೇರಿಸುವ ಆವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ ಎಂಬ ತೀವ್ರಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು. ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಾನೂನಿನಡಿ ಅದು ಕಾನೂನುಬಾಹಿರ ಮತ್ತು ಅದು ಯಾವುದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ಬಾಹಿರ ಆಗಬಹುದು.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಯಾರಾದರೂ ಏನಾದರೂ ಹೇಳುವುದಿದೆಯೆ?

ಶ್ರೀ ಎಮ್. ಅನಂತಶಯನಮ್ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ (ಮದುಸ್ : ಸಾಮಾನ್ಯ) : ಮತ-ಧರ್ಮವನ್ನು ಒಬ್ಬರ ಆಶ್ವಾಸನ್ನು ಉಳಿಸುವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸದೆ ಸಮಾಜ ಒಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಬಳಸುತ್ತಿರುವುದು ದುರದೃಷ್ಟಕರ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸಂಪುಟ ನಿಯೋಗದ ಹೋಷಕೆಯ ಅನಂತರ ಮತ್ತು ಮುಂದೆ ಶ್ರೀಟಿಜ್ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಒಹಳಪ್ಪು ಮತಾಂತರಗಳು ಜರುಗಿವೆ. ಈ ವಿಷಯಗಳ ಹೊಣೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಯಿತು. ಇದು ಅಪಾಯಕಾರಿ. ಒಂದು ಜಾತ್ಯತೀತ ರಾಷ್ಟ್ರದೊಡಿಗೆ ಮತಧರ್ಮ ಮಾಡುವುದೇನಿದೆ? ನಮ್ಮ ಅಲ್ಲಿಸಂಖ್ಯಾತರು ಕೋಮುವಾರು ಅಲ್ಲಿಸಂಖ್ಯಾತರು. ಅವರಿಗೆ ನಾವು ಉಪಬಂಧ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಶಾಸನಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಾಫ್ತನಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಒಂದು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಲು ನೀವು ಬಯಸುವಿರಾ? ಅದೇ ಆಗುತ್ತಿರುವುದಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲ ಜನರೂ ಇಲ್ಲಿ ಜಾತ್ಯತೀತ ರಾಷ್ಟ್ರವಿರಬೇಕು ಎಂಬ ಒಂದೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತಳೆದಿರುವರು; ಅದುದರಿಂದ ನಾವು ಒಂದು ಸಮುದಾಯದಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಮತಾಂತರ ಅವಕಾಶಮಾಡಬಾರದು. ಅದುದರಿಂದ ನಾನು ಯಾವ ಮತಾಂತರಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ಒಂದು ಸರ್ಕಾರತ್ತಕ್ಕ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕು ಸಾಫ್ತಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಇಂತಹ ಯಾವುದೇ ಸಂದರ್ಭ ಒಂದಕ್ಕೆ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಒಬ್ಬ ನ್ಯಾಯಾಧಿಕರ ಮುಂದೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ತಾನು ಮತಾಂತರ ಹೊಂದುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಅವರ ಮುಂದೆ

ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಲಿ ಎಂದು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಪರಿಬಿಟ್ಟಿ ಸಲಹೆ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ಸದನವು ಇದು ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಆಗುವ ಅಪಾಯಕಾರಿ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಮನಗಾಳಿ ಎಂದು ನಾನು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮುಂದೆ ಅದು ಅಗಾಧ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಬಹುದು ನಾನು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪರಿಗಳಿಸಬೇಕಂದು ಮತ್ತು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಮುಂದಿನ ಅಧಿವೇಶನ ಸೇರುವಾಗ ಪರಿಗಳಿಸಲು ಒಂದು ಅಂತಿಮ ಕರಡು ರಚನೆಗಳಿಂದ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಲಿ ಎಂದು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್.ವಿ. ಧುಲೇಕರ್ : *[ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಖಂಡ ಐನ್ನು ಅದಿರುವಂತೆಯೇ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಂಬುದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪಂಗಡದ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಈ ದೇಶವನ್ನು ವಿಭಜಿಸಲು ಮನಃ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಸದನದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಹೋರಗೆ ಎರಡೂ ಕಡೆ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಹಲವರು ಈ ದೇಶದ ಪೌರರಾಗಿರಲು ಸಿದ್ಧರಾಗಿಲ್ಲ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಮರಾವೆಗಳಿವೆ. ಯಾರು ನಮ್ಮೆ ನೆಲದ ವಿಭಜನೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿರುವರೂ ಅವರು ಭಾರತ ಮತ್ತೆ ವಿಭಜನೆಯಾಗಲು ಅವೇಕ್ಷಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂದರ್ಭಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಖಂಡವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮೂರಾಗಮನ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಆವಶ್ಯಕ. ಪ್ರವಾಸದಲ್ಲಿರುವಾಗ ನಾನು ಪ್ರತಿ ದಿನ ನಿರಾಶಿತರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಓಡಾಡುವುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ನಾನು ಅವರನ್ನು ರ್ಯಾಲಿ ನಿಲ್ಲಾಣಿಗಳು, ಅಂಗಡಿಗಳು, ಹೋಟೆಲೆಗಳು, ಬೇಕರಿಗಳು ಮತ್ತು ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಇತರ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಬೇಕರಿಗಳ ಜನ ಈ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅಪಹರಿಸುವರು. ಇದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲು ಶಾಸನವಿರಬೇಕು. ನಾನು ಈ ಎಲ್ಲವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲು ಶೀಘ್ರ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನರನ್ನು ಉಳಿಸಲು ತಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಸ್ವರೂಪದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಾವು ಈಗ ಸಹಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ನಿರ್ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಾವು ದಾಳಿಗೊಳಗಾಗುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಮತ್ತು ಭಾರತದ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಹಿಂದೂಗಳ ಮತ್ತಿತರ ಸಮುದಾಯಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಬಲ ಕ್ರಮೇಣ ಕಡೆಮೆಯಾಗಲು ನಾವು ಇಚ್ಛಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಅನಂತರ ಇತರೆ ಜನ ಮತ್ತೆ ನಾವು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ರಾಷ್ಟ್ರಪೂರ್ವಾಂದನ್ನು ರಚಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಮನಃ ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ಪ್ರತ್ಯೇಕತಾ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕು.

ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಸಲಹಾಸಮಿತಿ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದಂತೆ ಖಂಡ ಐನ್ನು ಅದೇ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂದು ಪ್ರಾಧಿಕಸುತ್ತೇನೆ]*

ಗೌರವಾನ್ನಿತ ಸದಾರ್ ವಲ್ಲಭಭಾಯಿ ಜಿ. ಪಟೇಲ್ : ಬಲವಂತದ ಮತಾಂತರವನ್ನು ಕಾನೂನಿನಿಂದ ಮಾನ್ಯತೆ ಮಾಡಲೇಬಾರದು ಅಥವಾ ಮಾಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ವಿಷಯದ ಅರ್ಹತೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲಾದರೆ ಈ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಆ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಮೇಲೆ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲ. ಪ್ರಶ್ನೆ ಎಂದರೆ ಈ ಖಂಡ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಆವಶ್ಯಕ ಎಂದು ಮಾತ್ರ. ಈಗ ಆಡಳಿತವು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಲು ಅದು ಒಂದು ಉದ್ದೇಶವಾದರೆ ನ್ಯಾಯಾಧಿಕಾರವಲ್ಲದ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಲಿನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಾಫ್ತಾನವಿದೆ. ನೀವು ಅದು ಆವಶ್ಯಕ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರೆ ನಾವು ಅದನ್ನು ಅನುಸೂಚಿಯ ಲಿನೆಯ ಭಾಗಕ್ಕೆ ವರ್ಗಾಯಿಸೋಣ. ಏಕೆಂದರೆ ನಾಡಿನ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಮತಾಂತರ ಕಾನೂನು ಬಾಹಿರ. ನಾವು ಬಲವಂತದ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೂಡ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಮತ್ತು ಒಂದು ಕ್ಷಣಿ ನಾವು ಒಬ್ಬರಿಂದ ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಒಂದು ಧರ್ಮದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದಕ್ಕೆ ಬಲಾತ್ಮಾರದ ಮತಾಂತರ ಸಲಹೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಒಂದು ವೇಳೆ ಒಂದು ಸಾಮಿರ ಜನ ಮತಾಂತರ ಹೊಂದಿದರೆ ಅದು

ಮಾನ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ತಾವು ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಾಡಬೇಕಿ ಎಂದು ಕೇಳುವಿರೇನು? ಅದು ಕೇವಲ ಜಟಿಲತೆಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಹಾಕುತ್ತದೆಯಷ್ಟೆ. ಅದು ಯಾವ ಪರಿಹಾರವನ್ನೂ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನೀವು ಈ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಒಂದು ಇನೆಯ ಖಂಡವಾಗಿ ಅನುಸೂಚಿತವಾಗಿ ಇನೆಯ ಖಂಡದ ಅನಂತರ ಬರುವುದನ್ನು ಘೋಷಿಸಿದರೆ ಯಾವುದೇ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸುವುದು ಅನಾವಶ್ಯಕ; ನೀವು ಹಾಗೆ ಮಾಡಬಹುದು. ವಿಷಯದ ಅರ್ಥತೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಭಿನ್ನಭಿಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅರ್ಥತೆಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಬಲಾತ್ಮಾರದ ಮತಾಂತರದ ಮಾತನಾಡುವುದು ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ನಿರಘರ್ಷ. ಏಕೆಂದರೆ ಅದರ ಬಗೆಗೆ ಯಾವ ಪ್ರಶ್ನೆಯೂ ಇರಲಾರದು.

ಶ್ರೀ ಆರ್.ಎ. ಧುಲೇಕರ್ : *[ನಾನು ಅದನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಬಹುದೆಂದು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ.]*

ಗೌರವಾನ್ನಿತ ಸದಾರ್ಥ ವಲ್ಲಭಭಾಯಿ ಜಿ. ಪಟೇಲ್ : *[ಅದನ್ನು ವರ್ಗಾವಹಣ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.]*

(ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಹುಸೇನ್ ಇಮಾಮ್ ಮತನಾಡಲು ಘೇಡಿಕೆವರೆಗೆ ನಡೆದರು.)

ಗೌರವಾನ್ನಿತ ಸದಾರ್ಥ ವಲ್ಲಭಭಾಯಿ ಜಿ. ಪಟೇಲ್ : ಬಲಾತ್ಮಾರದ ಮತಾಂತರ ಪರ ವಾದಿಸುವಿರೇನು?

ಶ್ರೀ ಹುಸೇನ್ ಇಮಾಮ್ : ಇಲ್ಲ ಮಾನ್ಯರೆ, ಯಾವುದೇ ತರ್ಕ ಅಥವಾ ಕಾರಣವಿಲ್ಲದೆ ವಿವಾದಾತ್ಮಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತರುವ ಅಭ್ಯಾಸವುಳ್ಳ ಕೆಲವರ ಮನೋಭಾವದ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ವಿಷಾದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ನಮೂದಿಸದೆ ಮುಸಲ್ಯಾನರ ಬಗೆಗೆ ಹಿಂದಿನ ಭಾಷಣಕಾರರು ಮಾಡಿದ ದಾಳಿ ನಿಜವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಅಧಿಕ ಪ್ರಸಂಗದ್ದು. ಆದರೆ ನಾವು ಅನ್ಯೋನ್ಯತೆಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವ ಈ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಅತಿಕ್ರಮಣಗಳು ಒಳನ್ನಗೂ ಸುಂದರ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ವಿಷಾದಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯರೆ, ನಾನು ಸಲಹೆಮಾಡಲು ಬಂದಿರುವುದೆಂದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದೊಂದು ಮೂಲಭೂತ ವಿಷಯ. ಕಾನೂನಿಗನುಗಳಾಗಿ ಬಲಾತ್ಮಾರದಡಿ ಮಾಡಿದ ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ ಕಾನೂನು ಬಾಹಿರ. ವಂಚನೆಯ ಕಾರಣದಿಂದ ಮಾಡಿದ ಏನೇ ಆದರೂ ಎಂದು ನಿಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ. ಬಲಾತ್ಮಾರದ ಮತಾಂತರ ಅನಪೇಕ್ಷಣೆಯವಾದ ಅಪ್ಯಾನ್ಯತ ದರ್ಜೆಯ ಅಪರಾಧ. ಆದರೆ ಇದು ಸದಾರ್ಥ ತಾವೇ ಅನುಮತಿಸಿದಂತೆ ನ್ಯಾಯಾಧೀನವಾದ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಅದನ್ನೂದಿಗಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ. ಅದು ಆತ್ಮಮಿಸಬಹುದಾದಂಥ ಏಕಮಾತ್ರ ಸ್ಥಳವೆಂದರೆ ಉಜ್ಜ್ವಲಾಯಾಲಯದ ಶೀಪುರಗಳ ವರದಿಗಳಲ್ಲಿಯಷ್ಟೆ ಹಲವಾರು ಶೀಪುರಗಳು ಯಾವುದನ್ನು ವಂಚನೆಯ ಕಾರಣದಿಂದ ಅಥವಾ ಒತ್ತಾಯದಿಂದ ಮಾಡಿರುವುದು ಕಾನೂನಬಾಹಿರ ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿರುವುದು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇದು ನ್ಯಾಯಾಧೀನವಲ್ಲ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ವಿವೇಚನೆ ಇರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ನ್ಯಾಯವೆಂದು ಸಮರ್ಥಸಲಾಗದು. ಇದನ್ನು ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ಯಾವುದೇ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕುವುದು ಅನಾವಶ್ಯಕ ಎಂದು ನಾನು ಪ್ರಬಲವಾಗಿ ವಾದಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್.ಎ. ಧುಲೇಕರ್ : *[ಯಾವುದೇ ಹಿಂದೂ ಭಾಷಣಗಳಿಂದ ಇಸ್ತಾಮನ್ನು ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆಯೆ ಎಂದು ಕೇಳಲು ನಾನು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.]*

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಆಗ ನಾನು ಪ್ರಸ್ತಾವವನ್ನು ಮತಕ್ಕೆ ಹಾಕುತ್ತೇನೆ:

“ಇದನ್ನು ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಕಬಾರದು.”

ಈ ಪ್ರಸ್ತಾವವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾಯಿತು.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಬಳಿಕ ನಾವು ಖಂಡ ರೀ (೨)ಕ್ಕೆ ಬರೋಣ.

ಗೌರವಾನ್ನಿತ ಸದಾರ್ಥ ವಲ್ಲಭಭಾಯಿ ಜಿ. ಪಟೇಲ್ : ಇದು ಕೊನೆಯ ಖಂಡ ಅದು...

“ರಾಜ್ಯ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತನಿಗೂ ಧರ್ಮ, ಸಮುದಾಯ ಅಥವಾ ಭಾಷೆ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಪ್ರವೇಶದ ವಿರುದ್ಧ ತಾರತಮ್ಯ ತೋರಬಾರದು. ಹಾಗೆಯೇ ಅವರ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ಧಾರ್ಮಿಕ ಚೋಧನೆಗಳನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯ ಎನ್ನುವಂತೆ ಹೇಬಾರದು.”

ಈ ವಿಂಡವನ್ನು ಸಮುತ್ತಿಗೆ ಹಿಂಡಕ್ಕೆ ಕಳಿಹಿಸಲಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಅದು ಕೊನೆಯ ವಾಕ್ಯ ಅನಾವಶ್ಯಕ ಎಂದು ತೀವ್ರಾನಿಸಿತು. ಅಂದರೆ “ಯಾವುದೇ ಧಾರ್ಮಿಕ ಚೋಧನೆಗಳನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯ ಎನ್ನುವಂತೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಹೇಬಾರದು” ಎಂಬುದೇ ಆಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಇದು ಈಗಳೇ ವಿಂಡ ಉತ್ತರಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದು ನಾವು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಅವನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟು ಆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಾಕ್ಯವಿಲ್ಲದ ಪ್ರಸ್ತಾವನ್ನು ಸದನದ ಒಟ್ಟಿಗೆ ನಾನು ಮಂಡಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಕೆ.ಟಿ.ಎಮ್. ಅಹಮದ್ ಇಬ್ರಾಹಿಂ ಸಾಹಿಬ್ (ಮದ್ರಾಸ್ : ಮುಸ್ಲಿಮ್) : ಮಾನ್ಯರೆ, ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಶಬ್ದದ ಅನಂತರ ವಿಂಡ ಉತ್ತರ(೨)ರಲ್ಲಿ ಕೆಳಗಿನದನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಮಂಡಿಸುತ್ತೇನೆ.

“ಪರಂತು, ಯಾವುದೇ ಸಮುದಾಯ ಅಥವಾ ಜನರ ಪಂಡದ ಲಾಭಕ್ಕಿಂದ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿತವಾದ ರಾಜ್ಯ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಈ ವಿಂಡವು ಅನ್ವಯಿಸುವುದಿಲ್ಲ.”

ಮಾನ್ಯರೆ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದ ಕೆಲವು ಸಮುದಾಯಗಳ ಲಾಭಕ್ಕಾಗಿ ರಾಜ್ಯದಿಂದ ನಿರ್ವಹಣೆ ಇರುವ ಕೆಲವು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿವೆ ಎಂಬುದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದ ವಿಷಯ ಮತ್ತು ಈ ವಿಂಡವು ಅಂತಹ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಕೂಡ ಅನ್ವಯವಾದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸಾಫ್ತಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನೇ ಸೇರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಅಂತಹ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಾಫ್ತನೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ ಉದ್ದೇಶ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಮುದಾಯದ ಲಾಭಕ್ಕಾಗಿ ಆಗಿದೆ ಎಂಬುವುದು ವಿಫಲಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಲ್ಲ ... ಈ ವಿಂಡವು ಅವುಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯವಾಗಬಾರದು. ಇದೊಂದು ಒಮ್ಮೆ ಸರಳ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಮತ್ತು ನಾನು ಅದನ್ನು ಸದನವು ಒಮ್ಮೆತ್ತದೆ ಎಂದು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಮೇಹೇನ್ ಲಾಲ್ ಸಹೇನ (ಸಂಯುಕ್ತ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳು : ಸಾಮಾನ್ಯ) : ಮಾನ್ಯರೆ, ನಾನು ಕೆಳಗಿನ ನಿಬಂಧನೆಯನ್ನು ವಿಂಡ ಉತ್ತರ(೨)ಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಮಂಡಿಸುತ್ತೇನೆ:

“ರಾಜ್ಯವು ಅಂತಹ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪಠಕ್ರಮವನ್ನು ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿರುವ ಅಂತಹ ಯಾವುದೇ ಸಂಸ್ಥೆಗೂ ರಾಜ್ಯವು ಯಾವುದೇ ನೇರವನ್ನೂ ನೀಡಬಾರದು.”

ನಾನು ಯಾವುದೇ ದೀರ್ಘಾಷಣ, ಮಾಡಲಿಚ್ಚಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ಸಂಸ್ಥೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡಬಿಯಿಸಿದರೆ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದ ನೇರವು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಯಿಸಿದರೆ ಆಗ ಧಾರ್ಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪಠಕ್ರಮ ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿರಬೇಕಾದದ್ದು ಅವಶ್ಯಕ ಎಂಬುದು ಸ್ವಷ್ಟ ಇಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಅದು ನೇರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಬೇಕು. ಧರ್ಮದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕಲಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಬಲ್ಲೆವು. ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ರಾಜ್ಯದ ಆಸ್ತಿ ಆಗುವುದರಿಂದ ರಾಜ್ಯ ಯಾವುದೇ ನೇರವು ನೀಡುವ ವೇದಲು ಅದು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ಧಾರ್ಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಠಕ್ರಮವನ್ನು ಕಡೆಪಕ್ಕ ಒಟ್ಟಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಅಂತಹ ನೇರವು ಕೊಡಲಾದ ಯಾವುದೇ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಧಾರ್ಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳೊಂದಿಗೆ ಮಾನ್ಯರೆ, ನಾನು ಮಂಡಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಪೋಣಿಮಾ ಬ್ಯಾನಜೆಂ : ಮಾನ್ಯರೆ, ನನ್ನ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ವಿಂಡ ಉತ್ತರ(೨)ಕ್ಕೆ ಇದ್ದು ಅದು ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಓದುತ್ತದೆ:

“‘ರಾಜ್ಯ’ ಶಬ್ದದ ಅನಂತರ ‘ರಾಜ್ಯ ನೇರವು ಪದೆದ’ ಎಂದು ಸೇರಿಸಬೇಕು.”

ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಉದ್ದೇಶ ಯಾವ ಸಮುದಾಯ ಅಥವಾ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿರಲೆ ಯಾವ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತನಿಗೂ

ರಾಜ್ಯ ನೇರವಿನ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪ್ರವೇಶ ವಿಷಯದ ವಿರುದ್ಧ ತಾರತಮ್ಯ ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ. ಹಲವಾರು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳು ಉದಾ: ಉತ್ತರಪ್ರದೇಶ, ಯಾವ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಯೂ ಯಾವುದೇ ಸಮುದಾಯದ ಯಾವುದೇ ಸದಸ್ಯನ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಬರಿಯ ಅವರು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರೆಂಬ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿಷೇಧಿಸುವಂತಿಲ್ಲ ಎಂಬ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿವೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ದಾನಿಗಳು ಸಂಸ್ಥೆ ತಮ್ಮ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ನಮೂದಿಸಿದ್ದರೂ ಸಹ. ಆ ಸಂಸ್ಥೆ ರಾಜ್ಯ ನೇರವು ಬಯಸಿದರೆ, ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಲು ಇತರ ಸಮುದಾಯಗಳ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಪ್ರವೇಶ ನೀಡಬೇಕು. ಹಿಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಆಂಗ್ಲೋ ಇಂಡಿಯನ್ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ 'ಆ ಶಾಲೆಗಳು ಆಂಗ್ಲೋ ಇಂಡಿಯನ್‌ರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಎಂದು ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿ ಉದ್ದೇಶಿಸಿದ್ದರೂ ಶೇ. ಗಂರಷ್ಟು ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಭಾರತೀಯರಿಗೂ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ನಿಯಮ ವಿಧಿಸಲಾಗಿತ್ತು; ಸದನ ಅಳವಡಿಸಿದ ಇತ್ತೀಚಿನ ಪರದಿಯಲ್ಲಿ ಅದು ಶೇ. ಶಿಂಗಂಪುರು ಎಂದು ವಿಧಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯರೆ, ಈ ಖಂಡವನ್ನು ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಲ್ಲದೆ ಸೇರಿಸಿದರೆ ಅದು ಒಂದು ಹೆಚ್ಚೆ ಹಿಂದೆ ಸರಿದಂತೆ ಮತ್ತು ಎಷ್ಟೋ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳು ಒಂದು ಹೆಚ್ಚೆ ಮುಂದಿರುವುದು ತಮ್ಮ ಹೆಚ್ಚೆಗಳನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ಸೂಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ದಾನಿಗಳಿಂದ ನಿರ್ವಹಿಸಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಹಲವು ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ನಾವು ಹೊಂದಿದ್ದೇವೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಮೌತವನ್ನು ದಾನ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ನಾವು ಅಂತಹ ದೇಣಿಗೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಗತಿಸುವಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಹಾಕಿದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಯಾವುದೇ ಸಂಸ್ಥೆ ರಾಜ್ಯ ನೇರವು ಪಡೆದಿರುವಂಥದು ಇತರ ಸಮುದಾಯಗಳ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ತಾರತಮ್ಯ ಮಾಡುವುದಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಪ್ರವೇಶ ತಿರಸ್ಯಾರಿಸುವುದಾಗಲಿ ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಕಟ್ಟಪಾಡು ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟಾಗ ಅದನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು. ಮಾನ್ಯರೆ, ಹಲವು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳು ಪ್ರಾಂತೀಯ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ ಎಂದು ನಾವು ಬಳ್ಳಿಪು. ಈ ನಿಬಂಧನೆಯನ್ನು ಒಂದು ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕು ಆಗಿ ಸೇರಿಸಿದಲ್ಲಿ, ಅದು ತುಂಬ ಹಾನಿಕರ ಎಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಗೌರವಾಸ್ತಿ ಮಂಡನೆಕಾರರು ಆ ಖಂಡದಿಂದ ಅವರು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ನೇರವಿನ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಏಕ ಬಿಟ್ಟರು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ಕಾರಣ ತಿಳಿಸಿಲ್ಲ. ಅವರು ಅದನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ್ದಿದ್ದರೆ, ಬಹುಶಃ ಸದನವನ್ನು ಒಬ್ಬಿಸುವುದಾಗಿತ್ತು. ಎಲ್ಲ ಶಿಕ್ಷಣತಜ್ಞರೂ ಮತ್ತಿತರ ಸದನದ ಸದಸ್ಯರು ನನ್ನ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುವರೆಂದು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎಂ. ಮುನ್ನಿ : ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಈ ಖಂಡ ಟಿಲ(೨)ರ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಇದಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ಎಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ತನ್ನದೇ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆ ಹೊಂದಿದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತನ ವಿರುದ್ಧ ತಾರತಮ್ಯ ತೋರುವಂತಿಲ್ಲ. ಈಗ ಇದು ರಾಜ್ಯ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತನೆಬ್ಬನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸ್ವಂತ ಹೊಂದುವಂತಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಒಂದು ನಿಜಾಂಶದಂತೆ ಇದು ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿಲೋಮ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಕುರಿತು ಖಂಡ ಇರ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆ ಜರುಗಿತು. ಅಂದರೆ ಯಾವ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರನ್ನು ರಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ಶಾಲೆಯಿಂದ ಹೊರಹಾಕುವಂತಿಲ್ಲ. ವಿಷಯ ಹಾಗಿರುವಾಗ ಅದು ಕೆಲವು ನಿರ್ಮಿಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಸದಸ್ಯರು ಮಾಡಿದ್ದ ಚರ್ಚೆಯಂತೆ ಉದ್ದೇಶ ಸಫಲಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಅತ್ಯಂತ ದೂರಗಾಮಿ ಮಿತಿ ಅದಕ್ಕೆ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕು ಹೋಗಬಹುದೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ.

ಇಬ್ಬಾಗಿಂ ಸಾಹಿಬ್ ಅವರ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕುರಿತಂತೆ ಅದು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ ಇಡೀ ಅಥವಾ ಮತ್ತು ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕಿನ ಅಂಶವನ್ನು ನಾಶಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ಪರಿಗೊಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ಹಕ್ಕು ತಮ್ಮ ಸಮುದಾಯದವರಿಗೆ ಒಲವು ತೋರುವುದರಿಂದ ಇತರ ಸಮುದಾಯಗಳ ಹೊರತು ಪಡಿಸುವುದರಿಂದ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತ ಶಾಸನಸಭೆಯು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದನ್ನು ತಡೆಯಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ

ప్రత్యే రాజువు అల్లసంబాధంతర శాతిగే ఏతేఁ హక్కుగాళన్న కోడలు స్ఫూర్తిపూరచేఁ ఎందు సలహ నీఁడలాగుత్తిదేయే? ఆగ అల్లసంబాధంతర సాఫ్ట్‌జనికర ఒందు ఒలమిన భాగవాగువుదాగుత్తదే. ఇదు మొలుఫథత హక్కీన బహమూలవన్నే నాతమాడుత్తపే. నాను అదన్న తీరస్ఫూరిసటేఁందు నివేదిసికోణ్ణత్తిద్దేన.

ନନ୍ଦ ଗୋରହାନ୍ତିକ ଗେଲିଯ ଶ୍ରୀ ମୋହନାଲାଲ ସକ୍ଷେଣ ଅପର ମୁଂଡ଼ିଶିଦ ମୁଂଦିନ ତିଦ୍ଦୁପଦ
କୁ ବିଂଦକ୍ଷ ନିଜପାଗି ଅପ୍ରସ୍ତୁତପାଗିଦେ. ଅଦୁ ଏହ୍ୟେ ବଳୀଯିଦିରଲି ନାହିଁ ଚଚିଫ୍‌ସୁତ୍ତିରୁଵ ମୂଳଭୂତ
ହେଙ୍ଗି ସଂବଂଧିତୁମାନ୍ତ୍ର ରାଜ୍ୟର ମଂଜୁର ମାତ୍ରଦିର୍ଘରେ ଯାଏ ରାଜ୍ୟରେ
ନେରପନ୍ତ୍ର କୌତୁଳ୍ୟ ଏଠି ହେଲୁଥିଲା. ତା ବିଂଦପ୍ର ରାଜ୍ୟ ସଂସ୍ଥାଗିରେ ସଂବଂଧିତୁମାନ୍ତ୍ରରେ
ରାଜ୍ୟର ନେରପ୍ର ପଦେଦପକ୍ଷେ ଅଲ୍ଲ. ତିଦ୍ଦୁପଦିଯ ରାଜ୍ୟ ନେରପିନ ଶାଳେଜଳ୍ଲି କୌତୁଳ୍ୟରୁତ୍ତିରୁଵ ଧାର୍ମିକ
ଶିକ୍ଷାଦ ସ୍ଵରୂପ ନିଯଂତ୍ରିତିରୁଲୁ ନୋହୁତୁଥିଲା. ଅଦୁଦରିଂଦ ସଦନଦ ମୁଂଦିରୁଵ ସାମାନ୍ୟ ପ୍ରତିପାଦନେଯ
କ୍ରମବଧିପାଗି ବ୍ୟାପ୍ତିଯ ହୋରଗେ ଅମ୍ବ ଇହି. ଅଦର ଅଂଶେ କୁରିତଂତେ କୌତୁଳ୍ୟ ଅଦୁ “ରାଜ୍ୟରିଂଦ
ମଂଜୁରାତି ପଦେଦ” ଏଠି ହେଲୁଥିଲା. ତାଗ ରାଜ୍ୟ ବିଂଦ ନମୁଦାଯକ୍ଷେ ବିଂଦ ଏଥିର ଧାର୍ମିକ
ଶିକ୍ଷା ସମୃତିସବମୁଦୁ ମୁତ୍ତୁ ଜନମୋହନିନ୍ଦୁ ସମୃତିସଦିରବମୁଦୁ. ଅଦୁ ତାରତମ୍ଯର ବିଂଦ ଅଂଶପନ୍ତ୍ର
ପରିଚିଯିମୁତ୍ତିବେ. ଅଦୁ ଇତରେଯିଦକ୍ଷିଂତ ଇନ୍ଦ୍ର ହାନିକର. ଅଦରିଂଦ ନାନୁ ସଦନପ୍ର ଅଦନ୍ତୁ
ସମୃତିସବାରଦେଂଦୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟିକୌତୁଳ୍ୟଦେଇନେ.

బళిక శ్రీమతి బ్యానజెయవర తిద్దుపడి బరుత్తదే. అదు ఖండక్షింత విలొలవాగిదే. నాను ఎత్తి కేళిదంతే ఖండగళు లక్ష మత్తు లల వాస్తవవాగి ఎరదు విభిన్న ప్రతిపాదనగళు. ఇప్ప సముదాయగళన్ను కురిటు ఇపే. ఒందు మూలభూత హక్కిన మాధ్యమద మూలకవ్యో ఈ తిద్దుపడి ఈ దేశదల్లి సావిరారు సంస్థగళన్ను ముణ్ణి కాకలు నోఱుత్తదే. శాసనదిందల్ల ఆడజ్ఞితాత్క క్రియెయిందల్ల.

నాను ఒందు విషయ నమూడిసబముదు. నానిరువ ప్రాంతేకై సంబంధిసిద హాగే హలవు నూరాయ హిందూ శాలీగళు మత్తు హలవు డజనోగట్టలే ముస్లిమ్ శాలీగళు ఇవే. అవుగళల్లి బహళప్పు ధమాఫ్ సంస్కృగళింద నడెయిత్తవే. అవు ప్రత్యేకవాగి హిందు అథవా ముస్లిమ్ ఆదరూ కాంగ్రెస్ అధికారిదల్లి రాజ్యద తేచ్చలిక నిఱితి ఎందరే: సాద్యవాదప్పు ఈ శాలీగళల్లి ఆడళితాత్క శ్రీయీయింద యావుదే విద్యాధ్రి ఏరుద్ద యావ తారతమ్యక్షు అనుమతి ఇరచారదు. యావాగలాదరూ తారతమ్యద సందభ్ కండుబందరే తిక్కన పరివీక్షకరు అదర ఒళహోక్కు నోచుత్తారే; అదరల్లియూ హరిజనర విషయదల్లి. అదన్న బాంబే ప్రాంత్యదల్లి ఉగ్రవాగి మాడలాగిదే. ఈగ నీపు ఈ రీతియ ఒందు మూలభూత హక్కు హోందిదల్లి సావిర విద్యాధ్రిగళు ఇరువ ఒందు శాలే సకారరదింద అనుదానవాగి ఐనూరు రూ.గళన్న స్వీకరిసిదరే అదు రాజ్య నేరచిన శాలే ఆగుత్తదే. ఒందు సముదాయకై ఇరువ ఒందు విశ్వాస సమితి శాలీయన్న నివహిసువంథదు ఖిచ్చు మాడువ రూ.8ి0,000దల్లి సకారరదింద అనుదానవాగి కేవల 8ి0 రూ. బరుత్తదే. ఆదరే తెల్కొణ సపోర్ట్స్న్యాయాలయవు ఈ శాలీయ విచారదల్లి కాయాఫ్ చరణిగే బరువుదన్న తడెండియబేచు. ఈగ నాను కేళిదంతె, ఇదన్న ప్రాంత్యగళల్లి శాసనదిందలూ సకారద ఆడళితాత్క శ్రీయీయిందలూ ఉత్కమవాగి మాడబముదు. అవు సంపేదనగళన్న పరిగణనగే తెగుశోఖ్యత్తవే మత్తు కెలపోమ్మె కెలవు నిబంధనగళిగే అవశాతగళన్న మాడుత్తవే. తావు ఇదన్న కురితు హేగే

ಒಂದು ಮೂಲಭೂತ ಕಾನೂನು ಹೊಂದುವಿರಿ? ತಿಷ್ಣಿನ ಕೋಟ್ಯಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೆಲವು ಇತರ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ಲೇಖನಿಯ ಒಂದು ಹೊಡತ ಪರಿಣಾಮದಿಂದ ವಿಮುಖವಾಗಿಸುವಿರಿ? ಇಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪನೆ ಹೇಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಜನರಲ್ಲಿ ಸಮಾರ್ಥೋಚಿಸದೆ ಅಥವಾ ಶಾಸನಸಭೆಗಳಿಗೆ ಅದನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡದೆಯೇ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದನ್ನೂ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಈ ಎರಡು ಸಾಲುಗಳನ್ನಿಲ್ಲಿಸುವುದೇ ಆಗಿದೆ. ಪ್ರಸಕ್ತ ಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಈ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಒಂದು ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಇರಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ಜನರನ್ನು ಸುಶೀಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಹುಸೇನ್ ಇಮಾಮ್ : ಸದನದ ಸಮಯದ ಎರಡು ನಿಮಿಷಗಳಿಗಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸಮಯ ನಾನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮತಿ ಬ್ಯಾನಜೆಯವರು ಮಂಡಿಸಿದ ತಿದ್ಯುಪಡಿಯೋಂದಿಗೆ ಏನೂ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ವಿಶೇಷ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಲು ಅಥವಾ ಅವುಗಳ ನಿಧಿಗಳನ್ನು ಯಾವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಿಲ್ಲವೋ ಆ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ವಿಮುಖಗೊಳಿಸಲೂ ಇವುಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಕೇಳುತ್ತಿರುವುದು ರಾಷ್ಟ್ರ ಒಂದು ಜಾತ್ಯತೀತ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿರವಾಗ ಅದು ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆಗೆ ಒಂದು ಪಕ್ಷ ಆಗಬಾರದು. ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೆ ಅಥವಾ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಪ್ರವೇಶ ನಿರ್ಬಂಧ, ರಾಜ್ಯ ನೆರವು ತಿರಸ್ಕರಿಸುವುದು ಇವನ್ನು ಬಯಸುವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಇದು ಮುಕ್ತ ಮತ್ತು ಹಾಗಾಗಿ ಅವು ರಾಜ್ಯ ನೆರವು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದ ಅನಂತರ ಅವು ತಾವು ಬಯಸುವ ಯಾವುದೇ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ತಮ್ಮ ಪ್ರವೇಶ ಶ್ರೀಯಿ ನಿರ್ಬಂಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮುಕ್ತ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಹೇಳಲು ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯತೆ ಶಬ್ದ ಹಾಕಿಲ್ಲ. ಖಿಂಡ ಇತರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಆವರಿಸುವ ಶಬ್ದ ‘ಮಾನ್ಯತೆ’ ನಾವು ಹಾಕುತ್ತೇವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಉದ್ದೇವಿಸಿದ ಎಲ್ಲ ಈ ಶೋಂದರೆಯನ್ನು ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಸಮಿತಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು. ಈ ಖಿಂಡದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿತಿ ತುಂಬ ಸ್ವಷ್ಟ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಮುನ್ನಿ ಒಬ್ಬ ಚರ್ಚಾರ ವರ್ಕೇಲರಂತೆ ಇದನ್ನು ಆವರಿಸಲು ಯಿತ್ತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ೪೦,೦೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ತನ್ನ ನಿಧಿಯಿಂದ ಖಿಚು ಮಾಡುವ ಸಂಸ್ಥೆ ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಅನುದಾನ ರೂ.೫೦೦ ಸ್ವೀಕರಿಸದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಕ್ತ. ಆದರೆ ರಾಜ್ಯ ಒಂದು ರಾಜ್ಯ ನೀತಿಯಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕತನ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲೇಬಾರದು ಎಂದು ಹೋರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮುಕ್ತ ಮತ್ತು ಇದು ಸಮನಾಗಿ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಹಾಗೂ ಅಲ್ಲಸಂಖ್ಯಾತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯ ನೆರವು ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಯಾವ ಸಂಸ್ಥೆಯೂ ಅದರ ದಾನಿ ಮೂಲತಃ ನಿರ್ಬಂಧಿಸಲು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿದ್ದನೆಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಯಾವುದೇ ಇತರ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಇನ್ನು ಬಾಗಿಲನ್ನು ಮುಚ್ಚಬಾರದು. ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ರಾಜ್ಯ ನೆರವು ತಿರಸ್ಕರಿಸಲು ಮುಕ್ತ ಮತ್ತು ಅವು ತಾವು ಬಯಸುವ ಯಾವುದೇ ನಿರ್ಬಂಧ ಹೊಂದಿರಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎಮ್.ಎಸ್. ಅನೆ : ಮಾನ್ಯರೆ, ನಾನು ಇದನ್ನು ಸ್ವಷ್ಟನೇಗಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಮುಂದಿದುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಖಿಂಡದ ಕೊನೆಯ ಭಾಗ ಎಂದರೆ ಯಾವುದೇ ಧಾರ್ಮಿಕ ಬೋಧನೆಗಳನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಅವರ ಮೇಲೆ ಹೇರಬಾರದು ಎಂಬುದನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಬೇಕು ಎಂದು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ಉಳಿದುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಮತಕ್ಕೆ ಹಾಕಬೇಕು. ಆದರೆ ಯಾವ ನಿಬಂಧನೆ ಅಡಿ ನಾವು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದೆವೋ ಅದು ಖಿಂಡ ಇತ್ತಾನ್ನು ಈ ಸದನ ಒಪ್ಪಬೇಕು. ಇದು ನಿಬಂಧನೆ. ಈಗ ನಾವೇನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ? ಖಿಂಡ ಇತ್ತಾನ್ನು ನಾವು ಪರಿಗಣಿಸೆ ಒಂದು ನಿಶ್ಚಿತ ಸಮಿತಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಆ ಸಂದರ್ಭಗಳಿಡಿ ಭಾಗವೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಇಡೀ ಖಿಂಡವನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕೆ ಎಂದು ಸದನದ ಮತಕ್ಕೆ ಹಾಕಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಡೀ ಖಿಂಡವನ್ನು ಮತಕ್ಕೆ ಹಾಕಬೇಕೆ ಅಥವಾ ಇನೆಯ ಭಾಗವನ್ನು ಮಾತ್ರವೇ?

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಪ್ರಸ್ತಾವದ ಕೊನೆ ಭಾಗವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದ್ದೇನೆ.

ಪಂಡಿತ ಹೃದಯನಾಥ್ ಕುಂಬು : ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ನಾನು ಶ್ರೀಮತಿ ಬ್ಯಾನಜೆಯವರು

ಮಂಡಿಸಿದ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀ ಮುನ್ನಿಯವರ ವ್ಯಾಪ್ತಿನಾವಣನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಗಮನಿಸಿದೆ. ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ರಾಜ್ಯದಿಂದ ನಿರ್ವಹಿತವಾದ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಎಲ್ಲ ಸಮುದಾಯಗಳ ಮುದುಗರನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಕಟ್ಟಪಾಡಿನ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಒಪ್ಪಿದರೆ ಅದು ದೊಡ್ಡ ಲಾಭ ಮತ್ತು ನಾವು ಅವು ಎಷ್ಟೇ ಮಹತ್ವದ್ದಾದರೂ ಇತರ ವಿಷಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಬೇರೆಸಬಾರದು. ನಾನು ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಮೆಚ್ಚುತ್ತೇನೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ ನಾನು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಏಕತೆಯ ಭಾವನೆಯ ವ್ಯಾಧಿ ಕುರಿತು ನಮ್ಮೀಂದ ಸಮೃತವಾದ ಹಲವಾರು ನಿಬಂಧನೆಗಳಿಗೆ ನಾವು ಜೋಡಿಸಿದ ಮಹತ್ವದ ದ್ವಾಷಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಈ ದಿನ ಒಬ್ಬ ಮುದುಗ ಯಾವುದೇ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಅದು ರಾಜ್ಯದಿಂದ ನಿರ್ವಹಿತವಾಗಿರಲಿ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ಅಂದರೆ ರಾಜ್ಯ ನಿರ್ಧಿಂದ ನೆರವು ಪಡೆದಂಥದರಿಂದ ನಿರ್ವಹಿತವಾಗಿರಲಿ ಸೇರಬಹುದು ಎಂಬ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಪುಡು ಅಪೇಕ್ಷಣೆಯ ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ. ಯಾವುದೇ ಶಾಲೆ ಒಬ್ಬ ಮುದುಗನಿಗೆ ಅವನ ಧರ್ಮದ ಕಾರಣದಿಂದಾಗ ಪ್ರವೇಶಕ್ಕೆ ತಿರಸ್ಕರಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯರೆ, ಶ್ರೀ ಮುನ್ನಿಯವರ ಪ್ರಾಯ: ಯೋಚಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆ ಯಾವುದೇ ಶಾಲೆಯ ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯರು ಯಾವುದೇ ನಿರ್ವಹಿತ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಎಷ್ಟೇ ನಮೂದಿತ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಮುದುಗರಿಗೆ ಪ್ರವೇಶ ಕೊಡಲು ಒಂದು ಒತ್ತಾಯುದಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಅರ್ಥವಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ಒಂದು ಇಸ್ಲಾಮಿಯ ಶಾಲೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ ಆ ಶಾಲೆಗೆ ೨೦೦ ಹಿಂದೂ ಮುದುಗರು ತಾಬಾಗಿಯೇ ಪ್ರವೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ, ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯರು ಆ ಎಲ್ಲರನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಯಾವ ಬಾಧ್ಯತೆಯಡಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮುದುಗರನ್ನು ಆ ಶಾಲೆಗೆ ಪ್ರವೇಶ ಕೋರುವುದರಿಂದ ಬಹಿಷ್ಕರಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರು ಹಿಂದೂಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯರು ಯಾವ ಮುದುಗರನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಲು ಕೆಲವು ತತ್ತ್ವಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಪ್ರತಿ ಶಾಲೆಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅನುಭವ. ಅದೆಂದರೆ ಪ್ರವೇಶ ಕೋರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು.

ಈಗ ಕೆಲವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಲು ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯರು ಶುಧ್ವವಾಗಿ ಜಾತ್ಯತೀತ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಎನ್ನಲಾದ ಕೆಲವು ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಶ್ರೀಮತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಂಜ್ಞಾಯವರ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಯ ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯರು ಅಥವಾ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಯ ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯರು ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಅಥವಾ ಹಿಂದೂ ಮುದುಗರನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಲು ಸಂಘರ್ಷ ಮತ್ತು ಏಕೆಂದರೆ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಅವರು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬ ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯರು ಎಲ್ಲ ಶಾಲೆಗಳು ಅವು ರಾಜ್ಯದಿಂದ ನಿರ್ವಹಿತವಾಗಿರಲಿ ಅಥವಾ ನೆರವು ಪಡೆದಿರಲಿ ಎಲ್ಲ ಸಮುದಾಯಗಳ ಮುದುಗರಿಗೆ ಮುಕ್ತ ಎಂಬ ಸಿದ್ಧಾಂತಕ್ಷಮನುಗಳಾಗಿ ವರ್ತಿಸುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಅದು ಅವರ ಮೇಲೆ ಅವರು ಭರಿಸಲಾಗದ ಹೊರೆಯನ್ನು ಹೇರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಒಂದು ತಕ್ಷ ಭರವಸೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯರೆ, ದೇಶ ಮೂರಾ ಎಲ್ಲ ಒಂದೇ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಸ್ವಫ್ಱಿಸಲು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ನೀಡಿರಲು ನಾವು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ನಾವು ಸಂಚಿತ ಮತದಾನ ಕೊಡ ಬಿಟ್ಟಬಿಟ್ಟದ್ದೇವೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಸದಾರ್ಥ ವಲ್ಲಭ ಭಾಯಿ ಪಟೇಲ್ ಇನ್ನೊಂದು ದಿನ ಅದನ್ನು ಸಮೃತಿಸುವುದೆಂದರೆ ನಾವು ಮುಂಬಾಗಿಲಿನಿಂದ ಆಚೆ ಹಾಕುವ ಕೋಮುವಾರು ಮತದಾರರ ಸಮುದಾಯದ ಅವಾಯಕಾರಿ ತತ್ತ್ವದ ಹಿಂಬಾಗಿಲಿನಿಂದ ಉಪಕ್ರಮಿಸುವುದು ಎಂದು ಅರ್ಥ ಎಂದು ನಿಜವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯ ಭಾವನೆಯ ವ್ಯಾಧಿಯನ್ನು ನಾವು ಜೋಡಿಸುವುದು ಎಂಬುದು ಮಹತ್ವದ್ದಾದರುವಾಗಿ ರಾಜ್ಯದಿಂದ ನಿರ್ವಹಿತವಾದ ಅಥವಾ ನೆರವು ಪಡೆದ ನಮ್ಮ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಯಾವುದೇ ಧರ್ಮ ಅಥವಾ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ

ಹುಡುಗರಿಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆಕವಾಗಿ ಬಯಸಿದ್ದನ್ನು ಒಡಗಿಸಬಾರದೆಂಬುದು ಅಪೇಕ್ಷಣೀಯ ಅಲ್ಲವೆ ಆವಶ್ಯಕತೆ ಅಲ್ಲವೇ? ವಯಸ್ಸರಲ್ಲಿ ಅದು ಅಪೇಕ್ಷಣೀಯವಾದರೆ ಏಕೆಂದು ಒಂದು ಭಾವನೆ ಸ್ವಷ್ಟಿಸಬೇಕು. ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಅಥವಾ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರವಿರೋಧಿ ಆದರ್ಥಗಳು ಅಥವಾ ಭಾವನೆಗಳ ಪ್ರಕಾರಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡುವ ತತ್ವವನ್ನು ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಧರಲ್ಲಿದೆ ಮತ್ತು ಹುಡುಗರು ಸಂಬಂಧಿಸಿರುವಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಬಾರದು ಎಂಬುದು ಇನ್ನೂ ಹೇಜ್ಜು ಅಪೇಕ್ಷಣೀಯ ಅಲ್ಲವೇ?

ಮಾನ್ಯರೆ, ಪ್ರತಿ ರಾಜ್ಯದ ಭವಿಷ್ಯದ ಕಲ್ಯಾಣವನ್ನು ಶಿಕ್ಷಣವು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವುದರಿಂದ ನಾವು ಇಂದು ದೃಢವಾಗಿ ಒಂದು ಶಾಲೆ ಅದು ಒಂದು ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಯಾಗಿರಬಹುದಾದರೂ ಅದು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನೆರವು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅದು ಎಲ್ಲ ಸಮುದಾಯಗಳ ಮುಕ್ಕಳಿಗೆ ಮುಕ್ಕಿರಬೇಕು ಎಂಬ ತತ್ವವಾಕಿಕೊಡುವುದು ತುಂಬ ಮುಖ್ಯ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ. ಈ ತತ್ವವು ಇದುವರೆಗೆ ನಾವು ಇತರ ವಿಷಯಗಳತ್ತ ಮುಟ್ಟಿರುವ ನಿರ್ದಾರಗಳಿಗನುಣಾವಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಅಸಮ್ಮತಿಯ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ನಾವು ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ಒತ್ತು ಕೊಟ್ಟಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಿರುವ ಏಕೆಂದು ಆವಶ್ಯಕತೆ ಕುರಿತರೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯದೊಂದಿಗೆ ಗೊಂದಲದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ.

ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸದಾರ್ಥ ವಲ್ಲಭಭಾಯಿ ಜಿ. ಪಟೇಲ್ : ಸದನ ಅಸಹನಗೆ ಉತ್ತರಿಸುವಲ್ಲಿ ನಾನು ಯಾವುದೇ ಸಮಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿಲ್ಲ. ನಾನು ಇಷ್ಟ ಮಾತ್ರ ಹೇಳಲಿಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇದು ರಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರವೇಶ ನೀಡುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಸಂಖ್ಯಾತರ ವಿರುದ್ಧ ಒಂದು ಸರಳ ಶಾರತವ್ಯವಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಶ್ನೆ ಒಂದೇ ಎಂದರೆ ಆ ತತ್ವವನ್ನು ಸಣ್ಣ ಅಥವಾ ದೊಡ್ಡ ನೆರವುಗಳು ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಎಲ್ಲ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸುವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ವಿಸ್ತರಿಸಬೇಕೆ ಎಂಬುದೇ ಆಗಿದೆ. ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಸಮಿತಿಯು ಪರಿಗಳಿಸಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಕೇಗೊಂಡ ತೀರ್ಮಾನವೆಂದರೆ ನಾವು ಪ್ರಸ್ತುತ ಈ ತತ್ವವು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ ಆದಲ್ಲಿ ಅದು ಸಾಕು ಮತ್ತು ಉಳಿದದ್ದು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿತಿಗಳು ಸೂಕ್ತವೇ ಅಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಲು ಶಾಸನಸಭೆಗೆ ಬಿಟ್ಟಿಬಿಡಬಹುದು ಎಂದಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಬದಿಗಿಟ್ಟಿ ಮಾಡುವುದು ಒಂದು ಮುಂದಿಡುವ ದೊಡ್ಡ ಹೆಚ್ಚೆ. ಅದೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿತ್ತು. ಅದುದರಿಂದ ನಾನು ಸದ್ಯಃ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಲಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಮೋಹನಲಾಲ್ ಸಹೇಲಿ : ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಮತಕ್ಕೆ ಹಾಕುವ ಮೊದಲು ನಾನು ನನ್ನ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕುರಿತು ಕೆಲವು ಮಾತ್ರಾಗಳು ಹೇಳಲು ಇಜ್ಞಿಸುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀ ಮುನ್ನಿಯವರು ನನ್ನ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಪ್ರಸ್ತುತವಲ್ಲ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಖಂಡ ೧೯ ಅನ್ನು ಪರಿಗಳಿಸಲು ನೇಮಕವಾಗಿರುವ ಸಮಿತಿಗೆ ಅದನ್ನು ಕಳುಹಿಸಲು ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸದಾರ್ಥ ವಲ್ಲಭಭಾಯಿ ಜಿ. ಪಟೇಲ್ : ಅದು ಹಾಡ ಪ್ರಸ್ತುತವಲ್ಲ.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ನಾನು ಮೊದಲು ಶ್ರೀ ಅಹಮದ್ ಇಬ್ರಾಹಿಂ ಸಾಹಿಬ್ ಅವರ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಮತಕ್ಕೆ ಹಾಕುತ್ತೇನೆ.

ಮುಂದಿಟ್ಟಿರುವ ವಿಷಯ :

“ಖಂಡ ೧೯(೨)ರಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಥೆ ಪದದ ಅನಂತರ ಈ ಕೆಳಗಿನದನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕು:

‘ಪರಂತು ಯಾವುದೇ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಮುದಾಯ ಅಥವಾ ಜನರ ಯಾವುದೇ ಪಂಗಡದ ಲಾಭಕ್ಕೆಂದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಲಾದ ರಾಜ್ಯ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಈ ಖಂಡವು ಅನ್ವಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.’”

ಈ ಪ್ರಸ್ತಾವವನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಲಾಯಿತು.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ನಾನು ಈಗ ಶ್ರೀಮತಿ ಮೂರ್ತಿಮಾ ಬ್ಯಾನರಜ್‌ಯವರ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಮತಕ್ಕೆ ಹಾಕುತ್ತೇನೆ.

ಮುಂದಿಟ್ಟರುವ ವಿಷಯ :

“ಎಂಡ ಱಲ(ಉ)ರಲ್ಲಿ ‘ರಾಜ್ಯ’ ಶಬ್ದದ ಅನಂತರ ‘ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ನೇರವಿನ’ ಎಂಬುದನ್ನು ಒಳ ಸೇರಿಸಬೇಕು.”
ಈ ಪ್ರಸ್ತಾವವನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಲಾಯಿತು.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಮುಂದೆ ನಾನು ಶ್ರೀ ಮೋಹನ್‌ಲಾಲ್ ಸರ್ಕೇನ್ ಅವರಿಂದ ಮಂಡಿಸಲಾದ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಮತ್ತೆ ಹಾಕುತ್ತೇನೆ.

ಮುಂದಿಟ್ಟರುವ ವಿಷಯ :

“ಎಂಡ ಱಲ(ಉ)ಕ್ಕೆ ಜಳಗನ ನಿಬಂಧನೆ ಸೇರಿಸಬೇಕು:

‘ಪರಂತು, ರಾಜ್ಯವು ಅಂತಹ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪಾಠಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸುವವರೆಗೂ ಧಾರ್ಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡುವ ಯಾವುದೇ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಯಾವ ರಾಜ್ಯ ನೇರವನ್ನೂ ನೀಡಬಾರದು.”

ಈ ಪ್ರಸ್ತಾವವನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಲಾಯಿತು.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ನಾನೀಗ ಮೂಲ ಖಂಡವನ್ನು ಮತ್ತೆ ಹಾಕುತ್ತೇನೆ.

ಮುಂದಿಟ್ಟರುವ ವಿಷಯ :

“ಱಲ(ಉ) ರಾಜ್ಯ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ ಕುರಿತಂತೆ ಧರ್ಮ, ಸಮುದಾಯ ಅಥವಾ ಭಾಷೆ ವಿರುದ್ಧ ಯಾವ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರನ್ನೂ ತಾರತಮ್ಯ ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ.”

ಈ ಪ್ರಸ್ತಾವವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾಯಿತು.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ವರದಿಯ ಈ ಭಾಗ ಈಗ ಮುಗಿದಿದೆ. ಅನುಸಂಚಿಯನ್ನು ಮುಂದೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

ನಾವು ಜೆದುರುವ ಮುನ್ನ ಒಂದು ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಖಂಡ ಱಲನ್ನು ಒಂದು ಉಪಸಮಿತಿಗೆ ಒಟ್ಟಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಆ ಉಪಸಮಿತಿಯ ಈ ಸದನಕ್ಕೆ ವರದಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆ ವರದಿ ಪರಿಗಳಿಸುವ ಕರಡು ರಚನಾ ಸಮಿತಿಗೆ ವರದಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಡೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಸದಸ್ಯರು ನೆನಪು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿ; ನಾನು ಆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಖಂಡದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ತೋರುವ ಮಹನೀಯರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

- (೧) ಡಾ. ಮೋಹನ್ ಸಿನ್ಹ ಮೆಹ್ತು
- (೨) ಪಂಡಿತ ಹೃದಯನಾಥ್ ಕುಂಜು
- (೩) ಶ್ರೀ ಹುಸೇನ್ ಇಮಾಮ್
- (೪) ಡಾ. ಎಸ್. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣನ್
- (೫) ಶ್ರೀಮತಿ ರೇಳುಕಾ ರಾಯ್
- (೬) ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎಪ್ರೋ. ಮುನ್ನಿ

ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸದಾರ್ಥ ಪ್ಲಾಫ಼ಬಾಯಿ ಜಿ. ಪಟೇಲ್ : ನಾವು ಇನೆಯ ಭಾಗ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣವೇ?

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಈಗಲ್ಲ. ಸದನ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಖಾಲಿ ಜಾಗಗಳನ್ನು ತುಂಬಲು ನಾವು ನಿನ್ನ ಜುನಾವಣೆ ನಡೆಸಿದೆವು ಎಂಬುದನ್ನು ಸದನ ನೆನಪುಹಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿ. ಕೇವಲ ಎರಡು ನಾಮನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಎರಡೇ ಖಾಲಿ ಜಾಗಗಳಿದ್ದವು. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಎರಡು ನಾಮನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ಈಗ ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಮಹನೀಯರು ಜುನಾಯಿತರೆಂದು ಘೋಷಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅವರು:

ಶ್ರೀಯತ ಓಮಿಯೋ ಕುಮಾರೋದಾಸ್, ಮತ್ತು

ಶ್ರೀ ವಿ.ಸಿ. ಕೇಶವರಾವ್

ಬಳಿಕ ಈಗ ಸದನವನ್ನು ಮುಂದೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಿಯಮಗಳಲ್ಲಿಂದರ ಅಡಿ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಸದನವನ್ನು ಮೂರು ದಿನಗಳು ವಾರಾತ್ರೆ ಮುಂದೊಡಲು ಅಧಿಕಾರ ಹೊಂದಿರುವರು. ಈ ಮುಂದೊಡಿಕೆ ದೀರ್ಘಾರವಧಿಯದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಸದನ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಯಾವಾಗ ಸೂಕ್ತ ಎಂದು ಪರಿಗಳಿಸುವರೇ ಆಗ ಕರೆಯಲು ಅಧಿಕಾರ ಹೊಡಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಕರಡು ರಚನಾಸಮಿತಿ ವರದಿ ತಯಾರಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ನಾನು ಅದನ್ನು ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾಸಭೆಯ ಸಭೆ ಕರೆಯುವ ಮೊದಲೇ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಸುತ್ತೋಲೆ ಕಳುಹಿಸಲು ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಅವರು ಅದನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ವರದಿಯನ್ನು ಪರಿಗಳಿಸಬಹುದು. ಬಳಿಕ ಸಭೆಗೆ ಬರಬಹುದು. ಇಂದು ಕರಡು ರಚನಾಸಮಿತಿಯ ವರದಿ ಯಾವ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಲಭ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವಾದರೆ ಸಭೆಗೆ ಯಾವ ದಿನಾಂಕವೆಂದು ಸೂಚಿಸಲು ಕೂಡಾ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಾನು ಸದನವನ್ನು ವರದಿ ಸಿದ್ಧವಾದಾಗ ಸೂಕ್ತ ದಿನಾಂಕ ನಿಶ್ಚಯಿಸಲು ನನಗೆ ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಸಭೆ ಒಪ್ಪಿತು.

ಶ್ರೀ ಅರ್ಥ.ಕೆ. ಸಿದ್ಧಾಂತ : ಯಾವಾಗ ಅದು ಇರಬಹುದೆಂದು ನಮಗೆ ತಾವು ಯಾವುದಾದರೂ ಅನ್ವಯವಾದ ಕಲ್ಪನೆ ಹೊಡಬಲ್ಲಿರಾ?

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ನಾನು ನಾನಾಗಿಯೇ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಬದ್ಧನಾಗಲು ಇಪ್ಪತ್ತಡಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ತಾಜಮಾಲ್ ಹುಸೇನ್ : ಈ ಮದ್ದತ್ತ ಶಾಸನಸಭೆಯ ಒಂದು ಸಭೆಯೇನಾದರೂ ಇರುತ್ತದೆಯೇ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯಬಹುದೇ?

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಅದು ನನಗಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ

ಶ್ರೀ ಮೋಹನ್‌ಲಾಲ್ ಸಕ್ಕೇನ್ : ಮಾನ್ಯರೆ, ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು ದಿನಾಂಕ ನಿರ್ಧರಿಸುವವರೆಗೂ ಸಭೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಮಂಡಿಸಲು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ತಾಜಮಾಲ್ ಹುಸೇನ್ : ನಾನು ಅದನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಶ್ರೀ ಮೋಹನ್‌ಲಾಲ್ ಸಕ್ಕೇನ್ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ ದಿನಕ್ಕೆ ಸದನವನ್ನು ಮುಂದೊಡಲು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಅದನ್ನು ಸದನದ ಇಚ್ಛೆಯಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸದಸ್ಯರು : ಹೌದು, ಹೌದು

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಈ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಸದನವನ್ನು ನನ್ನಿಂದ ನಿರ್ಧಾರವಾಗುವ ಒಂದು ದಿನಾಂಕದವರೆಗೆ ಮುಂದೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು ನಿರ್ಧರಿಸುವ ದಿನಾಂಕಕ್ಕೆ ಸಭೆಯನ್ನು ಬಳಿಕ ಮುಂದೊಡಲಾಯಿತು.

[ಹಿಂದೂಸ್ತಾನಿ ಭಾಷಣದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅನುವಾದ]

ಸಂಪುರ್ಣ/ಸಿ.ಎ. ೨೪/ಕಾಮ್‌/೪೨

ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾಸಭೆ

ಪರಿಷತ್ತು ಸದನ
ನೆವಡೆಹಲಿ, ೨೫ನೇ ಆಗಸ್ಟ್ ೧೯೪೮

ಇಂದ

ಗೌರವಾನ್ನಿತ ಸದಾರ್ ವಲ್ಲಭಭಾಯಿ ಜೆ. ಹಚೇಲ್
ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರನ್ನ ಕುರಿತ ಸಲಹಾಸಮಿತಿ,
ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳು, ಇತ್ಯಾದಿ

ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಅವರಿಗೆ
ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾಸಭೆ

ಮಾನ್ಯರೆ,

ನನ್ನ ಪತ್ರ ಸಂಪೂರ್ಣ/ಸಿ.ಎ/೨೪/ಕಾಮ್‌/೪೨ ದಿನಾಂಕ:೨೫ನೇ ಏಪ್ರಿಲ್ ೧೯೪೮ ಈ ಪತ್ರದ ಮುಂದುವರಿಕೆಯಾಗಿ ಸಮಿತಿಯ ಪರವಾಗಿ ನಾನು ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ಈ ಮೂರಕ ಟಿಪ್ಪಣಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವ ಗೌರವ ನನ್ನದಾಗಿದೆ.

ಉ. ನಾವು ನ್ಯಾಯೋಚಿತ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ಜತೆಗೆ ಸಂವಿಧಾನವು ಕೆಲವು ರಾಜ್ಯ ನೀತಿ ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಅವು ಯಾವುದೇ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಅರಿಯಲಾದುದರೂ ದೇಶದ ಅಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ತೀವ್ರಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ನಾವು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡುವ ನಿಬಂಧನೆಗಳು ಅನುಬಂಧ-ಎ ನಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಇ. ನಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ಪರದಿಯ ಕಂಡಿಕೆ ಉರಲ್ಲಿ ನಾವು ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ಉಪಸಮಿತಿಯ ಶಿಫಾರಸಿಗೆ ಸೂಚಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಅದೆಂದರೆ ಒಂದು ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಪೌರರ ಹಕ್ಕು ರಾಜ್ಯದ ವಿರುದ್ಧ ಸರಿಪಡಿಸಲು ಅನಗತ್ಯ ನಿರ್ಬಂಧಗಳ ತಡೆಯೋಡುಬಾರದು. ಎಷ್ಟರದ ಪರಿಗಣನೆಗೆ ಅನಂತರ ನಾವು ಏಪ್ರಿಲ್-ಮೇ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾಸಭೆಯಿಂದ ಒಪ್ಪಣಾದ ವಿಂಡ ೨೨ರಲ್ಲಿ ಕಾಗಲೇ ಇರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಹಕ್ಕನ್ನು ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಒದಗಿಸುವ ಆವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ.

ಉ. ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾಸಭೆಯ ನಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ಪರದಿಯ ವಿಂಡಗಳು ೧೯, ೨೧ ಮತ್ತು ೨೮(೨)ನ್ನು ನಮಗೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದೆ. ನಾವು ವಿಂಡಗಳನ್ನು ಮನರೂಪರೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಶಿಫಾರಸುಗಳು ಕೆಳಗಿನಂತಿವೆ:

ವಿಂಡ ೧೯: “ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನಿರ್ಧಿಷ್ಟವಾದ ನಿರ್ವಹಿತವಾದ ಅಥವಾ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಶಾಲೆ ಸೇರಿರುವ ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗುವ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪಾಲೋಳ್ಯಲು ಅಥವಾ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಶಾಲೆ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕೆ ಸೇರಿರುವ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಆರಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲೋಳ್ಯಲು ಒತ್ತಾಯಿಸಬಾರದು.”

ನಾವು ಅದರ ಪ್ರಸ್ತುತ ರೂಪದಲ್ಲಿ ವಿಂಡವನ್ನು ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾಸಭೆಯ ಸಮೃತಿಸಲು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ವಿಂಡ ಇಲಿ: “ಒಂದು ಮತದಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಮತಕ್ಕೆ ಒತ್ತಾಯದಿಂದ ಅಥವಾ ಅನಗತ್ಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ತಂದುದನ್ನು ಕಾನೂನಿಂದ ಪರಿಗೆಸಬಾರದು.”

ಮತಕ್ಕೆ ಪರಿಗಣನೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಈ ವಿಂಡ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಸೇರಿಸುವುದು ಸ್ವಷ್ಟಿಸಿದ್ದಾಂತ ನಿರೂಪಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಮಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ನಾವು ಇದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೈಬಿಡಬೇಕು ಎಂದು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ವಿಂಡ ಇಲಿ(೨): “ರಾಜ್ಯ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತಿಗೂ ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯ ಅಥವಾ ಭಾಷೆ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಪ್ರವೇಶದ ವಿರುದ್ಧ ತಾರತಮ್ಯ ತೋರಬಾರದು. ಹಾಗೆನೀ ಅವರ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ಧಾರ್ಮಿಕ ಬೋಧನೆಗಳನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯ ಎನ್ನುವಂತೆ ಹೇರಬಾರದು.”

ವಿಂಡದ ಈಚಿನ ಭಾಗ ಅಂದರೆ ಯಾವುದೇ ಧಾರ್ಮಿಕ ಬೋಧನೆಗಳನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯ ಎನ್ನುವಂತೆ ಹೇರಬಾರದು ಎಂಬುದನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಮೇಲಿನ ವಿಂಡ ಇಂರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕು ಎಂದು ನಾವು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ನಾವು ವಿಂಡದ ಉಳಿದ ಭಾಗವನ್ನು ಶಾಸನಸಭೆಯು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ನಾವು ವಿಂಡದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ನೇರವಿನ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸುವಂತೆ ವಿಸ್ತರಿಸಬೇಕೆ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಯಾವುದೇ ಅಂತಹ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡುವುದು ನಮ್ಮ ಮಟ್ಟಗೆ ನ್ಯಾಯಸಮೂತವಲ್ಲ ಎಂಬ ತೀವ್ರಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುತ್ತೇವೆ.

ಈ. ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ಉಪಸಮಿತಿ ನಮಗೆ ತಮ್ಮ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ದೇವನಾಗರಿ ಅಥವಾ ಪಣ್ಯಾಯನ್ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಹಿಂದೂಸ್ತಾನಿಯನ್ನು ಭಾರತದ ಒಕ್ಕಾಟದ ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆಯಾಗಿ ಅಳವಡಿಸಲು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದ್ದಿತು. ಆದರೆ ನಾವು ಇಂಳಿರ ಏಪ್ರಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಲು ಮುಂದೊಡಬೇಕೆಂದು ಆಲೋಚಿಸಿದ್ದೇವು. ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾಸಭೆಯು ಒಕ್ಕಾಟ ಸಂವಿಧಾನಸಮಿತಿಯ ವರದಿಯ ಕೆಲವು ಶಿಫಾರಸುಗಳಿಂದ ವಿಷಯವನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ನಿಲ್ಲಿಸಿದೆ ಎಂಬ ನಿಜಾಂಶದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾವು ಮೂಲಭೂತಹಕ್ಕುಗಳ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯ ಕುರಿತ ಯಾವುದೇ ನಿಬಂಧನೆ ಸೇರಿಸುವುದು ಅನಾವಶ್ಯಕ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇವೆ.

೬. ನಾವು ಹೊಸ ಉಪಬಂಧಗಳ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದೇವೆ ಕೂಡ. ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾಸಭೆಯ ಏಪ್ರಿಲ್-ಮೇ ಅಧಿವೇಶನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಹಲವು ಸದಸ್ಯರು ಅಪ್ಪಾಗಳ ಸೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವರು ಮತ್ತು ಅಪ್ಪಾಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದನ್ನೂ ಒಪ್ಪಲು ನಾವು ಸಮರ್ಥರಿಲ್ಲ. ಅಪ್ಪಾಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾಸಭೆಯು ಈಗಾಗಲೇ ಒಪ್ಪಿದ ವಿಂಡಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಈ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿರುವ ಹೊಸ ವಿಂಡಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿದ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿವೆ; ಮತ್ತು ಇತರೆ ಅನಾವಶ್ಯಕ ಅಥವಾ ಸೂಕ್ತವಲ್ಲದ್ದು ಎಂದು ನಮಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

ತಮ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸಿ
ವಲ್ಲಭಭಾಯ ಪಟೇಲ್
ಅಧ್ಯಕ್ಷರು

ಅನುಬಂಧ-೭

ಆಡಳಿತದ ಮೂಲಭೂತ ತತ್ವಗಳು

ಪೀಠಿಕೆ

೧. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಚಾಗಿರುವ ನೀತಿಯ ತತ್ವಗಳು ರಾಜ್ಯದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾದವು. ಈ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಯಾವುದೇ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಿಂದ ಗ್ರಹಿಕೆಯಾಗಿರುವಲ್ಲಿ ಅವು ಏನೇ ಇರಲೆ ದೇಶದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಮೂಲಭೂತವಿದ್ದ ಅವುಗಳನ್ನು ಕಾನೂನುಗಳಾಗಿ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಅನ್ಯಾಯಿಸುವುದು ರಾಜ್ಯದ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ತತ್ವಗಳು

೧. ರಾಜ್ಯವು ಇಡೀ ಜನರ ಕಲ್ಬಾಣ ಪ್ರವರ್ಥನೆಗೆ ಒಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಕ್ರಮವನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಗಳಿಸಿ ರಕ್ಷಿಸುವಲ್ಲಿ ಶ್ರಮಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಅದರಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೀವನದ ಎಲ್ಲ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

೨. ರಾಜ್ಯ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ,

(೧) ಪೌರರು, ಪುರುಷರು ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸಮಾನವಾಗಿ ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಷಣ್ಯ ಮಾರ್ಗಗಳಿಗೆ ಹಕ್ಕು ಉಳ್ಳವರು ಆಗಿರುವರು.

(೨) ಸಮುದಾಯದ ವಸ್ತು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸ್ವಾಮ್ಯ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಾಮಾನ್ಯ ಒಳ್ಳಿಯದಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮ ಸಾಧಕ ಆಗಲು ವಿತರಣೆಯಾಗಬೇಕು.

(೩) ಸಾಮಾನ್ಯ ಬಾಧಕಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಆವಶ್ಯಕ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಮಾಲಿಕತ್ವ ಮತ್ತು ಹತೋಟಿಯ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಮತ್ತು ಸ್ವಧೈ ಘಲಕಾಣಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಬಾರದು.

(೪) ಮರುಷ ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಸಮಾನಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸಮಾನವೇತನವಿರಬೇಕು.

(೫) ಕಾರ್ಮಿಕರು, ಪುರುಷರು ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀಯರು ಮತ್ತು ಎಳೆ ವಯಸ್ಸಿನ ಮಕ್ಕಳ ಬಲ ಮತ್ತು ಅರೋಗ್ಯ ದುರುಪಯೋಗವಾಗಬಾರದು ಮತ್ತು ಪೌರರನ್ನು ಅವರ ವಯಸ್ಸು ಮತ್ತು ಬಲಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತವಾಗದ ಉಪ ಕಸುಬುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಲು ಆರ್ಥಿಕ ಅನಗತ್ಯದಿಂದ ಒತ್ತಾಯಿಸಬಾರದು.

(೬) ಶೋಷಣೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಮತ್ತು ನೀತಿ ಹಾಗೂ ವಸ್ತು ವರ್ಜಿನಿಸುವುದರ ವಿರುದ್ಧ ಬಾಲ್ಯ ಮತ್ತು ಯೌವನ ರಕ್ಷಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಪಡೆಯುವುದ್ದ ಅದರ ನೀತಿ ನಿರ್ದೇಶಿಸಬೇಕು.

೩. ರಾಜ್ಯವು ತನ್ನ ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಮಿಶನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡಲು ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ನಿರ್ದೇಶಣ, ಮುಖ್ಯ, ಅನಾರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಅನಪೋಕ್ಷಿತ ಬಯಕೆಯ ಇತರ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಇವು ಇರುವಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನೆರಪು ಇವುಗಳ ಹಕ್ಕು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಒದಗಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

೪. ರಾಜ್ಯವು ಕೆಲಸದ ನ್ಯಾಯೋಚಿತ ಮತ್ತು ಮಾನವೀಯ ಸ್ಥಿತಿಗಳು ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಹರಿಗೆ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಸವಲತ್ತು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು.

೫. ರಾಜ್ಯವು ಸೂಕ್ತ ಶಾಸನ, ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಸ್ಥೆ ಮತ್ತಿತರ ಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ, ಕ್ರಾರಿಕಾ ಅಥವಾ ಇತರೆ ಕೆಲಸ, ಜೀವಿಸಲು ವೇತನ, ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಾನಕ ಜೀವನದ ಭರವಸೆಯ ಕಾರ್ಯಸ್ಥಿತಿಗಳು ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಾಂತಿಯ ಮೂಲಕ ಸಂಶೋಧ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಡಲು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

೬. ರಾಜ್ಯ ಪೌರರಿಗೆ ಒಂದು ವಿಕರೂಪದ ಪೌರ ನಿಯಮಾವಳಿ ಗಳಿಸಿಕೊಡಲು ಶ್ರಮಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

೮. ಪ್ರತಿ ಪೌರನೂ ಉಚಿತ ಪ್ರಾಧಿಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಅರ್ಹನಿರುತ್ತಾನೆ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಈ ಸಂವಿಧಾನ ಅರಂಭದಿಂದ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯೊಳಗೆ ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಅವರು ಇಂ ವರ್ಷ ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸು ಮುಗಿಸುವವರೆಗೂ ಉಚಿತ ಮತ್ತು ಕಡ್ಡಾಯ ಪ್ರಾಧಿಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಒದಗಿಸುವುದು ಅದರ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

೯. ರಾಜ್ಯವು ಜನತೆಯ ದುಬ್ಬಾಲ ಪಂಗಡಗಳ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಹಿತಾಸ್ತಕಿಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷ ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ಪ್ರವರ್ಥಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅನುಸೂಚಿತ ಜಾತಿಗಳ ಮತ್ತು ಆದಿವಾಸಿ ಬುಡಕಟ್ಟಿ ಜನರ ನಿಗಾವಹಿಸಿ ಅವರನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ ಅನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಶೋಷಣೆಯ ಎಲ್ಲ ರೂಪಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಬೇಕು.

೧೦. ರಾಜ್ಯವು ತನ್ನ ಪ್ರಾಧಿಮಿಕ ಕರ್ತವ್ಯಗಳಿಂತ ಪೌಷ್ಟಿಕತೆಯ ಮಟ್ಟ ಏರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ತನ್ನ ಜನರ ಜೀವನದ ಗುಣಮಟ್ಟ ಏರಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಸುಧಾರಣೆ ಕುರಿತಂತೆ ತಿಳಿಯತಕ್ಕದ್ದು.

೧೧. ಒಕ್ಕೂಟದ ಕಾನೂನಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರ ಮಹತ್ವದ್ದಿಂದು ಹೊಣೆಸಿದ ಪ್ರತಿ ಸ್ವಾರ್ಥ ಅಥವಾ ಸ್ಥಳ ಅಥವಾ ಕಲೆ ಅಥವಾ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಆಸ್ತಿಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಅವು ಹಾಳಾಗುವುದರಿಂದ, ನಾಶವಾಗುವುದರಿಂದ, ತೆಗೆದು ಹಾಕುವುದರಿಂದ, ವಿಲೇವಾರಿ ಅಥವಾ ರಥ್ಯ ಇವುಗಳಿಂದ ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ ರಕ್ಷಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಒಕ್ಕೂಟದ ಕಾನೂನಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಅಂತಹ ಸ್ವಾರ್ಥಕಗಳು ಅಥವಾ ಸ್ಥಳಗಳು ಅಥವಾ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಜೋಡಾನವಾಡಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು ರಾಜ್ಯದ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

೧೨. ರಾಜ್ಯವು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ನಡುವೆ ಮುಕ್ತ ನ್ಯಾಯೋಚಿತ ಹಾಗೂ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸಂಬಂಧಗಳ ನಿಗದಿಯಿಂದ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ಭದ್ರತೆ ಪ್ರವರ್ಥಿಸಬೇಕು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾನೂನಿನ ಅರಿವುಗಳ ದೃಢ ಸ್ಥಾಪನೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರಗಳ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾಸ್ತವ ನಿಭಾವಣೆ ನಿಯಮವಾಗಿ ಭಾವಿಸಿ ಮತ್ತು ಪರಸ್ಪರ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಜನರ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಂದ ಬಾಧ್ಯತೆಗಳಿಗೆ ನ್ಯಾಯಯುತ ಮತ್ತು ನೈತಿಕ ಜಾಗೃತಿಯ ಗೌರವದ ನಿರ್ವಹಣೆಯಿಂದ ಇದು ಆಗಬೇಕು.